

International Federation
of Accountants

Manualul de reglementări
internaționale de educație

Ediția 2026

Tradus de:

IES™

International Federation of Accountants®
529 Fifth Avenue
New York, New York 10017 USA

Standardele Internaționale de Educație, proiectele de expunere, documentele consultative și alte publicații ale IFAC sunt publicate de IFAC și intră sub incidența drepturilor de autor ale acesteia.

IFAC nu își asumă responsabilitatea pentru pierderile cauzate niciunei persoane care acționează sau decide să nu acționeze pe baza materialului din această publicație, indiferent dacă astfel de pierderi sunt cauzate de neglijență sau din alte motive.

„International Education Standards”, „International Federation of Accountants”, „IES”, „IFAC”, sigla IFAC sunt mărci comerciale ale IFAC sau mărci comerciale înregistrate și mărci de serviciu ale IFAC în Statele Unite și în alte țări.

Drepturi de autor © ianuarie 2026 ale International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate. Este necesară permisiunea scrisă a IFAC pentru traducerea, reproducerea, stocarea, transmiterea sau utilizarea acestui document în scopuri similare. Contactați permissions@ifac.org.

ISBN: 978-1-60815-608-5

Publicat de:

STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE

IES™

MANUALUL DE REGLEMENTĂRI INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE

CUPRINS

	Pagina
Modificări de fond față de ediția din 2019 a manualului.....	1
International Federation of Accountants.....	3
Standardele Internaționale de Educație.....	4
Panelul Internațional pentru Educație Contabilă	5
CADRUL GENERAL PENTRU REGLEMENTĂRILE PRIVIND EDUCAȚIA	
Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil (2015).....	6
STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE	
IES 1, Dispoziții privind accesul la programele de educație profesională contabilă (2014).....	20
IES 2, Dezvoltarea profesională inițială – competențele tehnice (2026).....	27
IES 3, Dezvoltarea profesională inițială – abilitățile profesionale (2026).....	44
IES 4, Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale (2026)	55
IES 5, Dezvoltarea profesională inițială – experiența practică (2015)	70
IES 6, Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea formală a competenței profesionale (2026).....	80
IES 7, Dezvoltarea profesională continuă (2020).....	90
IES 8, Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare (2021).....	103
Glosar de termeni pentru IES (2026).....	118

MODIFICĂRI DE FOND FAȚĂ DE EDIȚIA DIN 2019 A MANUALULUI

Prezentul manual înlocuiește ediția din 2019 a *Manualului de reglementări internaționale de educație*. Structura acestui manual este concepută pentru a susține Standardele Internaționale de Educație (IES-uri), care prezintă principiile de bază, conceptele și definițiile care îmbunătățesc educația contabilă. Mai exact, prezentul manual include:

- *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* („Cadrul general”);
- *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație* („Glosarul”);
- IES 1, care tratează accesul la programele de educație profesională contabilă;
- IES-urile 2-6, care tratează Dezvoltarea Profesională Inițială (DPI) a unui candidat la titlul de profesionist contabil;
- IES 7, care tratează Dezvoltarea Profesională Continuă (DPC) a unui profesionist contabil; și
- IES 8, care tratează competența partenerilor de misiune pentru auditurile situațiilor financiare.

În martie 2025, International Federation of Accountants (IFAC) a publicat patru IES-uri revizuite care intră în vigoare de la 1 iulie 2026.

- IES 6, DPI – *evaluarea formală a competenței profesionale*, a fost modernizat pentru a reflecta un mediu de evaluare în schimbare care se bazează tot mai mult pe formatele hibrid și la distanță ale activităților de evaluare. Revizuirile introduc două principii noi pentru evaluarea formală, integritatea și autenticitatea, actualizează principiul echității și oferă îndrumări îmbunătățite și un limbaj simplificat.
- IES 2, DPI – *competențele tehnice*, IES 3, DPI – *abilitățile profesionale*, și IES 4, DPI – *valorile, etica și atitudinile profesionale*, au fost revizuite pentru a integra concepte privind sustenabilitatea în obiectivele educaționale ale IES-urilor. Aceste actualizări includ crearea unei arii de competență noi în materie de asigurare în IES 2 (revizuit) la un nivel de bază al cunoștințelor; o concentrare mai bună pe perspicacitatea în afaceri; și actualizări pentru dezvoltarea competențelor comportamentale. Materialele explicative au fost, de asemenea, extinse pentru a facilita implementarea.

În plus față de aceste revizuiți, au fost făcute amendamente de conformitate pentru a actualiza și a alinia Cadrul general, alte IES-uri și Glosarul la IES-urile revizuite. Aceste amendamente de conformitate au inclus, de asemenea, actualizarea terminologiei și a referințelor

depășite la standardele internaționale și la fostul International Accounting Education Standards Board.

Împreună cu IES-urile revizuite, IFAC a publicat un pachet de materiale-suport pentru implementare. IFAC va continua să elaboreze îndrumări și materiale cu sprijinul Panelului Internațional pentru Educație Contabilă. Pentru a accesa cele mai recente materiale-suport, precum și consultările publice și Baza pentru concluzii pentru revizuirile IES-urilor, vă rugăm să vizitați secțiunea de educație contabilă a site-ului IFAC la adresa www.ifac.org/education.

International Federation of Accountants

IFAC, prin conectarea și unirea membrilor săi, face ca profesia contabilă să fie cu adevărat globală.

Organizațiile membre ale IFAC sunt campioane ale integrității și calității profesionale și își poartă cu mândrie statutul de membru ca pe un simbol al recunoașterii internaționale.

IFAC și membrii săi lucrează împreună pentru a modela viitorul profesiei prin învățare, inovare, o voce colectivă și angajamentul față de interesul public.

IFAC se angajează să dezvolte educația contabilă la nivel global. Educația pe care profesioniștii contabili o primesc – atât înainte, cât și după ce obțin o calificare în contabilitate – stabilește fundamentul pentru o profesie contabilă puternică, sustenabilă și rezilientă.

IFAC urmează o abordare a educației contabile care implică mai multe părți interesate, care include sfaturi și consiliere din partea Panelului Internațional pentru Educație Contabilă, contribuții regulate din partea directorilor de educație ai membrilor IFAC și a Forumului firmelor, precum și contribuții și supraveghere din partea Consiliului IFAC. Consiliul IFAC primește în mod regulat actualizări și, la rândul său, pune la curent Adunarea generală a membrilor IFAC.

Pentru mai multe informații despre abordarea IFAC privind dezvoltarea educației contabile la nivel global, vizitați www.ifac.org/education.

Standardele Internaționale de Educație

IES-urile sunt o parte centrală a abordării IFAC în ceea ce privește educația contabilă. Emise de IFAC, IES-urile oferă o bază recunoscută la nivel global pentru educația profesională contabilă. Organizațiile membre ale IFAC – campioane ale calității și integrității profesionale – folosesc IES-urile pentru a crea contabili puternici, etici și competenți care deserveșc interesul public. Lucrând împreună, IFAC și membrii săi modelează viitorul profesiei prin învățare, inovare și un angajament colectiv față de excelență.

IES-urile sunt actualizate periodic pentru a se asigura că acestea rămân adaptate la tendințele globale în evoluție care afectează educația contabilă.

Ghidat de un proces structurat și de o guvernanză puternică, IFAC colaborează cu Panelul Internațional pentru Educație Contabilă și cu directorii de educație contabilă din cadrul organizațiilor membre ale IFAC și cu Forumul firmelor pentru a elabora revizuirile propuse. Aceste revizuri sunt supuse unui proces de consultare publică, ce permite contribuții de la numeroase părți interesate.

În calitate de specialist în educația contabilă, Panelul revizuieste și aprobă conținutul tehnic al tuturor IES-urilor revizuite. Consiliul IFAC aprobă standardele finale, asigurându-se că acestea continuă să sprijine un fundament de înaltă calitate, consecvent la nivel global pentru profesioniștii contabili.

Mai multe informații despre procesul corespunzător urmat pot fi găsite la adresa www.ifac.org/education/about-accountancy-education.

Panelul Internațional pentru Educație Contabilă

Panelul Internațional pentru Educație Contabilă este un fundament al strategiei IFAC de a dezvolta educația contabilă la nivel global. Panelul joacă un rol esențial în consilierea IFAC cu privire la cel mai bun mod de a-i sprijini pe membrii săi în dezvoltarea profesională a contabililor actuali și viitori.

Ca parte a responsabilității sale de a sprijini activitatea IFAC pentru îmbunătățirea calității educației contabile la nivel global, Panelul joacă un rol central în elaborarea și revizuirea Standardelor Internaționale de Educație (IES-uri). Acesta include elaborarea propunerilor de proiecte, determinarea resurselor și a proceselor de consultare necesare, precum și contribuția la conceperea variantelor propuse și finale ale IES-urilor. Panelul este, de asemenea, responsabil pentru aprobarea atât a conținutului, cât și a proceselor de consultare utilizate în elaborarea IES-urilor noi și revizuite înainte de trimiterea acestora spre aprobare Consiliului IFAC.

Panelul este format din minimum 16 și maximum 22 de reprezentanți seniori din comunitatea globală de educație contabilă, fiecare bine poziționat pentru a contribui în mod semnificativ la activitatea Panelului. Membrii sunt nominalizați în primul rând de către membrii IFAC și ai Forumului firmelor, reprezentând o gamă largă și diversă de părți interesate – inclusiv organizații profesionale de contabilitate, practicieni, profesioniști în afaceri și cadre universitare. Până la 25% dintre membrii Panelului pot fi nominalizați de alte părți interesate, cum ar fi instituții de învățământ, guverne, alte organizații relevante și publicul larg. Această diversitate îi permite Panelului să examineze tendințele în evoluție și impactul acestora asupra educației și dezvoltării profesioniștilor contabili dintr-o varietate de perspective.

Membrii Panelului au un mandat inițial de trei ani și pot fi nominalizați din nou pentru un al doilea mandat, pentru o perioadă maximă de șase ani.

Pentru mai multe informații despre Panel, inclusiv despre modul în care acesta deservește interesul public, vizitați secțiunea Grupuri consultative de pe site-ul web al IFAC la adresa www.ifac.org/Who-We-Are.

**CADRUL GENERAL PENTRU
REGLEMENTĂRILE PRIVIND EDUCAȚIA**

**CADRUL GENERAL PENTRU STANDARDELE
INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE PENTRU
PROFESIONIȘTII CONTABILI ȘI CANDIDAȚII
LA TITLUL DE PROFESIONIST CONTABIL (2015)**

CUPRINS

	Punctul
PARTEA ÎNTÂI – INTRODUCERE, SCOP ȘI DOMENIU DE APLICARE	
Introducere	1-7
Scopul Cadrului general.....	8-10
Domeniul de aplicare al Cadrului general	11-16
PARTEA A DOUA – CONCEPTE PRIVIND EDUCAȚIA	
Competența profesională	17-18
Obiectivele educaționale, ariile de competență și nivelurile cunoștințelor.....	19-23
Învățarea și dezvoltarea.....	24-26
Educația generală	27-29
Dezvoltarea profesională inițială	30-33
Dezvoltarea profesională continuă.....	34-37
Evaluarea, cuantificarea și monitorizarea	38-42
PARTEA A TREIA – PUBLICAȚIILE IFAC	
Standardele Internaționale de Educație.....	43-47
Alte publicații ale IFAC	48
PARTEA A PATRA – OBLIGAȚIILE MEMBRILOR IFAC	
Obligațiile membrilor IFAC în legătură cu IES-urile	49-50
ANEXA 1: DESCRIEREA NIVELURILOR CUNOȘTINȚELOR	
ANEXA 2: CONVENȚIILE DE ELABORARE A IES-URILOR	

PARTEA ÎNȚĂI – INTRODUCERE, SCOP ȘI DOMENIU DE APLICARE

Introducere

1. Prezentul *Cadru general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* („Cadru general”) stabilește conceptele utilizate de International Federation of Accountants („IFAC”) în publicațiile sale. Cadru general oferă, de asemenea, o introducere privind publicațiile IFAC și obligațiile aferente organizațiilor membre ale acesteia.
2. IFAC acționează în interesul public pentru a crește nivelul de încredere al părților interesate în activitatea profesioniștilor contabili.
3. Misiunea IFAC este de a deservi interesul public prin consolidarea profesiei contabile la nivel mondial prin dezvoltarea și îmbunătățirea educației profesionale contabile. IFAC este susținut în această activitate de Panelul Internațional pentru Educație Contabilă („IPAE”). IFAC urmărește îndeplinirea misiunii sale prin elaborarea, adoptarea și implementarea Standardelor Internaționale de Educație („IES-uri”). IES-urile îmbunătățesc calitatea educației profesionale contabile din întreaga lume prin stabilirea cerințelor pentru:
 - Accesul la programele de educație profesională contabilă;
 - Dezvoltarea Profesională Inițială („DPI”) a candidaților la titlul de profesionist contabil; și
 - Dezvoltarea Profesională Continuă („DPC”) a profesioniștilor contabili.
4. Profesia contabilă include, dar nu se limitează la:
 - Întocmirea, analizarea și raportarea unor informații financiare și nefinanciare relevante și reprezentate exact;
 - Rolul de partener în procesul decizional și în formularea și implementarea strategiilor organizaționale;
 - Auditarea informațiilor financiare și nefinanciare și furnizarea altor servicii de asigurare și consultanță; și
 - Întocmirea și analizarea informațiilor fiscale relevante.
5. Profesia contabilă deservește nevoile de informații financiare și, în unele circumstanțe, nefinanciare ale unei game largi de factori de decizie, inclusiv (a) publicul, (b) investitorii actuali și potențiali, (c) conducerea și angajații din cadrul organizațiilor, (d) furnizorii și creditorii, (e) clienții și (f) autoritățile guvernamentale, dar fără a se limita la

aceștia. Capacitatea profesiei contabile de a satisface nevoile de informații ale utilizatorilor contribuie la o economie eficientă care generează valoare pentru societate.

6. Elaborarea, adoptarea și implementarea IES-urilor asigură o abordare eficientă pentru dezvoltarea competenței profesionale. Alte rezultate de dorit includ:
 - Reducerea diferențelor de la nivel internațional în ceea ce privește cerințele pentru desfășurarea rolului de profesionist contabil;
 - Facilitarea mobilității la nivel global a profesioniștilor contabili; și
 - Furnizarea unor etaloane internaționale de bune practici pentru educația profesională contabilă.
7. Terminologia aferentă educației contabile nu este universală; același termen ar putea fi folosit în moduri diferite în jurisdicții diferite. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în Cadrul general și în IES-uri sunt prezentate în *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație*.

Scopul Cadrului general

8. Cadrul general asigură o bază conceptuală pentru ca IFAC și IPAE să continue elaborarea și susținerea adoptării și implementării IES-urilor. Cadrul general ajută organizațiile membre ale IFAC în activitățile lor referitoare la educația și dezvoltarea profesioniștilor contabili și candidaților la titlul de profesionist contabil.
9. Cadrul general este, de asemenea, util pentru alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea profesioniștilor contabili și candidaților la titlul de profesionist contabil. Aceste alte părți interesate includ:
 - Universitățile, angajatorii și alte părți interesate care au un rol în conceperea, dezvoltarea, furnizarea și evaluarea programelor de educație profesională contabilă pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil;
 - Organismele de reglementare care sunt responsabile pentru supravegherea profesiei contabile;
 - Autoritățile guvernamentale cu responsabilități în ceea ce privește dispozițiile legale și de reglementare legate de educația profesională contabilă;
 - Profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil care își gestionează propriul proces de învățare și dezvoltare; și
 - Orice alte părți interesate care sunt preocupate de activitatea IFAC și abordarea sa față de elaborarea de publicații în ceea ce privește educația profesională contabilă.

10. Beneficiile Cadrului general includ:

- Un proces de normalizare eficient și eficace prin asigurarea unei baze conceptuale pentru publicațiile IFAC;
- IES-uri care sunt consecvente, deoarece se bazează pe un set comun de concepte relevante pentru educația profesională contabilă; și
- Creșterea transparenței și a răspunderii IFAC în raport cu deciziile sale, deoarece conceptele care stau la baza deciziilor IFAC sunt incluse în Cadrul general.

Domeniul de aplicare al Cadrului general

11. Cadrul general descrie conceptele educaționale care stau la baza IES-urilor; totuși, Cadrul general nu stabilește dispoziții care se aplică în cazul organizațiilor membre ale IFAC. IFAC și IPAE pun în aplicare conceptele stabilite în Cadrul general atunci când elaborează IES-urile. De asemenea, conceptele din prezentul Cadru general pot fi aplicate și pentru alte aspecte ale educației profesionale contabile care nu sunt tratate de un anumit IES.
12. În sensul IES-urilor și al altor publicații ale IFAC, IFAC definește un profesionist contabil drept o persoană care obține, demonstrează și continuă să își dezvolte competența profesională pentru a îndeplini un rol în profesia contabilă și care are obligația de a se conforma unui cod etic potrivit prevederilor unei organizații profesionale contabile sau ale unei autorități care acordă licențe.
13. Organizațiile profesionale contabile includ, dar nu se limitează la, organizațiile membre ale IFAC. Atunci când o organizație profesională contabilă sau o autoritate care acordă licențe nu este o organizație membră a IFAC, IES-urile servesc ca un etalon internațional în ceea ce privește bunele practici.
14. Un cod etic stabilește un set de principii de etică pentru profesioniștii contabili. De regulă, un cod etic va cuprinde *Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) al International Ethics Standards Board for Accountants („Codul IESBA”)*, fie în întregime, fie utilizat ca bază pentru un cod etic elaborat la nivel local astfel încât standardele stabilite de acel cod să nu fie mai puțin riguroase decât cele stipulate de Codul IESBA.
15. IFAC definește un candidat la titlul de profesionist contabil drept o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI.
16. De asemenea, IFAC poate stabili dispoziții pentru rolurile care sunt îndeplinite de obicei de profesioniștii contabili în cadrul profesiei contabile sau care reprezintă un aspect de interes public.

PARTEA A DOUA – CONCEPTE PRIVIND EDUCAȚIA

Competența profesională

17. Obiectivele generale ale educației profesionale contabile sunt (a) de a dezvolta competența profesională a candidaților la titlul de profesionist contabil și (b) de a dezvolta și menține competența profesională a profesioniștilor contabili.
18. Competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.

Obiectivele educaționale, ariile de competență și nivelurile cunoștințelor

19. Unele dintre IES-uri includ obiectivele educaționale care determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specificată. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.
20. Un exemplu de obiectiv educațional aferent competențelor tehnice ale unui profesionist contabil care lucrează într-un rol financiar-contabil este „să întocmească rapoartele financiare cu scop general, inclusiv situațiile financiare consolidate, în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară („IFRS-uri”) sau cu alte standarde relevante”. Îndeplinirea acestui obiectiv educațional necesită cunoașterea IFRS-urilor, capacitatea de a evalua relevanța acestora în situația dată și capacitatea de a aplica dispozițiile IFRS-urilor relevante.
21. IES-urile includ ariile de competență care reprezintă categoriile pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Exemplele includ *Contabilitatea financiară și raportarea financiară* și *Contabilitatea managerială*.
22. În cadrul DPI, unei arii de competență i se atribuie un nivel al cunoștințelor care descrie în ce context se așteaptă să fie realizate obiectivele educaționale relevante. Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență se bazează pe analiza ambiguității, complexității și incertitudinii mediului de lucru. Anexa 1 oferă detalii privind nivelurile de bază, intermediar și avansat ale cunoștințelor. Aceste niveluri descriu succesiunea tipică ce se manifestă în dezvoltarea competenței profesionale care are loc pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil. IES-urile prescriu nivelul cunoștințelor pentru ariile de competență care trebuie atins până la finalul DPI.
23. O organizație membră a IFAC poate (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru ariile de competență; sau (c) elabora obiective educaționale suplimentare. De exemplu, aceste modificări ar putea fi necesare atunci când o organizație membră a IFAC îi pregătește pe profesioniștii contabili sau pe candidații la

titlul de profesionist contabil pentru a lucra într-un anumit domeniu de activitate sau într-un anumit rol.

Învățarea și dezvoltarea

24. Învățarea și dezvoltarea reprezintă un proces continuu de dezvoltare și menținere a competenței profesionale pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil. IFAC definește principalele tipuri de învățare și dezvoltare după cum urmează:

Educația¹

Educația este un proces structurat și sistematic care are scopul de a dezvolta cunoștințele, abilitățile și alte capacități; un proces care se desfășoară de obicei, dar nu exclusiv, în mediile academice.

Instruirea

Instruirea descrie activitățile de învățare și dezvoltare care completează educația și experiența practică. Instruirea pune accentul pe aplicarea practică și se desfășoară de obicei la locul de muncă sau într-un mediu de lucru simulat.

Experiența practică

Experiența practică se referă la activitățile la locul de muncă și la alte activități care sunt relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale.

25. Pe lângă educație, instruire și experiența practică, activitățile de învățare și dezvoltare pot include activități de acumulare de cunoștințe informale precum (a) mentoratul și coachingul, (b) networkingul, (c) observarea, feedbackul și activitățile de reflectare și (d) activitățile de dezvoltare personală.
26. Măsura în care sunt utilizate diferitele tipuri de învățare și dezvoltare poate varia. De exemplu, pe parcursul etapelor inițiale ale DPI se poate pune mai mult accentul pe educație, inclusiv pe educația profesională contabilă, decât în etapele ulterioare ale învățării și dezvoltării. Pe parcursul DPC, balanța se poate înclina mai mult către învățarea și dezvoltarea prin intermediul instruirii și al experienței practice.

Educația generală

27. Educația generală (a) dezvoltă cunoștințele, abilitățile și atitudinile esențiale, (b) ajută la pregătirea unei persoane pentru accesul într-un program de educație profesională contabilă și (c) sprijină învățarea și dezvoltarea pe tot parcursul vieții.
28. Educația generală îi ajută pe profesioniștii contabili și pe candidații la titlul de profesionist contabil să integreze competențele tehnice, abilitățile profesionale și valorile, etica și atitudinile profesionale dezvoltate prin intermediul educației profesionale contabile. Aceasta sprijină dezvoltarea abilităților decizionale, a raționamentului și a

¹ IFAC utilizează termenul „educație” în propriile titlaturi și publicații; termenii săi de referință includ însă întregul proces de învățare și dezvoltare.

scepticismului. Exemplele de subiecte din domeniul educației generale includ, dar nu se limitează la, (a) înțelegerea ideilor și evenimentelor istorice, (b) cunoștințele privind diferite culturi și (c) conștientizarea puterilor economice, politice și sociale existente în lume.

29. Educația generală poate fi dobândită într-o serie de moduri diferite și în circumstanțe diverse. Educația generală începe înainte de accesarea unui program de educație profesională contabilă și poate continua pe parcursul DPI și DPC.

Dezvoltarea profesională inițială

30. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil își dezvoltă inițial competența profesională necesară pentru a îndeplini rolul de profesioniști contabili.
31. DPI include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. IFAC definește acești termeni după cum urmează:

Educație profesională contabilă

Educația și instruirea care folosesc ca fundament educația generală și dezvoltă (a) competențele tehnice, (b) abilitățile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale.

Experiență practică

Experiența practică se referă la activitățile la locul de muncă și la alte activități care sunt relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale.

Evaluare

Aprecierea competenței profesionale dobândite prin învățare și dezvoltare.

32. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolului de profesioniști contabili. Unul dintre rezultatele demonstrării acestei competențe profesionale poate fi admiterea ca membru într-o organizație membră a IFAC.
33. Calificarea, obținerea licenței sau certificarea („calificarea”) reprezintă recunoașterea oficială a obținerii de către o persoană a unui titlu profesional sau a admiterii persoanei respective ca membru într-o organizație membră a IFAC. La nivel internațional, există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării profesioniștilor contabili, acesta putând avea loc de la foarte devreme la foarte târziu în decursul unei cariere. Fiecare organizație membră a IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării pentru membrii săi.

Dezvoltarea profesională continuă

34. DPC este procesul de învățare și dezvoltare prin care este dezvoltată și menținută competența profesională care le permite profesioniștilor contabili să continue să își

desfășoare rolurile în mod competent. DPC asigură dezvoltarea continuă a obiectivelor educaționale aferente (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care sunt realizate pe parcursul DPI.

35. Schimbarea este o caracteristică semnificativă a mediului în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili, impunându-le acestora să își dezvolte și să își mențină competența profesională pe tot parcursul carierelor lor. Presiunile pentru schimbare pot veni din multe surse, inclusiv, dar fără a se limita la, (a) așteptările publicului, (b) globalizare, (c) progresele tehnologice, (d) complexitatea afacerii, (e) schimbările societale și (f) intensificarea reglementării și supravegherii. Ca rezultat, învățarea continuă este parte integrantă din DPC deoarece profesioniștii contabili trebuie să urmărească activ obținerea educației, instruirii, cunoștințelor și abilităților care le sunt necesare pentru a anticipa și a se adapta la schimbările care au loc în procese, tehnologii, standardele profesionale, dispozițiile de reglementare, cerințele angajatorilor și alte domenii.
36. Cerințele în ceea ce privește competența profesională se pot modifica pe măsură ce profesioniștii contabili își asumă noi roluri pe parcursul carierei lor. De exemplu, un profesionist contabil angajat poate dori să devină lector în domeniul contabilității; sau un tehnician contabil poate dori să lucreze într-o funcție de audit. DPC care include multe dintre aceleași elemente ca DPI dezvoltă, de asemenea, o amploare și o profunzime suplimentare ale (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care ar putea fi necesare atunci când se trece la noi roluri.
37. DPC include experiența practică ce le oferă persoanelor oportunitatea de a-și dezvolta competența profesională la locul de muncă. Pe măsură ce cariera unui profesionist contabil progresează, accentul tinde să se mute de la activitățile de învățare structurate la experiența practică și învățarea informală.

Evaluarea, cuantificarea și monitorizarea

38. Evaluarea, cuantificarea și monitorizarea sunt esențiale pentru demonstrarea competenței profesionale și pentru a stabili dacă învățarea și dezvoltarea au fost eficiente.
39. Evaluarea este utilizată pentru a colecta probe că persoana care este evaluată a demonstrat că deține competența profesională necesară pentru a îndeplini un rol ca profesionist contabil. În plus, evaluarea furnizează informații valoroase care ar putea fi utilizate pentru a îmbunătăți calitatea programelor de educație profesională contabilă. Activitățile de evaluare eficiente ating niveluri ridicate de validitate, suficiență, fiabilitate, echitate și transparență. Pentru evaluarea competenței profesionale este adoptată adesea o combinație de activități de evaluare diferite.
40. Evaluarea include cuantificarea competenței profesionale. În contextul evaluării, cuantificarea include aprecierea dobândirii (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale și furnizarea de probe care pot fi verificate în acest sens.

41. Abordările privind cuantificarea se concentrează pe evaluarea rezultatelor observabile (de exemplu, performanța la locul de muncă, simulările la locul de muncă, examinările scrise și autoevaluarea), a datelor cuantificabile (de exemplu, orele de DPC sau unitățile de învățare echivalente) sau a unei combinații dintre cele două.
42. Monitorizarea este procesul sistematic de colectare, revizuire și confirmare a probelor care demonstrează dezvoltarea și menținerea competenței profesionale.

PARTEA A TREIA – PUBLICAȚIILE IFAC

Standardele Internaționale de Educație

43. IES-urile au valoare de normă și sunt utilizate de organizațiile membre ale IFAC atunci când stabilesc cerințele privind educația pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil.
44. IES-urile stabilesc cerințele pentru (a) accesul la programele de educație profesională contabilă, (b) DPI a candidaților la titlul de profesionist contabil și (c) DPC a profesioniștilor contabili.
45. IFAC este conștient de (a) diversitatea culturilor și a limbilor, precum și a sistemelor de educație, juridice și sociale la nivel global și (b) varietatea rolurilor îndeplinite de profesioniștii contabili. IES-urile au fost elaborate ca standarde bazate pe principii care le oferă organizațiilor membre ale IFAC flexibilitate în implementarea dispozițiilor IES-urilor. Fiecare organizație membră a IFAC trebuie să determine cel mai bun mod de a implementa dispozițiile IES-urilor și intră sub incidența *Declarațiilor privind obligațiile membrilor* („SMO-uri”). IFAC recunoaște, de asemenea, faptul că organizațiile membre ale IFAC individuale pot adopta cerințe de învățare și dezvoltare suplimentare față de cele din IES-uri.
46. Procesul urmat de IFAC pentru elaborarea standardelor sale este prezentat în *Cadrul general privind elaborarea standardelor IFAC*.
47. IES-urile sunt scrise în conformitate cu *Convențiile de elaborare a IES-urilor* care sunt prezentate în Anexa 2.

Alte publicații ale IFAC

48. În sprijinul IES-urilor, IFAC emite alte publicații și materiale ajutătoare suplimentare pentru a asista organizațiile membre ale IFAC în implementarea de bune practici în domeniile învățării și dezvoltării.

PARTEA A PATRA – OBLIGAȚIILE MEMBRILOR IFAC

Obligațiile membrilor IFAC în legătură cu IES-urile

49. Organizațiile membre ale IFAC individuale determină competențele și criteriile pentru deținerea statutului de membru care sunt adecvate pentru rolurile de profesioniști contabili îndeplinite de membrii lor. SMO-urile stabilesc obligațiile organizațiilor membre ale IFAC și ale celor asociate IFAC. Obligațiile în legătură cu IES-urile se regăsesc în *Declarația privind obligațiile membrilor 2, Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil („SMO 2”)*.
50. Unele organizații membre ale IFAC fac obiectul dispozițiilor legilor sau reglementărilor din jurisdicțiile lor. IES-urile nu pot prevala în mod legal față de cerințele sau restricțiile cu privire la educație stabilite pentru organizațiile membre ale IFAC individuale prin astfel de legi sau reglementări. În cazurile în care IES-urile stabilesc o cerință mai strictă decât legile sau reglementările, SMO 2 prevede că, în situația în care organizația membră a IFAC nu are nicio responsabilitate sau are o responsabilitate comună în ceea ce privește domeniile acoperite de IES-uri, aceasta trebuie să depună toate eforturile pentru a se conforma dispozițiilor IES-urilor. În aceste cazuri, organizația membră a IFAC trebuie (a) să determine nivelul de responsabilitate care îi revine, (b) să își asume setul de măsuri adecvate pentru a-și îndeplini cel mai bine obligațiile conform SMO 2 și (c) să îi încurajeze pe cei responsabili să implementeze dispozițiile din IES-uri în legile sau reglementările relevante.

ANEXA 1

DESCRIEREA NIVELURILOR CUNOȘTINȚELOR

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru utilizarea obiectivelor educaționale din cadrul IES-urilor și al altor publicații. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organizațiile membre ale IFAC să-și proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază privind ariile de competență tehnică relevante în vederea îndeplinirii sarcinilor în timpul desfășurării activității sub supervizarea adecvată;• Realizarea sarcinilor desemnate prin utilizarea abilităților profesionale adecvate;• Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate;• Soluționarea problemelor simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe către supervizori sau către cei care dețin cunoștințe de specialitate; și• Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbale și scrise. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>
Intermediar	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aplicarea, compararea și analizarea în mod independent a principiilor și teoriilor de bază din ariile de competență tehnică relevante în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor;• Combinarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbale și scrise, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>
Avansat	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru, precum și pentru a face recomandări adecvate pentru nevoile părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea problemelor complexe cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru problemele și aspectele complexe; și • Prezentarea și explicarea consecvențe ale informațiilor relevante într-o manieră convingătoare unei game largi de părți interesate. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>

Anexa 2

CONVENȚIILE DE ELABORARE A IES-URILOR

Limbajul și structura

La elaborarea IES-urilor, selectarea formulărilor adecvate va fi ghidată, pe cât posibil, de aceste *Convenții de elaborare a IES-urilor* și de *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație* („Glosarul”). Definițiile din reglementări sunt incluse în Glosar. Glosarul are scopul de a sprijini traducerea, interpretarea și aplicarea. Definițiile nu sunt menite să înlocuiască definițiile care ar putea să fi fost stabilite în alte scopuri, indiferent că este vorba despre definițiile din legi, reglementări sau alte surse.

Structura IES-urilor trebuie organizată în așa fel încât să includă următoarele drept secțiuni separate: Introducere, Obiectiv, Dispoziții și Materiale explicative.

Introducere

Materialul introductiv include informații privind domeniul de aplicare și data intrării în vigoare care furnizează contextul relevant pentru înțelegerea corespunzătoare a fiecărui IES.

Obiectiv

IES-urile conțin o declarație clară privind obiectivul standardului. Obiectivul ajută organizațiile membre ale IFAC să înțeleagă scopul general al standardului și ce trebuie să fie realizat, precum și să decidă dacă trebuie luate măsuri suplimentare în vederea îndeplinirii obiectivului.

Dispoziții

Obiectivul este susținut prin dispoziții clar formulate care sunt necesare pentru îndeplinirea obiectivului. Dispozițiile sunt întotdeauna exprimate utilizând termenul „trebuie”.

Materiale explicative

Materialele explicative au menirea de a explica mai detaliat domeniul de aplicare, obiectivul și dispozițiile. Materialele explicative ajută organizațiile membre ale IFAC în aplicarea dispozițiilor și pot include exemple privind modul în care acestea pot fi îndeplinite. Materialele explicative nu impun dispoziții suplimentare; scopul lor este de a facilita aplicarea.

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 1,
DISPOZIȚII PRIVIND ACCESUL LA PROGRAMELE DE
EDUCAȚIE PROFESIONALĂ CONTABILĂ (2014)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	1-5
Data intrării în vigoare.....	6
Obiectiv	7
Dispoziții	8-10
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	A1-A3
Obiectiv.....	A4-A6
Dispoziții.....	A7-A12

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele A1-A3)

1. Standardul Internațional de Educație (IES) 1 prescrie principiile care trebuie utilizate pentru stabilirea și comunicarea cerințelor privind educația pentru accesul la programele de educație profesională contabilă, în timp ce cerințele privind accesul la profesie sunt acoperite de:
 - (a) IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențele tehnice* (2026),
 - (b) IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – abilitățile profesionale* (2026),
 - (c) IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale* (2026),
 - (d) IES 5, *Dezvoltarea profesională inițială – experiența practică* (2015); și
 - (e) IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea formală a competenței profesionale* (2026).
2. IES 1 li se adresează organizațiilor membre ale International Federation of Accountants (IFAC). Organizațiile membre ale IFAC au responsabilitatea de a stabili și comunica cerințele de acces pentru programele de educație profesională contabilă. În plus, IES 1 poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care furnizează și susțin furnizarea de programe de educație profesională contabilă.
3. IES 1 explică principiul care constă în a permite accesul flexibil la programele de educație profesională contabilă sub auspiciile unei organizații membre a IFAC, asigurându-le în același timp candidaților la titlul de profesionist contabil o posibilitate rezonabilă de a finaliza cu succes programele de educație profesională contabilă. IES 1 explică (a) posibilitatea rezonabilă de a finaliza cu succes un program, (b) gradul de adecvare al cerințelor privind accesul și (c) diferitele forme de cerințe privind accesul.
4. IES 1 recunoaște faptul că cerințele privind accesul pot varia de la o jurisdicție la alta, date fiind (a) parcursul diferit al programelor de educație profesională contabilă și (b) deosebirile dintre diferite jurisdicții în ceea ce privește structurile de guvernare și reglementare. IES 1 recunoaște, de asemenea, faptul că finalizarea unui program de calificare profesională complet reprezintă doar unul dintre diferitele momente în care se poate ieși dintr-un program de educație profesională contabilă.
5. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație* (2026).

Data intrării în vigoare

6. IES 1 intră în vigoare de la 1 iulie 2014.

Obiectiv (a se vedea punctele A4-A6)

7. Obiectivul IES 1 este de a stabili cerințe privind accesul la educație pentru programele de educație profesională contabilă care sunt echitabile, proporționale și protejează interesul public.

Dispoziții (a se vedea punctele A7-A12)

8. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să specifice cerințe privind accesul la educație pentru programele de educație profesională contabilă care să le permită accesul numai persoanelor care au o posibilitate rezonabilă de a finaliza cu succes programul de educație profesională contabilă, fără a reprezenta însă bariere excesive pentru accesul la profesie.
9. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să le explice părților interesate, inclusiv furnizorilor de educație relevanți și oricăror persoane care iau în considerare o carieră de profesionist contabil, motivele care stau la baza principiilor care trebuie utilizate pentru stabilirea cerințelor privind accesul la educație.
10. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să pună la dispoziția publicului informațiile relevante pentru a le ajuta pe persoanele interesate să își evalueze propriile posibilități de a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele 1-5)

- A1. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a-i ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte nivelul de competență profesională necesar până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). Ele pot consta într-o educație formală furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organizațiile membre ale IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă. Prin urmare, proiectarea programelor de educație profesională contabilă pe parcursul DPI poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organizațiile membre ale IFAC.
- A2. Organizațiile membre ale IFAC au diferite niveluri de control asupra cerințelor privind accesul pentru programele de educație profesională contabilă. De exemplu, în unele jurisdicții, cerințele privind accesul pot fi stabilite de universități sau guverne. Există mai multe parcursuri în profesia contabilă. De exemplu, (a) accesul tradițional bazat pe diploma de studii, (b) acumularea de experiență pe baza activității în domeniu și (c) accesul de la nivelul de educație secundară. Mai mult, diferite jurisdicții și organizații membre ale IFAC se vor confrunta cu provocări diferite legate de piața muncii.
- A3. Există mai mulți pași pe care o organizație membră a IFAC i-ar putea parcurge pentru a-și îndeplini obligațiile aferente statutului de membru. De exemplu, acest lucru ar putea fi ilustrat de situația în care o universitate, mai degrabă decât o organizație membră a IFAC, stabilește cerințele privind accesul la un program de educație profesională contabilă. În acest caz, organizația membră a IFAC ar putea colabora cu universitatea pentru a-i explica scopul prezentului IES și a-i comunica faptul că respectarea cerințelor sale le-ar permite cursanților să fie luați în considerare mai ușor pentru statutul de membru în cadrul organizației membre a IFAC.

Obiectiv (a se vedea punctul 7)

- A4. Toate IES-urile sunt proiectate cu scopul de a proteja interesul public. IES 1 face acest lucru prin tratarea cerințelor privind accesul la programele de educație profesională contabilă, care sunt importante pentru a le ajuta pe persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să ia decizii fundamentate în alegerile lor legate de educație. Aceste cerințe privind accesul asigură, de asemenea, că accesul la programele de educație profesională contabilă se limitează la persoanele care au șanse mai mari de reușită. Accesul la profesia contabilă este protejat de IES-urile 2, 3, 4, 5 și 6, care acoperă competențele tehnice, abilitățile profesionale, valorile, etica și atitudinile profesionale, experiența practică și evaluarea formală și care sunt proiectate astfel încât să asigure faptul că membrii profesiei contabile dobândesc nivelul de competență profesională necesar.
- A5. IES 1 deservește interesul public prin tratarea aspectelor legate de furnizarea unui număr suficient de candidați la titlul de profesionist contabil de înaltă calitate. Standardul realizează acest lucru prin stabilirea unor principii pentru cerințele privind accesul la

programele de educație profesională contabilă care nu sunt nici prea ridicate (generând bariere inutile la accesul la profesie), nici prea scăzute (determinându-le pe unele persoane să considere în mod eronat că au șanse să finalizeze programul de educație cu succes). Astfel de cerințe privind accesul pot facilita utilizarea eficientă a resurselor și le pot ajuta pe persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să ia decizii fundamentate legate de carieră.

- A6. Organizațiile membre ale IFAC pot contribui la decizii legate de carieră eficiente și eficace prin informarea persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil cu privire la competențele tehnice, abilitățile profesionale și valorile, etica și atitudinile profesionale așteptate de la cei care finalizează cu succes programele de educație profesională contabilă. Persoanele interesate pot lua decizii fundamentate numai dacă li se furnizează informațiile necesare. Organizațiile membre ale IFAC pot colecta și analiza datele pe o bază continuă astfel încât consultanța oferită persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să poată fi bazată pe informații fiabile. Informațiile furnizate de organizațiile membre ale IFAC pot acoperi:
- (a) Diferitele momente privind accesul la programele de educație profesională contabilă;
 - (b) Încurajarea persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să înceapă un program de educație profesională contabilă numai după ce și-au analizat posibilitățile de a-l finaliza cu succes;
 - (c) Procentele de promovare aferente calificării;
 - (d) Informații transparente privind așteptările și costurile asociate programelor de educație profesională contabilă; și
 - (e) Instrumente de autoanaliză cum ar fi hărțile privind competența care prezintă abilitățile, cunoștințele și atitudinile care trebuie dobândite pentru încheierea cu succes a programului de educație profesională contabilă.

Dispoziții (a se vedea punctele 8-10)

- A7. Determinarea „posibilității rezonabile de a finaliza cu succes un program” este o problemă de raționament, care depinde de mai mulți factori. Intenția este (a) de a le ajuta pe persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să fie cât se poate de bine informate atunci când decid să înceapă un program de educație profesională contabilă și (b) de a-i încuraja pe furnizorii de programe de educație profesională contabilă să comunice cât mai multe informații relevante și utile posibil. Această frază ar putea fi înțeleasă diferit de fiecare organizație membră a IFAC în ceea ce privește diferite programe de educație profesională contabilă. Organizațiile membre ale IFAC pot stabili factorii-cheie pentru posibilitatea rezonabilă de a finaliza cu succes un program, astfel încât cerințele privind accesul la orice program de educație profesională contabilă să le ofere persoanelor care iau în considerare o carieră de profesionist contabil bazele necesare pentru a le permite să-și dezvolte competențele necesare unui

profesionist contabil. Acest lucru ar putea implica luarea în considerare a unor factori precum (a) mediul economic, de afaceri și de reglementare, (b) cunoștințele anterioare necesare prevăzute, (c) cunoștințele care se preconizează că vor fi dobândite, (d) rolul contabilului și (e) orice alți factori relevanți.

- A8. Cerințele privind accesul pot fi justificate făcându-se referire la (a) competențele tehnice, (b) abilitățile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale necesare pentru a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă. Acest lucru nu exclude impunerea unei diplome universitare sau a calificărilor necesare pentru începerea unui program de studii universitare. La stabilirea cerințelor privind accesul, organizația membră a IFAC poate analiza măsura în care acestea sunt adecvate în fiecare caz și nu sunt nici excesive, nici neînsemnate. O barieră excesivă în calea accesului ar putea include impunerea deținerii unor calificări în ceea ce privește discipline specifice de la anumite instituții sau o perioadă minimă de experiență practică specifică. Scopul evitării unor astfel de bariere excesive este de a permite flexibilitatea accesului la programele de educație profesională continuă, și nu de a scădea standardele pentru programele de educație profesională contabilă sau pentru profesia contabilă. Mai degrabă există o gamă de căi de acces și de ieșire pentru programele de educație profesională contabilă și diferite moduri de realizare a DPI.
- A9. Organizațiile membre ale IFAC pot adopta cerințe privind accesul diferite, deoarece programele de educație profesională contabilă variază în funcție de tip și jurisdicție. De exemplu, unele programe de educație profesională contabilă pot avea ca cerințe privind accesul doar un nivel bun de cunoștințe matematice și de exprimare. Invers, cerințele privind accesul la programele de educație profesională contabilă pentru anumite roluri specializate pot specifica faptul că persoanele interesate trebuie să dețină o diplomă universitară sau echivalentul acesteia.
- A10. Candidații la titlul de profesionist contabil este posibil să-și fi dezvoltat (a) competențele tehnice, (b) abilitățile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale prin intermediul diferitor parcursuri, inclusiv experiență practică, studii sau calificări. Flexibilitatea parcursurilor către programele de educație profesională contabilă nu scade, în niciun caz, rigurozitatea educației respective sau a standardelor impuse candidaților la titlul de profesionist contabil în vederea finalizării DPI. Organizațiile membre ale IFAC pot reflecta aceste parcursuri diferite prin adoptarea unor cerințe flexibile privind accesul care să includă toate persoanele care au o posibilitate rezonabilă de a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă. Scopul acestei flexibilități este de a permite accesul larg la programele de educație profesională contabilă, nu de a crea categorii diferite de profesioniști contabili. Un exemplu de astfel de flexibilitate este cazul în care o organizație membră a IFAC specifică o calificare anterioară drept cerință privind accesul (de exemplu, o diplomă universitară sau echivalentul acesteia), dar permite accesul direct la programul său de educație profesională contabilă pentru persoanele care nu au o diplomă universitară dacă acestea au, de exemplu, o perioadă de experiență practică relevantă.

IES 1, DISPOZIȚII PRIVIND ACCESUL LA PROGRAMELE
DE EDUCAȚIE PROFESIONALĂ CONTABILĂ (2014)

- A11. O organizație membră a IFAC poate prescrie criterii specifice utilizate pentru a determina dacă anumite persoane îndeplinesc cerințele privind accesul la un program de educație profesională contabilă. Acestea ar putea include calificări, cursuri, teste privind accesul sau experiență. Cerințele privind accesul pot include evaluarea unei (sau a unei combinații de) calificări, experiența sau alte cerințe considerate adecvate de organizația membră a IFAC. Aceste informații ar putea fi făcute accesibile la nivel general, de exemplu, prin publicarea lor în broșuri pentru programele de educație profesională contabilă sau prin includerea lor pe site-ul web al organizației membre a IFAC.
- A12. Organizațiile membre ale IFAC le pot ajuta pe persoanele care iau în considerare o carieră de profesionist contabil să își analizeze posibilitățile de a finaliza cu succes un program de educație profesională contabilă încurajându-le să analizeze conținutul acoperit, nivelul acestuia și metodele de evaluare a programului.

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 2,
DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ
– COMPETENȚELE TEHNICE (2026)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	1-4
Data intrării în vigoare.....	5
Obiectiv	6
Dispoziții	
Obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice.....	7
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă.....	8
Evaluarea formală a competențelor tehnice.....	9
Materiale explicative	
Referințe la definițiile cuprinse în IFRS-uri.....	A1
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	A2-A7
Obiectiv.....	A8
Obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice.....	A9-A22
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă.....	A23-A24
Evaluarea formală a competențelor tehnice.....	A25-A26
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele A2-A7)

1. Standardul Internațional de Educație (IES) 2 prescrie obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). Competențele tehnice reprezintă capacitatea de aplicare a cunoștințelor profesionale în vederea îndeplinirii unui rol conform unui standard definit.
2. IES 2 se adresează organizațiilor membre ale International Federation of Accountants (IFAC). Organizațiile membre ale IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor din cadrul IES 2. În plus, IES 2 poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. IES 2 specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competențele tehnice pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – abilitățile profesionale* (2026), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale* (2026), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competențele profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI.
4. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație* (2026).

Data intrării în vigoare

5. IES 2 intră în vigoare de la 1 iulie 2026.

Obiectiv (a se vedea punctul A8)

6. Obiectivul IES 2 este de a stabili care sunt competențele tehnice pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le dezvolte și să le demonstreze până la finalul DPI pentru a putea îndeplini un rol ca profesioniști contabili.

Dispoziții

Obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice (a se vedea punctele A9-A22)

7. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiectivele educaționale
(a) Contabilitate și raportare financiară (Intermediar)	(i) Aplicarea principiilor contabile în cazul tranzacțiilor și altor evenimente și condiții pe baza faptelor și circumstanțelor.
	(ii) Aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS-uri) ² sau a altor standarde relevante în cazul tranzacțiilor și altor evenimente și condiții pe baza faptelor și circumstanțelor.
	(iii) Evaluarea caracterului adecvat al politicilor folosite pentru întocmirea rapoartelor financiare cu scop general.
	(iv) Evaluarea informațiilor conectate la întocmirea rapoartelor financiare cu scop general.
	(v) Întocmirea rapoartelor financiare cu scop general, inclusiv a situațiilor financiare consolidate, în conformitate cu IFRS-urile sau cu alte standarde relevante.
	(vi) Interpretarea rapoartelor financiare cu scop general.
(b) Contabilitate managerială (Intermediar)	(i) Întocmirea datelor și a informațiilor pentru a sprijini procesul decizional al conducerii, inclusiv determinarea indicatorilor și a obiectivelor, planificarea și bugetarea, gestionarea costurilor, controlul calității, evaluarea performanței și analiza comparativă.
	(ii) Aplicarea tehnologiei și a tehnicilor adecvate pentru a sprijini procesul decizional al conducerii, inclusiv determinarea costurilor produselor, analiza variațiilor, gestionarea stocurilor, bugetarea și prognozarea și analiza lanțului valoric.

¹ Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

² IFRS-urile includ standardele de contabilitate IFRS emise de International Accounting Standards Board, precum și standardele IFRS de prezentare a informațiilor cu privire la sustenabilitate emise de International Sustainability Standards Board.

IES 2, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ
– COMPETENȚELE TEHNICE (2026)

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor)	Obiectivele educaționale
	<p>(iii) Aplicarea tehnologiei și a tehnicilor adecvate pentru a analiza comportamentul costurilor și factorii care influențează costurile.</p> <p>(iv) Analizarea datelor și a informațiilor pentru a lua în considerare alternativele și a-i permite conducerii să ia decizii în cunoștință de cauză.</p> <p>(v) Evaluarea performanței unei organizații și a segmentelor sale de activitate, a produselor și a serviciilor sale în raport cu indicatorii și obiectivele.</p>
(c) Finanțe și management financiar (Intermediar)	<p>(i) Compararea diverselor surse de finanțare disponibile pentru o organizație, inclusiv finanțarea bancară, instrumentele financiare și piața obligațiunilor, cea a certificatelor de trezorerie și cea a titlurilor de capital.</p> <p>(ii) Analizarea fluxurilor de trezorerie și a cerințelor privind capitalul circulant ale unei organizații.</p> <p>(iii) Analizarea poziției și a performanței financiare actuale și anticipate ale unei organizații folosind tehnici care includ analiza indicatorilor, analiza tendințelor, analiza fluxurilor de trezorerie și analiza scenariilor.</p> <p>(iv) Evaluarea caracterului adecvat al componentelor folosite pentru a calcula costul capitalului unei organizații.</p> <p>(v) Evaluarea deciziilor privind investițiile de capital utilizând tehnici de bugetare a investițiilor.</p> <p>(vi) Explicarea abordărilor privind evaluarea bazate pe venit, pe active și pe piață utilizate pentru deciziile legate de investiții, planificarea activității și managementul financiar pe termen lung.</p>
(d) Fiscalitate (Intermediar)	<p>(i) Explicarea dispozițiilor naționale privind conformitatea fiscală și depunerea declarațiilor fiscale.</p> <p>(ii) Calcularea impozitelor directe și indirecte pentru persoane fizice și organizații.</p>

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor)	Obiectivele educaționale
	(iii) Analizarea aspectelor privind obligațiile fiscale asociate cu tranzacții internaționale lipsite de complexitate.
	(iv) Explicarea diferențelor dintre planificarea fiscală, evitarea obligațiilor fiscale și evaziunea fiscală.
(e) Asigurare (De bază)	(i) Explicarea obiectivelor, elementelor ³ și etapelor misiunilor de asigurare.
	(ii) Explicarea standardelor internaționale de asigurare ⁴ sau a altor standarde de asigurare relevante, precum și a legilor și reglementărilor aplicabile în cazul unei misiuni de asigurare.
	(iii) Explicarea diferențelor dintre etapele de planificare, execuție și raportare ale misiunilor de asigurare limitată și rezonabilă.
	(iv) Explicarea conceptului de denaturare semnificativă și a efectului acesteia asupra unei misiuni de asigurare.
	(v) Aplicarea procedurilor de asigurare și a instrumentelor și tehnicilor automatizate adecvate.
	(vi) Identificarea probelor relevante și fiabile pentru a face raționamente, a lua decizii în cunoștință de cauză și a ajunge la concluzii pertinente.
	(vii) Explicarea modului în care probele privind asigurarea contradictorii pot afecta raționamentele, deciziile și concluziile.
	(viii) Explicarea modului în care informațiile conectate afectează misiunile de asigurare.
	(ix) Explicarea măsurii în care au fost obținute și documentate suficiente probe adecvate pentru procedurile de asigurare.

³ *Cadrul internațional pentru misiunile de asigurare* stabilește cinci elemente comune pentru toate misiunile de asigurare: o relație tripartită; un subiect implicit; criteriile; probe; și un raport de asigurare.

⁴ Standardele internaționale de asigurare sunt acele standarde emise de International Auditing and Assurance Standards Board incluse în *Cadrul internațional pentru misiunile de asigurare*.

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor)	Obiectivele educaționale
(f) Audit (Intermediar)	(i) Explicarea obiectivelor, elementelor ⁵ și etapelor misiunilor de audit.
	(ii) Aplicarea Standardelor Internaționale de Audit (ISA-uri) sau a altor standarde de audit relevante, precum și a legilor și reglementărilor aplicabile în cazul unui audit al situațiilor financiare.
	(iii) Evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă din situațiile financiare și analizarea efectului asupra strategiei de audit.
	(iv) Aplicarea procedurilor de audit și a instrumentelor și tehnicilor automatizate adecvate.
	(v) Identificarea probelor de audit relevante și fiabile pentru a face raționamente, a lua decizii în cunoștință de cauză și a ajunge la concluzii pertinente.
	(vi) Explicarea modului în care probele privind auditul contradictorii pot afecta raționamentele, deciziile și concluziile.
	(vii) Evaluarea măsurii în care au fost obținute și documentate suficiente probe de audit adecvate.
(g) Guvernanță, gestionarea riscurilor și control intern (Intermediar)	(i) Explicarea principiilor de bună guvernanță, inclusiv a drepturilor și responsabilităților pe care le au proprietarii, investitorii și persoanele responsabile cu guvernanța; și a rolului pe care îl au părțile interesate în cerințele privind guvernanța, prezentarea informațiilor și transparența.
	(ii) Analizarea componentelor cadrului general privind guvernanța al unei organizații.
	(iii) Analizarea riscurilor și oportunităților unei organizații folosind un cadru general privind gestionarea riscurilor.

⁵ *Cadrul internațional pentru misiunile de asigurare* stabilește cinci elemente comune pentru toate misiunile de asigurare, inclusiv auditurile: o relație tripartită; un subiect implicit; criterii; probe; și un raport de asigurare.

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor)	Obiectivele educaționale
	<p>(iv) Analizarea componentelor controlului intern aferente raportării externe.</p> <p>(v) Analizarea gradului de adecvare al sistemelor, proceselor și controalelor pentru colectarea, generarea, stocarea, accesarea, utilizarea, transmiterea sau raportarea datelor și informațiilor.</p>
(h) Legile și reglementările comerciale (Intermediar)	<p>(i) Explicarea legilor și reglementărilor care guvernează diferitele forme de entități cu personalitate juridică.</p> <p>(ii) Explicarea legilor și reglementărilor aplicabile în contextul în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili.</p> <p>(iii) Aplicarea reglementărilor privind protecția și confidențialitatea datelor în cazul activităților de colectare, generare, stocare, accesare, utilizare, transmitere sau raportare a datelor și informațiilor.</p>
(i) Tehnologia informației și comunicațiilor (Intermediar)	<p>(i) Explicarea impactului evoluției Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (TIC) asupra mediului și modelului de afaceri ale unei organizații.</p> <p>(ii) Explicarea modului în care TIC susține analiza datelor și procesul decizional.</p> <p>(iii) Explicarea modului în care TIC susține identificarea, raportarea și gestionarea riscurilor în cadrul unei organizații.</p> <p>(iv) Utilizarea TIC pentru analizarea datelor și informațiilor.</p> <p>(v) Utilizarea TIC pentru a spori eficiența și eficacitatea comunicării.</p> <p>(vi) Aplicarea TIC pentru a spori eficiența și eficacitatea sistemelor unei organizații.</p> <p>(vii) Analizarea gradului de adecvare al proceselor și controalelor privind TIC.</p> <p>(viii) Identificarea modalităților de îmbunătățire a proceselor și controalelor privind TIC.</p>

IES 2, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ
– COMPETENȚELE TEHNICE (2026)

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor)	Obiectivele educaționale
(j) Mediul de afaceri și mediul organizațional (Intermediar)	(i) Descrierea contextului în care funcționează o organizație, inclusiv principalele aspecte politice, economice, socio-culturale, tehnologice, privind mediul, juridice și de reglementare.
	(ii) Analizarea modelului de afaceri al unei organizații, inclusiv lanțul său valoric.
	(iii) Analizarea factorilor geopolitici, economici, sociali și de altă natură care afectează comerțul și finanțele internaționale.
	(iv) Identificarea caracteristicilor globalizării, inclusiv rolul organizațiilor multinaționale și al piețelor emergente.
(k) Economie (De bază)	(i) Descrierea principiilor microeconomice și macroeconomice fundamentale.
	(ii) Descrierea efectului pe care îl au modificările indicatorilor macroeconomici asupra activității de afaceri.
	(iii) Explicarea diferitelor tipuri de structuri de piață, inclusiv concurența perfectă, concurența monopolistă, monopolul și oligopolul.
(l) Management și strategie de afaceri (Intermediar)	(i) Explicarea diferitelor modalități în care o organizație poate fi proiectată și structurată.
	(ii) Explicarea scopului și importanței diferitelor tipuri de sectoare funcționale și operaționale din cadrul organizațiilor.
	(iii) Analizarea factorilor externi și interni care afectează modelul de afaceri al unei organizații, inclusiv lanțul său valoric și strategia sa de afaceri.
	(iv) Explicarea proceselor care pot fi folosite pentru a elabora și implementa strategia unei organizații.
	(v) Explicarea modului în care teoriile privind comportamentul organizațional pot fi folosite pentru a îmbunătăți performanța unei persoane, a unei echipe și a unei organizații.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (a se vedea punctele A23-A24)

8. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în IES 2.

Evaluarea formală a competențelor tehnice (a se vedea punctele A25-A26)

9. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să stabilească activitățile de evaluare formală adecvate pentru a evalua competențele tehnice ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Referințe la definițiile cuprinse în IFRS-uri

A1. IES 2 utilizează următorii termeni definiți deja în reglementările IFRS.

Tabelul B: Definiții din IFRS-uri adoptate în IES 2

Termenul definit	Definiția din reglementarea IFRS
Informații conectate ⁶	<p>O entitate trebuie să furnizeze informații într-un mod care să le permită utilizatorilor rapoartelor financiare cu scop general să înțeleagă următoarele tipuri de conexiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) conexiunile dintre elementele la care se referă informațiile – cum ar fi conexiunile dintre diferitele riscuri și oportunități legate de sustenabilitate care ar putea fi de așteptat în mod rezonabil să afecteze perspectivele entității; (b) și conexiunile dintre prezentările de informații furnizate de entitate: <ul style="list-style-type: none"> (i) în cadrul prezentărilor sale de informații financiare legate de sustenabilitate – cum ar fi conexiunile dintre prezentările de informații privind guvernanta, strategia, gestionarea riscurilor și indicatorii și obiectivele; și (ii) în cadrul prezentărilor sale de informații financiare legate de sustenabilitate și al altor rapoarte financiare cu scop general publicate de entitate – cum ar fi situațiile sale financiare aferente.
Rapoarte financiare cu scop general ⁷	<p>Rapoarte care furnizează informații financiare despre o entitate raportoare care le sunt folosite de utilizatorii principali în luarea deciziilor legate de furnizarea de resurse către entitate. Aceste decizii implică decizii cu privire la:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) cumpărarea, vânzarea sau deținerea de instrumente de capitaluri proprii și de datorii; (b) furnizarea sau vânzarea de împrumuturi și alte forme de credit; sau

⁶ Informații conectate, *IFRS SI, Dispoziții generale pentru prezentarea informațiilor financiare cu privire la sustenabilitate, iunie 2023*, punctul 21.

⁷ Anexa A, Termeni definiți, *IFRS SI, Dispoziții generale pentru prezentarea informațiilor financiare cu privire la sustenabilitate, iunie 2023*.

Termenul definit	Definiția din reglementarea IFRS
	<p>(c) exercitarea drepturilor de a vota cu privire la, sau de a influența în alt mod, acțiunile conducerii entității care afectează utilizarea resurselor economice ale entității.</p> <p>Rapoartele financiare cu scop general includ – dar nu se limitează la – situațiile financiare cu scop general și prezentările de informații financiare legate de sustenabilitate ale unei entități.</p>

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele 1-4)

- A2. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesioniști contabili. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolurilor alese de ei în cadrul profesiei contabile.
- A3. La nivel internațional, există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organizație membră a IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A4. Includerea competențelor tehnice în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a competențelor tehnice reprezintă unul dintre punctele centrale ale Dezvoltării Profesionale Continue (DPC), care este tratată în IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).
- A5. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea: (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A6. O arie de competență este o categorie pentru care poate fi specificat un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de competențele tehnice includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; ariile de competență care țin de abilitățile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale; iar ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional.

A7. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specificată. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (a se vedea punctul 6)

A8. Stabilirea competențelor tehnice pe care un candidat la titlul de profesionist contabil trebuie să le dezvolte și să le demonstreze servește mai multor scopuri. Astfel este protejat interesul public, este îmbunătățită calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice (a se vedea punctul 7)

A9. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente competențelor tehnice care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent de ce specializare contabilă sau rol contabil își vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să își dezvolte specializări în diferite roluri contabile, de exemplu, de partener într-o misiune de audit, de specialist în fiscalitate sau de manager în domeniul raportării privind susținabilitatea.

A10. La proiectarea programelor de educație profesională contabilă este posibil ca cele 12 arii de competență enumerate în Tabelul A să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate cu o arie de competență pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline dedicate ariei respective. De exemplu, obiectivele educaționale în ceea ce privește contabilitatea financiară și raportarea financiară pot fi realizate pe parcursul a două sau mai multe cursuri sau discipline legate de contabilitatea financiară și raportarea financiară. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale se poate extinde de-a lungul mai multor cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul dintre ele să nu fie dedicat (niciuna dintre ele să nu fie dedicată) exclusiv acelei arii de competență. De exemplu, obiectivele educaționale aferente tehnologiei informației și comunicațiilor pot fi îndeplinite prin integrarea materialelor relevante în cadrul unor cursuri care se axează pe contabilitatea managerială, pe asigurare și/sau pe audit. În plus, ordinea în care ariile de competență sunt incluse într-un program de educație profesională contabilă poate fi diferită de ordinea prezentată în Tabelul A. De exemplu, economia este prezentată spre finalul listei privind ariile de competență din Tabelul A, dar poate fi tratată într-o fază anterioară a unui program de educație profesională contabilă.

A11. Obiectivele educaționale sunt create pentru a permite interpretarea bazată pe principii de către organizațiile membre ale IFAC în timpul proiectării programelor lor de educație profesională contabilă. De exemplu, în ceea ce privește asigurarea, obiectivul educațional (v) se referă la procedurile de asigurare, care includ atât proceduri cantitative, cât și proceduri calitative. În mod similar, în contabilitatea managerială, obiectivul educațional (i) se referă la indicatori și obiective, care includ indicatori și obiective atât financiare, cât și nefinanciare.

- A12. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată în sensul IES este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A13. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată nivelul de ambiguitate, complexitate și incertitudine în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Împreună, verbele directive utilizate în obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organizațiile membre ale IFAC să își proiecteze propriile programe de educație profesională contabilă.
- A14. De exemplu, finanțele și managementul financiar se află la un nivel de competență intermediar. În această arie de competență, obiectivul educațional (iii) include analiza scenariilor. Organizațiile membre ale IFAC stabilesc modalitatea adecvată de a include analiza scenariilor în proiectarea programelor lor de educație profesională contabilă la un nivel moderat de ambiguitate, complexitate și incertitudine. Asigurarea și economia sunt la un nivel de bază. Organizațiile membre ale IFAC determină modul adecvat de a include obiective educaționale legate de asigurare și economie în proiectarea programelor lor de educație profesională la un nivel scăzut de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
- A15. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, o organizație membră a IFAC poate:
- include arii de competență suplimentare;
 - crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau
 - stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în IES 2.

Acest lucru se poate întâmpla atunci când o organizație membră a IFAC îi pregătește pe candidații la titlul de profesionist contabil pentru a lucra într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).

Contabilitate și raportare financiară – Obiective educaționale

- A16. Rapoartele financiare cu scop general furnizează informații financiare despre o entitate raportoare care le sunt folositoare utilizatorilor principali în luarea deciziilor legate de furnizarea de resurse către entitate⁸. Aceste rapoarte pot include situațiile financiare cu scop general și prezentările de informații legate de sustenabilitate ale unei entități⁹.
- A17. Organizațiile membre ale IFAC își proiectează programele de educație profesională contabilă pentru a include raportarea financiară cu scop general pe baza standardelor

⁸ IFRS, *Cadrul general conceptual de raportare financiară*.

⁹ IFRS S1, *Dispoziții generale pentru prezentarea informațiilor financiare cu privire la sustenabilitate*, Anexa A.

relevante aplicabile în cazul jurisdicțiilor lor. Aceasta poate include prezentări de informații legate de sustenabilitate în conformitate cu IFRS-urile sau cu alte cadre generale.

Contabilitate managerială – Obiective educaționale

A18. Profesioniștii contabili angajați pot sprijini procesul decizional al conducerii utilizând date și informații atât financiare, cât și nefinanciare. Câteva exemple de date și informații nefinanciare includ:

- Parametrii legați de client
- Emisiile de gaze cu efect de seră
- Indicatorii privind angajații

A19. Analizarea lanțului valoric al unei organizații implică luarea în considerare a modului în care cadrul general de raportare în materie de sustenabilitate aplicabil definește, descrie sau specifică altfel un lanț valoric.

Finanțe și management financiar – Obiective educaționale

A20. Atunci când evaluează deciziile privind investițiile de capital utilizând tehnici de bugetare a investițiilor, profesioniștii contabili iau în considerare datele și informațiile financiare și nefinanciare relevante pentru procesul decizional al conducerii.

Asigurare – Obiective educaționale

A21. Aria de competență privind asigurarea prezintă obiectivele educaționale pentru misiunile de asigurare. Subiectul implicit și nivelul de asigurare pot varia pentru diferite misiuni de asigurare. Organizațiile membre ale IFAC determină subiectul implicit adecvat (subiectele implicite adecvate) pentru misiunile de asigurare care trebuie inclus(e) în proiectarea programului lor de educație profesională contabilă pe baza contextului lor jurisdicțional. De exemplu, unele organizații membre ale IFAC pot dori să-și proiecteze programele de educație profesională contabilă astfel încât să includă obiective educaționale suplimentare axate pe asigurarea în materie de sustenabilitate.

A22. Obiectivele educaționale din aria de competență privind asigurarea sunt stabilite la un nivel de bază al cunoștințelor. Îndeplinirea acestor obiective educaționale le permite, de asemenea, candidaților la titlul de profesionist contabil să dezvolte niveluri ale cunoștințelor mai ridicate sub diferite forme în ceea ce privește asigurarea, cum ar fi asigurarea prezentărilor de informații legate de sustenabilitate, precum și pentru auditerile sau revizuirile informațiilor financiare istorice.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (a se vedea punctul 8)

A23. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a-i ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte nivelul de competență profesională necesar până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală

furnizată prin intermediul calificărilor și cursurilor oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organizațiile membre ale IFAC și angajatori, precum și instruirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organizațiile membre ale IFAC.

- A24. Cerința privind revizuirea și actualizarea periodice ale programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu de revizuire normal poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuiți mai frecvente, de exemplu, pentru a lua în considerare modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Evaluarea formală a competențelor tehnice (a se vedea punctul 9)

- A25. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea formală a competenței profesionale* (2026), prevede principiile care se aplică pentru proiectarea, furnizarea și supravegherea activităților de evaluare realizate pentru a evalua în mod formal competențele tehnice și alte elemente care țin de competența profesională.
- A26. Diferite activități de evaluare formale pot fi utilizate pentru a evalua competențele tehnice ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare aferente DPI pot fi furnizate în diferite formate. Câteva exemple de formate pot include: (a) examinări scrise sau realizate pe calculator, (b) prezentări, (c) studii de caz, (d) simulări, (e) evaluări la locul de muncă realizate de angajatori și (f) portofolii cu probe privind finalizarea activităților la locul de muncă.

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru utilizarea obiectivelor educaționale din cadrul publicațiilor cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2, 3 și 4. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu verbele directive utilizate în obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organizațiile membre ale IFAC să-și proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază privind ariile de competență tehnică relevante în vederea îndeplinirii sarcinilor în timpul desfășurării activității sub supervizarea adecvată;• Realizarea sarcinilor desemnate prin utilizarea abilităților profesionale adecvate;• Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate;• Soluționarea problemelor simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe către supervizori sau către cei care dețin cunoștințe de specialitate; și• Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbale și scrise. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>
Intermediar	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aplicarea, compararea și analizarea în mod independent a principiilor și teoriilor de bază din ariile de competență tehnică relevante în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	<ul style="list-style-type: none"> • Combinarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru; • Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbale și scrise, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>
Avansat	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru, precum și pentru a face recomandări adecvate pentru nevoile părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea problemelor complexe cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru problemele și aspectele complexe; și • Prezentarea și explicarea consecvențe ale informațiilor relevante într-o manieră convingătoare unei game largi de părți interesate. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 3,
DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ
– ABILITĂȚILE PROFESIONALE (2026)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	1-4
Data intrării în vigoare.....	5
Obiectiv	6
Dispoziții	
Obiectivele educaționale aferente abilităților profesionale.....	7
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă.....	8
Evaluarea formală a abilităților profesionale.....	9
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	A1-A7
Obiectiv.....	A8
Obiectivele educaționale aferente abilităților profesionale.....	A9-A16
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă.....	A17-A18
Evaluarea formală a abilităților profesionale.....	A19-A20
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele A1-A7)

1. Standardul Internațional de Educație (IES) 3 prescrie obiectivele educaționale aferente abilităților profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). Abilitățile profesionale sunt abilitățile (a) intelectuale, (b) interpersonale și de comunicare, (c) personale și (d) organizaționale pe care un profesionist contabil le integrează cu competențele tehnice și cu valorile, etica și atitudinile profesionale pentru a-și demonstra competența profesională.
2. IES 3 se adresează organizațiilor membre ale International Federation of Accountants (IFAC). Organizațiile membre ale IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor din cadrul IES 3. În plus, IES 3 poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. IES 3 specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu abilitățile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențele tehnice* (2026), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale* (2026), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competențele profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI.
4. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație* (2026).

Data intrării în vigoare

5. IES 3 intră în vigoare de la 1 iulie 2026.

Obiectiv (a se vedea punctul A8)

6. Obiectivul IES 3 este de a stabili care sunt abilitățile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le dezvolte și să le demonstreze până la finalul DPI pentru a putea îndeplini un rol ca profesioniști contabili.

Dispoziții

Obiectivele educaționale aferente abilităților profesionale (a se vedea punctele A9-A16)

7. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente abilităților profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiectivele educaționale aferente abilităților profesionale

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor¹)	Obiectivele educaționale
(a) Intelectuale (Intermediar)	(i) Evaluarea datelor și a informațiilor din diverse surse și perspective prin intermediul cercetării, colaborării, integrării și analizei.
	(ii) Identificarea situațiilor în care este adecvat să fie consultați experți.
	(iii) Aplicarea abilităților privind gândirea critică pentru a rezolva problemele, a face raționamente, a lua decizii în cunoștință de cauză și a formula concluzii pertinente.
	(iv) Recomandarea de soluții pentru problemele neclare, complexe.
	(v) Evaluarea faptelor și circumstanțelor în schimbare pentru a rezolva problemele, a face raționamente, a lua decizii în cunoștință de cauză și a formula concluzii pertinente.
(b) Interpersonale și de comunicare (Intermediar)	(i) Demonstrarea unei comunicări, colaborări și cooperări eficiente, inclusiv atunci când se lucrează cu echipe multidisciplinare sau în cadrul acestora.
	(ii) Comunicarea clară și concisă cu diverse părți interesate.
	(iii) Aplicarea conceptelor-cheie de diversitate, echitate și incluziune în comunicare, ținând cont de și respectând diferențele de limbaj și de context.

¹ Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

IES 3, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ
– ABILITĂȚILE PROFESIONALE (2026)

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor)	Obiectivele educaționale
	<p>(iv) Aplicarea ascultării active și a unor tehnici eficiente de formulare a întrebărilor.</p> <p>(v) Aplicarea abilităților de negociere pentru a ajunge la soluții și acorduri.</p> <p>(vi) Aplicarea abilităților de consultare pentru a minimiza sau soluționa conflictele, a rezolva problemele și a maximiza oportunitățile.</p> <p>(vii) Prezentarea de opinii și idei în cunoștință de cauză pentru a influența alte persoane spre a le câștiga susținerea și angajamentul.</p>
(c) Personale (Intermediar)	<p>(i) Demonstrarea angajamentului față de învățarea pe tot parcursul vieții.</p> <p>(ii) Stabilirea de standarde personale înalte în ceea ce privește performanța și monitorizarea prin feedbackul terților și prin activități de reflecție.</p> <p>(iii) Gestionarea timpului și a resurselor pentru îndeplinirea angajamentelor profesionale.</p> <p>(iv) Anticiparea provocărilor și planificarea posibilelor soluții.</p> <p>(v) Demonstrarea curiozității intelectuale față de ideile și practicile emergente.</p> <p>(vi) Identificarea potențialului impact al subiectivismului personal și organizațional.</p>
(d) Organizaționale (Intermediar)	<p>(i) Realizarea sarcinilor în conformitate cu practicile stabilite pentru a respecta termenele impuse.</p> <p>(ii) Revizuirea propriei activități și a activității altor persoane pentru a determina dacă este conformă cu standardele de calitate ale unei organizații.</p> <p>(iii) Aplicarea abilităților de gestionare a resurselor umane pentru a motiva și a dezvolta alte persoane.</p>

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor)	Obiectivele educaționale
	(iv) Aplicarea abilităților de delegare pentru a realiza sarcinile.
	(v) Aplicarea abilităților de conducere pentru a influența alte persoane să acționeze în vederea îndeplinirii obiectivelor organizaționale.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (a se vedea punctele A17-A18)

8. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în IES 3.

Evaluarea formală a abilităților profesionale (a se vedea punctele A19-A20)

9. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să stabilească activitățile de evaluare formală adecvate pentru a evalua abilitățile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele 1-4)

- A1. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesioniști contabili. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolurilor alese de ei în cadrul profesiei contabile.
- A2. La nivel internațional, există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organizație membră a IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A3. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea: (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A4. Includerea abilităților profesionale în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a abilităților profesionale reprezintă unul dintre punctele centrale ale Dezvoltării Profesionale Continue (DPC), care este tratată în IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).
- A5. În cadrul IES 3, abilitățile profesionale sunt clasificate în patru arii de competență:
- (a) *Intelectuale* – se referă la capacitatea unui profesionist contabil de a rezolva probleme, de a lua decizii, de a se adapta schimbărilor și de a-și exercita raționamentul profesional;
 - (b) *Interpersonale și de comunicare* – se referă la capacitatea unui profesionist contabil de a colabora și de a interacționa eficient cu alte persoane, inclusiv atunci când lucrează cu echipe multidisciplinare sau în cadrul acestora;
 - (c) *Personale* – se referă la atitudinile și conduita personale ale unui profesionist contabil; și
 - (d) *Organizaționale* – se referă la capacitatea unui profesionist contabil de a lucra eficient cu sau într-o organizație pentru a obține cele mai bune rezultate sau efecte de la persoanele și resursele disponibile.

- A6. O arie de competență este o categorie pentru care poate fi specificat un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de abilitățile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale; ariile de competență care țin de competențele tehnice includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; iar ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional.
- A7. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specificată. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (a se vedea punctul 6)

- A8. Stabilirea abilităților profesionale pe care un candidat la titlul de profesionist contabil trebuie să le dezvolte și să le demonstreze până la finalul DPI servește mai multor scopuri. Astfel este protejat interesul public, este îmbunătățită calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Obiectivele educaționale aferente abilităților profesionale (a se vedea punctul 7)

- A9. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente abilităților profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent de ce specializare contabilă sau ce rol contabil își vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să își dezvolte specializări în diferite roluri contabile, de exemplu, de partener într-o misiune de audit, de specialist în fiscalitate sau de manager în domeniul raportării privind sustenabilitatea.
- A10. La proiectarea programelor de educație profesională contabilă este posibil ca cele patru arii de competență enumerate în Tabelul A să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate cu o arie de competență (de exemplu, organizaționale) pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale (de exemplu, cele din categoria intelectuale) se poate extinde de-a lungul mai multor cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul dintre ele să nu fie dedicat (niciuna dintre ele să nu fie dedicată) exclusiv acelei arii de competență.
- A11. Obiectivele educaționale sunt create pentru a permite interpretarea bazată pe principii de către organizațiile membre ale IFAC în timpul proiectării programelor lor de educație profesională contabilă. De exemplu, în ceea ce privește aptitudinile intelectuale, obiectivul educațional (v) se referă la fapte și circumstanțe, care includ fapte și circumstanțe atât financiare, cât și nefinanciare.
- A12. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată în sensul IES este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.

- A13. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată contextul în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organizațiile membre ale IFAC să își proiecteze propriile programe de educație profesională contabilă.
- A14. Ariile de competență ale IES 3 sunt la nivel intermediar. Organizațiile membre ale IFAC stabilesc modalitatea adecvată de a include obiectivele educaționale din IES 3 în proiectarea programelor lor de educație profesională contabilă la un nivel moderat de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
- A15. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, o organizație membră a IFAC poate:
- (a) include arii de competență suplimentare;
 - (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau
 - (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în IES 3.

Acest lucru se poate întâmpla atunci când o organizație membră a IFAC îi pregătește pe candidații la titlul de profesionist contabil pentru a lucra într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).

- A16. Organizațiile membre ale IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate sunt încurajate să identifice cea mai adecvată abordare pentru învățarea și dezvoltarea abilităților profesionale, ținând cont de contextul național și cultural. Este foarte probabil ca o abordare adecvată să includă o combinație de activități de învățare și dezvoltare care combină programele educaționale structurate cu experiența practică. De exemplu, cei care supervizează experiența practică au un rol important în sprijinirea candidaților la titlul de profesionist contabil pentru a-și dezvolta abilitățile profesionale la locul de muncă.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (a se vedea punctul 8)

- A17. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a-i ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte nivelul de competență profesională necesar până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală furnizată prin intermediul calificărilor și cursurilor oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organizațiile membre ale IFAC și angajatori, precum și instruirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organizațiile membre ale IFAC.
- A18. Cerința privind revizuirea și actualizarea periodice ale programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară

activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu de revizuire normal poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuiți mai frecvente, de exemplu, pentru a lua în considerare modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Evaluarea formală a abilităților profesionale (a se vedea punctul 9)

- A19. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea formală a competenței profesionale* (2026), prevede principiile care se aplică pentru proiectarea, furnizarea și supravegherea activităților de evaluare realizate pentru a evalua în mod formal abilitățile profesionale și alte elemente care țin de competența profesională.
- A20. Diferite activități de evaluare formale pot fi utilizate pentru a evalua abilitățile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare aferente DPI pot fi furnizate în diferite formate. Câteva exemple de formate pot include: (a) examinări scrise sau realizate pe calculator, (b) prezentări, (c) studii de caz, (d) simulări, (e) evaluări la locul de muncă realizate de angajatori și (f) portofolii cu probe privind finalizarea activităților la locul de muncă. Prezentările și simulările sunt câteva exemple de activități care le permit candidaților la titlul de profesionist contabil să își dezvolte și să demonstreze nivelul necesar de competență profesională aferent abilităților profesionale în cadrul unui program de educație profesională contabilă.

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru utilizarea obiectivelor educaționale din cadrul publicațiilor cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2, 3 și 4. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu verbele directive utilizate în obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organizațiile membre ale IFAC să-și proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază privind ariile de competență tehnică relevante în vederea îndeplinirii sarcinilor în timpul desfășurării activității sub supervizarea adecvată;• Realizarea sarcinilor desemnate prin utilizarea abilităților profesionale adecvate;• Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate;• Soluționarea problemelor simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe către supervizori sau către cei care dețin cunoștințe de specialitate; și• Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbale și scrise. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>
Intermediar	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aplicarea, compararea și analizarea în mod independent a principiilor și teoriilor de bază din ariile de competență tehnică relevante în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor;

IES 3, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ
– ABILITĂȚILE PROFESIONALE (2026)

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	<ul style="list-style-type: none"> • Combinarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru; • Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbale și scrise, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>
Avansat	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru, precum și pentru a face recomandări adecvate pentru nevoile părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea problemelor complexe cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru problemele și aspectele complexe; și • Prezentarea și explicarea consecvențe ale informațiilor relevante într-o manieră convingătoare unei game largi de părți interesate. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 4,
DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ
– VALORILE, ETICA ȘI ATITUDINILE PROFESIONALE (2026)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	1-6
Data intrării în vigoare.....	7
Obiectiv	8
Dispoziții	
Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	9
Dispozițiile de etică relevante.....	10
Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	11
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă.....	12
Activitatea de reflectare	13
Evaluarea formală a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.....	14
Materiale explicative	
Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB și IESBA.....	A1
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	A2-A10
Obiectiv.....	A11
Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A12-A14
Dispozițiile de etică relevante.....	A15
Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A16-A34
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă.....	A35-A36
Activitatea de reflectare	A37-A41
Evaluarea formală a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.....	A42-A43
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele A2-A10)

1. Standardul Internațional de Educație (IES) 4 prescrie obiectivele educaționale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI) în ceea ce privește valorile, etica și atitudinile profesionale. Valorile, etica și atitudinile profesionale sunt caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de conduită (de exemplu, principiile de etică) asociate în general cu caracteristicile distinctive ale conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea acestora.
2. IES 4 se adresează organizațiilor membre ale International Federation of Accountants (IFAC). Organizațiile membre ale IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor din cadrul IES 4. În plus, IES 4 poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Procesul de învățare și dezvoltare continuă pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil; prin urmare, valorile, etica și atitudinile profesionale acumulate pe parcursul DPI sunt, de asemenea, relevante pentru dezvoltarea profesională continuă (DPC) deoarece carierele profesioniștilor contabili se modifică, iar profesioniștii contabili sunt expuși unei game din ce în ce mai mari de amenințări în ceea ce privește etica.
4. IES 4 integrează dispozițiile de etică relevante în educația profesională contabilă. Aceste dispoziții de etică relevante stabilesc de obicei cinci principii de etică fundamentale¹ pentru profesioniștii contabili (integritatea; obiectivitatea; competența profesională și atenția cuvenită; confidențialitatea; și conduita profesională).
5. IES 4 specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu valorile, etica și atitudinile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențele tehnice* (2026), și IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – abilitățile profesionale* (2026), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competențele profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI.
6. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație* (2026). În *Materialele explicative* sunt incluși, de asemenea, termeni suplimentari din cadrul reglementărilor Internaționale

¹ Principiile fundamentale, *Manualul privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența)* al IESBA – Ediția 2024, Secțiunea 110.

Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) și International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA).

Data intrării în vigoare

7. IES 4 intră în vigoare de la 1 iulie 2026.

Obiectiv (a se vedea punctul A11)

8. Obiectivul IES 4 este de a stabili care sunt valorile, etica și atitudinile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le dezvolte și să le demonstreze până la finalul DPI pentru a putea îndeplini un rol ca profesioniști contabili.

Dispoziții

Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctele A12-A14)

9. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să furnizeze, prin intermediul programelor de educație profesională contabilă, un cadru general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale astfel încât candidații la titlul de profesionist contabil (a) să aplice scepticismul profesional și să își exercite raționamentul profesional și (b) să acționeze într-o manieră etică ce este în interesul public.

Dispozițiile de etică relevante (a se vedea punctul A15)

10. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să integreze dispozițiile de etică relevante în toate programele de educație profesională contabilă pentru candidații la titlul de profesionist contabil.

Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctele A16-A34)

11. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor ²)	Obiectivele educaționale
(a) Scepticismul profesional și raționamentul profesional (Intermediar)	(i) Aplicarea curiozității la colectarea și evaluarea datelor și informațiilor.

² Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență identifică nivelul care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

IES 4, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ
– VALORILE, ETICA ȘI ATITUDINILE PROFESIONALE (2026)

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor)	Obiectivele educaționale
	(ii) Aplicarea tehnicilor de reducere a subiectivismului la rezolvarea problemelor, elaborarea raționamentelor, luarea deciziilor în cunoștință de cauză, formularea de concluzii fundamentate și comunicarea cu diverse părți interesate.
	(iii) Aplicarea gândirii critice la identificarea și evaluarea alternativelor pentru a determina demersurile adecvate.
(b) Principiile de etică (Intermediar)	(i) Explicarea importanței dispozițiilor de etică relevante pentru toate activitățile profesionale.
	(ii) Aplicarea dispozițiilor de etică relevante în cazul tuturor activităților profesionale.
	(iii) Aplicarea principiilor de etică fundamentale în activitățile de colectare, generare, stocare, accesare, utilizare, transmitere sau raportare a datelor și informațiilor.
	(iv) Identificarea amenințărilor la adresa conformității cu principiile de etică fundamentale.
	(v) Evaluarea importanței amenințărilor la adresa conformității cu principiile de etică fundamentale și tratarea acestora într-o manieră adecvată.
(c) Angajamentul față de interesul public (Intermediar)	(i) Explicarea rolului și importanței eticii în cadrul profesiei și în raport cu conceptul de responsabilitate socială.
	(ii) Explicarea rolului și importanței eticii în raport cu afacerile și buna guvernare.
	(iii) Analizarea interrelației dintre etică și legislație, inclusiv a relației dintre legi, reglementări și interesul public.
	(iv) Analizarea consecințelor unui comportament neetic asupra persoanelor, profesiei și publicului.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (a se vedea punctele A35-A36)

12. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în IES 4.

Activitatea de reflectare (a se vedea punctele A37-A41)

13. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să proiecteze activitățile de învățare și dezvoltare legate de valorile, etica și atitudinile profesionale pentru candidații la titlul de profesionist contabil în așa fel încât să includă o activitate de reflectare care este formalizată și documentată.

Evaluarea formală a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctele A42-A43)

14. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să stabilească activitățile de evaluare formală adecvate pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB și IESBA

A1. IES 4 utilizează următorii termeni definiți deja în reglementările IAASB și IESBA.

Tabelul B: Definiții ale IAASB și IESBA adoptate în IES 4

Termenul definit	Definiția din reglementările IAASB și IESBA
Scepticism profesional (IAASB) ³	O atitudine care include o minte curioasă, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări și o evaluare critică a probelor.
Raționament profesional (IESBA) ⁴	Raționamentul profesional constă în aplicarea pregătirii, cunoștințelor, abilităților și experienței profesionale relevante proporțional cu faptele și circumstanțele, luând în considerare natura și domeniul de aplicare ale activităților profesionale specifice, precum și interesele și relațiile implicate.

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele 1-6)

- A2. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesioniști contabili. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolurilor alese de ei în cadrul profesiei contabile.
- A3. Valorile, etica și atitudinile profesionale sunt definite drept conduita și caracteristicile profesionale care îi identifică pe profesioniștii contabili ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de etică asociate în general cu caracteristicile distinctive ale conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea acestora.
- A4. Valorile, etica și atitudinile profesionale includ un angajament față de (a) competențele tehnice și abilitățile profesionale, (b) conduita etică (de exemplu, independența, obiectivitatea, confidențialitatea și integritatea), (c) maniera profesională (de exemplu, atenția cuvenită, punctualitatea, curtoazia, respectul, responsabilitatea și credibilitatea),

³ Scepticism profesional (în contextul ISAE 3000 (revizuit)), Glosar de termeni, *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire, alte servicii de asigurare și servicii conexe al IAASB – Ediția 2023-2024, Volumul I.*

⁴ *Manualul privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) al IESBA – Ediția 2024, punctul 120.5 A4.*

(d) urmărirea excelenței (de exemplu, angajamentul față de perfecționarea continuă și învățarea pe tot parcursul vieții) și (e) responsabilitatea socială (de exemplu, conștientizarea și luarea în considerare a interesului public).

- A5. Dispozițiile de etică relevante⁵ sunt definite ca fiind acele dispoziții de etică ce se aplică în cazul profesioniștilor contabili, fiind alcătuite în general din *Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) al International Ethics Standards Board for Accountants (Codul IESBA)* împreună cu orice dispoziții naționale care sunt mai restrictive.
- A6. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea: (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A7. La nivel internațional, există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organizație membră a IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A8. Includerea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale reprezintă unul dintre punctele centrale ale DPC, care este tratată în IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).
- A9. O arie de competență este o categorie pentru care poate fi specificat un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional; ariile de competență care țin de competențele tehnice includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; iar ariile de competență care țin de abilitățile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale.
- A10. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specificată. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (a se vedea punctul 8)

- A11. Stabilirea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale pe care un candidat la titlul de profesionist contabil trebuie să le dezvolte și să le demonstreze servește mai multor scopuri. Astfel este protejat interesul public, este îmbunătățită calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

⁵ Glosar de termeni, *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire, alte servicii de asigurare și servicii conexe – Ediția 2023-2024, Volumul I.*

Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctul 9)

- A12. Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale poate fi stabilit prin dispozițiile de etică relevante, de exemplu, abordarea privind cadrul general conceptual stabilită în Codul IESBA.
- A13. Conform dispozițiilor de etică relevante, profesioniștii contabili acceptă responsabilitatea de a acționa în interesul public. În consecință, acțiunile unui profesionist contabil nu au scopul exclusiv de a satisface nevoile unui anumit client sau angajator.
- A14. Prin stabilirea unor activități de învățare și dezvoltare care acoperă valorile, etica și atitudinile profesionale, organizațiile membre ale IFAC promovează angajamentul candidaților la titlul de profesionist contabil de a acționa în interesul public. Acționarea în interesul public include: (a) dezvoltarea conștientizării și preocupărilor în ceea ce privește impactul asupra publicului; (b) dezvoltarea sensibilității față de responsabilitățile sociale; (c) învățarea pe tot parcursul vieții; (d) o predispoziție pentru calitate, credibilitate, responsabilitate, punctualitate și curtoazie; și (e) respectul pentru legi și reglementări. Prin urmare, profesioniștii contabili contribuie la încrederea în funcționarea piețelor și a economiei în general.

Dispozițiile de etică relevante (a se vedea punctul 10)

- A15. În cadrul unui program de educație profesională contabilă, valorile, etica și atitudinile profesionale ar putea fi tratate inițial ca un curs separat sau ca o disciplină separată. Totuși, pe măsură ce candidații la titlul de profesionist contabil progresează, integrarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în alte cursuri sau discipline încurajează recunoașterea și luarea în considerare a implicațiilor etice mai generale.

Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctul 11)

Dezvoltarea obiectivelor educaționale

- A16. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent de ce specializare contabilă sau ce rol contabil își vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să își dezvolte specializări în diferite roluri contabile, de exemplu, de partener într-o misiune de audit, de specialist în fiscalitate sau de manager în domeniul raportării privind sustenabilitatea.
- A17. Reglementările IAASB guvernează misiunile de audit, revizuire, asigurare și servicii conexe care sunt efectuate în conformitate cu standardele internaționale. Deși termenul scepticism profesional este definit în mod specific în contextul misiunilor de asigurare, atitudinile, abilitățile și comportamentele care contribuie la scepticismul profesional sunt relevante pentru toți candidații la titlul de profesionist contabil, indiferent de rolul pe care urmează să îl îndeplinească în calitate de profesioniști contabili. Ca urmare, DPI include activități de învățare și dezvoltare care tratează abilitățile, atitudinile și comportamentele necesare astfel încât candidații la titlul de profesionist contabil să

aibă capacitatea de a aplica scepticismul profesional. Abilitățile, atitudinile și comportamentele care contribuie la scepticismul profesional se dezvoltă în continuare ulterior DPI, prin intermediul DPC.

- A18. La proiectarea programelor de educație profesională contabilă este posibil ca cele trei arii de competență enumerate în Tabelul A să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate cu o arie de competență (de exemplu, principiile de etică) pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale (de exemplu, cele din categoria scepticismului profesional și raționamentului profesional) se poate extinde de-a lungul mai multor cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul dintre ele să nu fie dedicat (niciuna dintre ele să nu fie dedicată) exclusiv acelei arii de competență. În plus, ordinea în care ariile de competență sunt incluse într-un program de educație profesională contabilă poate fi diferită de ordinea prezentată în Tabelul A (de exemplu, angajamentul față de interesul public este prezentat spre finalul listei privind ariile de competență din Tabelul A, dar poate fi tratat într-o fază anterioară a unui program de educație profesională contabilă).
- A19. Obiectivele educaționale sunt create pentru a permite interpretarea bazată pe principii de către organizațiile membre ale IFAC în timpul proiectării programelor lor de educație profesională contabilă. De exemplu, în cadrul principiilor de etică, obiectivul educațional (iii) se referă la date și informații, care includ date și informații atât financiare, cât și nefinanciare.
- A20. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată în sensul IES este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A21. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată nivelul de ambiguitate, complexitate și incertitudine în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele educaționale relevante. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organizațiile membre ale IFAC să își proiecteze propriile programe de educație profesională contabilă.
- A22. Ariile de competență ale IES 4 sunt la nivel intermediar. Organizațiile membre ale IFAC stabilesc modalitatea adecvată de a include obiectivele educaționale din IES 4 în proiectarea programelor lor de educație profesională contabilă la un nivel moderat de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
- A23. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, o organizație membră a IFAC poate: (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în IES 4. Acest lucru se poate întâmpla atunci când o organizație membră a IFAC îi pregătește pe candidații la titlul de profesionist contabil pentru a lucra într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).

Selectarea activităților de învățare și dezvoltare

- A24. Organizațiile membre ale IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate sunt încurajate să identifice cea mai adecvată abordare pentru învățarea și dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale, ținând cont de contextul național și cultural.
- A25. Pentru determinarea abordării necesare pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale, mixul de activități de învățare și dezvoltare ar putea include o combinație de programe educaționale structurate și experiență practică. Această combinație ar putea fi organizată în așa fel încât să le ofere candidaților la titlul de profesionist contabil o oportunitate adecvată de a experimenta aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale la locul de muncă.
- A26. La stabilirea activităților de învățare și dezvoltare, organizațiile membre ale IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate pot face distincție între (a) educarea candidaților la titlul de profesionist contabil cu privire la valorile, etica și atitudinile profesionale și (b) dezvoltarea și menținerea unui mediu adecvat pentru o conduită etică. Dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale poate fi realizată prin intermediul DPI și continuă pe tot parcursul carierei, făcând parte din activitățile destinate DPC și învățarea pe tot parcursul vieții.
- A27. Organizațiile membre ale IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate ar putea lua în considerare utilizarea unor abordări participative care pot spori dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale. Câteva exemple includ:
- (a) Simulările;
 - (b) Discutarea unor bibliografii și materiale online selectate;
 - (c) Analizarea unor studii de caz care presupun situații economice care prezintă amenințări la adresa eticii;
 - (d) Discutarea deciziilor și constatărilor disciplinare;
 - (e) Seminarele cu vorbitori cu experiență în procesul decizional corporativ sau profesional; și
 - (f) Utilizarea forumurilor și a platformelor de discuții online.
- A28. Abordările participative i-ar putea determina pe candidații la titlul de profesionist contabil să conștientizeze mai profund implicațiile etice și posibilele conflicte care afectează persoanele și afacerile care pot apărea ca urmare a necesității de a lua decizii de management complexe.

Scepticismul profesional și raționamentul profesional – Obiective educaționale

- A29. Aplicarea tehnicilor de reducere a subiectivismului din comunicările părților interesate include luarea în considerare a modului în care poate apărea subiectivismul pe parcursul comunicărilor formale (de exemplu, rapoartele financiare cu scop general)

și în comunicările informale. Tipurile de subiectivism pot varia în funcție de scopul, conținutul și metoda de transmitere a comunicării.

- A30. Dezvoltarea profesională în ariile aferente scepticismului profesional și raționamentului profesional nu este întotdeauna simplă. Planificarea unei educații și a unei dezvoltări eficiente în aceste arii implică atenția cuvenită și poate include metode de învățare în care mentoratul, activitatea de reflectare, timpul și experiența practică joacă un rol esențial.

Principiile de etică – Obiective educaționale

- A31. Valorile, etica și atitudinile profesionale se aplică în cazul tuturor acțiunilor întreprinse de profesioniștii contabili în această calitate. Deținerea (a) cunoștințelor și înțelegerii necesare cu privire la conceptele etice, teoriile etice și principiile fundamentale privind etica profesională și (b) oportunității de a practica aplicarea acestora într-un alt loc decât locul de muncă îi poate ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil să recunoască și să trateze amenințările la adresa eticii.
- A32. Educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil în ceea ce privește principiile de etică și amenințările la adresa eticii ar putea trata: (a) amenințările la adresa eticii specifice cu care este probabil să se confrunte toți profesioniștii contabili, (b) acele amenințări la adresa eticii cu care este mai probabil să se confrunte profesioniștii contabili în anumite roluri și (c) principalele considerente privind elaborarea unor răspunsuri adecvate la astfel de amenințări la adresa eticii.
- A33. Evidențierea principiilor de etică poate fi realizată prin încurajarea candidaților la titlul de profesionist contabil: (a) să identifice orice implicații și conflicte etice aparente în activitatea lor sau în mediul lor de activitate, (b) să își formeze opinii preliminare cu privire la astfel de evenimente și (c) să le discute cu supraveghetorii lor în ceea ce privește experiența practică.
- A34. Candidații la titlul de profesionist contabil se pot confrunța adesea cu amenințări la adresa eticii și potențiale dileme în cursul perioadei de experiență practică. Persoanele responsabile cu proiectarea și supravegherea programelor de experiență practică le pot oferi candidaților la titlul de profesionist contabil îndrumări cu privire la necesitatea consultării angajatorilor, mentorilor sau supraveghetorilor din mediul lor de activitate sau a unei organizații membre a IFAC atunci când există dubii cu privire la aspectele etice aferente unui demers sau unei situații.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (a se vedea punctul 12)

- A35. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a-i ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte nivelul de competență profesională necesar până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală furnizată prin intermediul calificărilor și cursurilor oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organizațiile membre ale IFAC și angajatori, precum și instruirea la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă oferite

pe parcursul DPI poate implica așadar un aport substanțial de la alte părți interesate decât organizațiile membre ale IFAC.

- A36. Cerința privind revizuirea și actualizarea periodice ale programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu de revizuire normal poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizuiți mai frecvente, de exemplu, pentru a lua în considerare modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Activitatea de reflectare (a se vedea punctul 13)

- A37. Activitatea de reflectare este procesul iterativ prin care profesioniștii contabili continuă, în toate etapele carierei lor, să își dezvolte competența profesională prin analiza experiențelor lor (reale sau simulate) în vederea îmbunătățirii acțiunilor lor viitoare.
- A38. Cele mai realiste experiențe asupra cărora se poate reflecta ar putea fi cele de la locul de muncă. Atunci când acest lucru nu este posibil sau adecvat, simulările unor experiențe „din viața reală” sau analiza cazurilor relevante care sunt accesibile în mod public ar putea constitui, de asemenea, alternative potrivite.
- A39. Documentarea activității de reflectare poate include:
- (a) Evidențe privind învățarea;
 - (b) Evidențe privind reflectarea;
 - (c) Portofolii privind dezvoltarea personală; sau
 - (d) Jurnale privind incidentele critice.
- A40. În oferirea candidaților la titlul de profesionist contabil și profesioniștilor contabili de îndrumări cu privire la natura, formatul și conținutul documentației care trebuie păstrată pentru activitatea de reflectare și la tipurile de situații etice care trebuie documentate, organizațiile membre ale IFAC pot ține cont de factori cum ar fi dispozițiile legale, de reglementare și privind confidențialitatea. De exemplu, anumite situații etice ar putea fi sensibile și ar putea face obiectul unor acțiuni legale sau disciplinare și prin urmare documentarea și discutarea lor de către candidații la titlul de profesionist contabil nu ar fi adecvate.
- A41. Organizațiile membre ale IFAC pot lua, de asemenea, în considerare oferirea unor îndrumări cu privire la modul în care activitatea de reflectare trebuie sprijinită în practică de către supraveghetorii în ceea ce privește experiența practică.

Evaluarea formală a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctul 14)

- A42. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea formală a competenței profesionale* (2026), prevede principiile care se aplică pentru proiectarea, furnizarea și

supravegherea activităților de evaluare realizate pentru a evalua în mod formal valorile, etica și atitudinile profesionale și alte elemente care țin de competența profesională.

- A43. Diferite activități de evaluare formale pot fi utilizate pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare aferente DPI pot fi furnizate în diferite formate. Câteva exemple de formate pot include: (a) examinări scrise sau realizate pe calculator, (b) prezentări, (c) studii de caz, (d) simulări, (e) evaluări la locul de muncă realizate de angajatori și (f) portofolii cu probe privind finalizarea activităților la locul de muncă. Studiile de caz și simulările sunt câteva exemple de formate care le permit candidaților la titlul de profesionist contabil să își dezvolte și să demonstreze nivelul necesar de competență profesională aferent valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în cadrul unui program de educație profesională contabilă.

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru utilizarea obiectivelor educaționale din cadrul publicațiilor cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2, 3 și 4. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu verbele directive utilizate în obiectivele educaționale, furnizează informații care ajută organizațiile membre ale IFAC să-și proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază privind ariile de competență tehnică relevante în vederea îndeplinirii sarcinilor în timpul desfășurării activității sub supervizarea adecvată;• Realizarea sarcinilor desemnate prin utilizarea abilităților profesionale adecvate;• Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate;• Soluționarea problemelor simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe către supervizori sau către cei care dețin cunoștințe de specialitate; și• Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbale și scrise. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>
Intermediar	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aplicarea, compararea și analizarea în mod independent a principiilor și teoriilor de bază din ariile de competență tehnică relevante în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor;

Nivelul cunoștințelor	Descriere
	<ul style="list-style-type: none"> • Combinarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru; • Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și • Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbale și scrise, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>
Avansat	<p>În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru, precum și pentru a face recomandări adecvate pentru nevoile părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea problemelor complexe cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru problemele și aspectele complexe; și • Prezentarea și explicarea consecvențe ale informațiilor relevante într-o manieră convingătoare unei game largi de părți interesate. <p>Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.</p>

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 5,
DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ
– EXPERIENȚA PRACTICĂ (2015)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	1-7
Data intrării în vigoare	8
Obiectiv	9
Dispoziții	
Experiența practică.....	10-15
Supravegherea și monitorizarea experienței practice	16-19
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	A1-A4
Obiectiv.....	A5-A6
Experiența practică.....	A7-A14
Supravegherea și monitorizarea experienței practice	A15-A21

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele A1-A4)

1. Standardul Internațional de Educație (IES) 5 prescrie experiența practică pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să o definească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI).
2. IES 5 se adresează organizațiilor membre ale International Federation of Accountants (IFAC). Organizațiile membre ale IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor prevăzute în cadrul IES 5. În plus, IES 5 poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin experiența practică a candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Experiența practică se referă la activitățile la locul de muncă și la alte activități care sunt relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale. Experiența practică este o componentă a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența profesională necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil.
4. Experiența practică pe parcursul DPI este fundamentată pe educația generală și pe programele de educație profesională contabilă. Publicul se așteaptă ca profesioniștii contabili să își aplice experiența și cunoștințele în îndeplinirea rolurilor lor. Totuși, varietatea rolurilor îndeplinite de profesioniștii contabili înseamnă că experiența practică prevăzută poate varia de la o organizație membră a IFAC la alta și chiar în cadrul unei organizații membre a IFAC individuale care are diferite categorii de membri. Organizațiile membre ale IFAC pot adapta cerințele referitoare la experiența practică pentru a satisface (a) propriile nevoi, (b) dispozițiile autorităților de reglementare relevante și (c) așteptările publicului privind competența profesioniștilor contabili.
5. După finalizarea DPI, experiența practică poate fi prevăzută pentru a-i aduce pe profesioniștii contabili la nivelul de competență profesională necesar pentru alte roluri, cum ar fi (a) cel de auditor statutar, (b) alte forme de specializare sau roluri care sunt reglementate. Experiența practică face parte din procesul de învățare pe tot parcursul vieții prin care profesioniștii contabili își dezvoltă și își mențin competența profesională relevantă pentru rolul lor pe parcursul Dezvoltării Profesionale Continue (DPC). Modificările în mediul de activitate, progresul în carieră sau alte roluri noi pot necesita creșterea nivelului de competență profesională și dobândirea de noi competențe de către profesioniștii contabili. Aceste aspecte sunt acoperite de IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).
6. Cei care supraveghează experiența practică și angajatorii au roluri importante în planificarea și monitorizarea experienței practice dobândite de candidații la titlul de profesionist contabil.

7. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație* (2026).

Data intrării în vigoare

8. IES 5 intră în vigoare de la 1 iulie 2015.

Obiectiv (a se vedea punctele A5-A6)

9. Obiectivul IES 5 este de a stabili experiența practică ce este suficientă pentru candidații la titlul de profesionist contabil și pe care aceștia trebuie să o definitiveze până la finalul DPI pentru a îndeplini un rol ca profesionist contabil.

Dispoziții

Experiența practică (a se vedea punctele A7-A9)

10. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să le impună candidaților la titlul de profesionist contabil să-și definitiveze experiența practică până la finalul DPI.
11. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să prevadă experiență practică suficientă pentru a le permite candidaților la titlul de profesionist contabil să demonstreze că au dobândit (a) competențele tehnice, (b) abilitățile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale necesare pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil.
12. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să își stabilească abordarea preferată pentru cuantificarea experienței practice utilizând una dintre următoarele trei abordări:
- Bazată pe rezultate;
 - Bazată pe activitățile realizate; sau
 - O abordare combinată.

Abordarea bazată pe rezultate (a se vedea punctul A10)

13. Organizațiile membre ale IFAC care implementează o abordare bazată pe rezultate trebuie să le impună candidaților la titlul de profesionist contabil să demonstreze, utilizând indicatori ai rezultatelor, că au obținut experiența practică necesară.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (a se vedea punctele A11-A13)

14. Organizațiile membre ale IFAC care implementează o abordare bazată pe activitățile realizate trebuie să le impună candidaților la titlul de profesionist contabil să demonstreze, utilizând indicatori ai activităților realizate, că au obținut experiența practică necesară.

Abordarea combinată (a se vedea punctul A14)

15. Organizațiile membre ale IFAC care implementează o combinație între abordarea bazată pe rezultate și cea bazată pe activitățile realizate trebuie să se conformeze dispozițiilor referitoare la abordarea bazată pe rezultate și la cea bazată pe activitățile realizate, după caz, așa cum au fost prezentate la punctele 13 și 14.

Supravegherea și monitorizarea experienței practice (a se vedea punctele A15-A21)

16. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să prevadă ca desfășurarea experienței practice a candidaților la titlul de profesionist contabil să aibă loc sub îndrumarea unui supraveghetor de experiență practică.
17. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să prevadă ca experiența practică a candidaților la titlul de profesionist contabil să fie înregistrată într-un format consecvent prescris de o organizație membră a IFAC sau, după caz, de o organizație de reglementare și să fie susținută cu probe care pot fi verificate.
18. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să impună ca supraveghetorul privind experiența practică să realizeze o examinare periodică a evidențelor privind experiența practică a candidaților la titlul de profesionist contabil.
19. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să stabilească activități de evaluare corespunzătoare pentru a evalua măsura în care candidații la titlul de profesionist contabil au dobândit suficientă experiență practică.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele 1-7)

- A1. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesioniști contabili. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolurilor alese de ei în cadrul profesiei contabile.
- A2. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a-i ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte nivelul de competență profesională necesar până la finalul DPI. Ele pot consta într-o educație formală furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație, organizațiile membre ale IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă. Prin urmare, proiectarea programelor de educație profesională contabilă pe parcursul DPI poate implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organizațiile membre ale IFAC.
- A3. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea: (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A4. Experiența practică asigură un mediu profesional în care candidații la titlul de profesionist contabil își pot dezvolta competența prin:
- (a) Cunoașterea mediului în care sunt furnizate serviciile;
 - (b) Sporirea nivelului lor de înțelegere a organizațiilor, a modului în care funcționează afacerile și a relațiilor de muncă profesionale;
 - (c) Capacitatea de a corela activitatea contabilă cu alte funcții și activități ale afacerii;
 - (d) Dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale corespunzătoare în situații practice, din viața reală (a se vedea și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale* (2026)); și
 - (e) Oportunitatea de a se dezvolta la niveluri de responsabilitate progresive în timp ce se află sub supravegherea corespunzătoare.

Obiectiv (a se vedea punctul 9)

- A5. Experiența practică suficientă cuprinde o combinație de profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și, după caz, integrarea materialelor din diferite domenii aplicate în cazul unei varietăți de situații și contexte. Amplora experienței practice este afectată de factori precum: natura rolului; nivelul de complexitate; legislația națională sau locală; dispozițiile autorităților de reglementare; și așteptările publicului în ceea ce privește competența profesională. Profunzimea experienței profesionale este afectată de factori ca varietatea și complexitatea sarcinilor, precum și de nivelul de susținere al supravegherii și monitorizării.
- A6. Stabilirea a ceea ce constituie experiența practică suficientă pe care un candidat la titlul de profesionist contabil trebuie să o finalizeze până la finalul DPI servește mai multor scopuri. Astfel este protejat interesul public, este îmbunătățită calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Experiența practică (a se vedea punctele 10-12)

- A7. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. Combinația exactă a acestor elemente poate varia în funcție de mai mulți factori, inclusiv, de exemplu, complexitatea și varietatea sarcinilor, cunoștințele speciale necesare, nivelul de autonomie și nivelul de raționament necesare pentru rolul pe care se preconizează că și-l va asuma candidatul la titlul de profesionist contabil la finalul DPI. Combinația dintre experiența practică și educație poate varia, de asemenea, în funcție de (a) regulile stabilite de fiecare organizație membră a IFAC, (b) legislația națională și locală, (c) dispozițiile autorităților de reglementare și (d) așteptările publicului.
- A8. Pentru a determina ce constituie un echilibru corespunzător între educația profesională contabilă și experiența practică, organizațiile membre ale IFAC pot lua în considerare următoarele:
- (a) Unele programe de educație profesională contabilă care acordă o importanță sporită aplicării în practică, cum ar fi stagiile de practică (traineeships, internships), perioadele de practică educațională cooperativă și transferurile temporare, pot contribui la cerința referitoare la experiența practică.
 - (b) Studiile pentru calificările academice sau profesionale sunt utile pentru dobândirea și demonstrarea cunoștințelor profesionale contabile. Totuși, studiile în sine nu demonstrează neapărat dobândirea competenței profesionale necesare pentru a îndeplini un rol ca profesionist contabil. Experiența câștigată la locul de muncă le conferă candidaților la titlul de profesionist contabil multe dintre abilitățile necesare pentru a deveni profesioniști contabili competenți.
 - (c) Experiența practică poate fi obținută după încheierea unui program de educație profesională contabilă sau concomitent cu un astfel de program.

- A9. Pentru stabilirea abordării și a dispozițiilor privind experiența practică, organizațiile membre ale IFAC pot lua în considerare mai mulți factori, inclusiv:
- (a) Interesul public, inclusiv cunoștințele despre mediul local, așteptările publicului și orice dispoziții de reglementare relevante;
 - (b) Nevoile candidaților la titlul de profesionist contabil, inclusiv înțelegerea rolurilor pe care se preconizează că și le vor asuma la finalizarea DPI;
 - (c) Nevoile angajatorului, inclusiv eficiența și eficacitatea din punctul de vedere al costurilor, și dacă angajatorul activează în industrie, administrația publică sau practica publică; și
 - (d) Nevoile organizației membre a IFAC, inclusiv dispozițiile de reglementare, eficiența și eficacitatea din punctul de vedere al costurilor.

Abordarea bazată pe rezultate (a se vedea punctul 13)

- A10. Probele care ar putea fi folosite în scopuri de evaluare în cadrul unei abordări bazate pe rezultate pe parcursul DPI ar putea include:
- (a) Cuantificarea obiectivelor educaționale îndeplinite în conformitate cu o hartă a competențelor;
 - (b) Revizuirea unui proiect de cercetare sau a unui eseu reflectiv; și
 - (c) Jurnalele de activitate comparate cu o hartă a competențelor corespunzătoare. Jurnalele de activitate sunt evidențe ținute de fiecare persoană, care documentează natura lucrărilor, sarcinile realizate, precum și timpul petrecut pentru realizarea acestor sarcini și lucrări.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (a se vedea punctul 14)

- A11. Abordările bazate pe activitățile realizate sunt adeseori folosite ca mijloc de cuantificare a dezvoltării competenței dată fiind ușurința cu care acestea pot fi cuantificate și verificate. Abordările bazate pe activitățile realizate au limitări; de exemplu, ele nu cuantifică întotdeauna direct obiectivele educaționale sau competența dobândită. În mod tradițional, abordările bazate pe activitățile realizate au la bază timpul, de exemplu, orele petrecute pentru activitățile relevante sau durata totală (zile, luni sau ani) a experienței practice.
- A12. Probele care ar putea fi folosite în scopul cuantificării în cadrul unei abordări bazate pe activitățile realizate includ evidențele legate de prezență, foile de pontaj, agendele de muncă și registrele sau jurnalele de activitate. Organizațiile membre ale IFAC care stabilesc o dispoziție folosind o abordare bazată pe activitățile realizate pot lua în considerare structura și relevanța programelor educaționale finalizate de candidații la titlul de profesionist contabil. Programele de educație profesională contabilă care au rezultate similare rezultatelor derivate din experiența practică ce este cuantificată (cum ar fi

stagiile de practică) pot contribui la necesarul total de experiență practică. De asemenea, atunci când a fost încheiat un program de educație profesională contabilă semnificativ, cum ar fi un master în contabilitate, o organizație membră a IFAC poate alege să diminueze componenta de experiență practică. De exemplu, o organizație membră a IFAC care alege abordarea bazată pe activitățile realizate poate lua în considerare trei ani de experiență practică (variantă preferată și implementată de mai multe organizații membre ale IFAC), sau doi ani cu o diplomă de master în contabilitate ori în alt domeniu relevant, sau un total de minimum cinci ani de educație contabilă și experiență practică suficientă combinate.

- A13. Indiferent de ponderea părților componente, există, de obicei, așteptarea din partea publicului ca un profesionist contabil să fi finalizat un program de educație profesională contabilă și să fi obținut suficientă experiență practică.

Abordarea combinată (a se vedea punctul 15)

- A14. O organizație membră a IFAC poate crea abordări care combină abordarea bazată pe rezultate și abordarea bazată pe activitățile realizate. Se poate considera că activitățile realizate contribuie la competențele profesionale care sunt cuantificate. Dobândirea anumitor competențe poate fi utilizată pentru a verifica activitățile realizate sau, în unele cazuri, poate înlocui o parte a cerinței legate de activitățile realizate.

Supravegherea și monitorizarea experienței practice (a se vedea punctele 16-19)

- A15. Un supraveghetor privind experiența practică este un profesionist contabil care este responsabil pentru îndrumarea, consilierea și asistarea candidaților la titlul de profesionist contabil în vederea dobândirii unei experiențe practice suficiente. Supraveghetorii privind experiența practică pot reprezenta o legătură importantă între candidații la titlul de profesionist contabil și organizațiile membre ale IFAC. Aceștia pot fi responsabili pentru planificarea perioadei de experiență practică și le pot oferi îndrumări candidaților la titlul de profesionist contabil. În unele medii, supraveghetorii privind experiența practică își pot asuma, de asemenea, rolul de mentor pentru candidații la titlul de profesionist contabil. Organizațiile membre ale IFAC pot oferi instruire pentru supraveghetorii privind experiența practică și pot implementa atât programe de asistență, cât și programe de control al calității.
- A16. Supraveghetorii privind experiența practică pot fi asistați la efectuarea funcției de monitorizare de alte persoane, dintre care unele este posibil să nu fie profesioniști contabili.
- A17. Probele care pot fi verificate reprezintă probe care sunt obiective și care pot fi demonstrate și păstrate.
- A18. Scopul examinării periodice de către supraveghetorul privind experiența practică a evidențelor privind experiența practică, susținute de probe care pot fi verificate, este de a verifica îndeplinirea dispozițiilor stabilite de organizația membră a IFAC sau de autoritatea de reglementare. În plus, această examinare periodică poate fi, de asemenea, utilizată pentru a monitoriza progresul unei anumite persoane. Dacă progresul

candidatului la titlul de profesionist contabil nu corespunde așteptărilor, supraveghetorul privind experiența practică are oportunitatea de a analiza situația pentru a descoperi motivele, precum și ce se poate face pentru a îmbunătăți progresul. Această monitorizare periodică (a) le va oferi supraveghetorului privind experiența practică, angajatorului și candidatului la titlul de profesionist contabil oportunitatea de a analiza experiența practică obținută până la acea dată și (b) va contribui la dezvoltarea viitoare a candidatului la titlul de profesionist contabil.

A19. Pentru evaluarea suficienței experienței practice dobândite de candidații la titlul de profesionist contabil, organizațiile membre ale IFAC pot lua în considerare următoarele activități:

- (a) Stabilirea unui sistem, care ar putea utiliza o abordare selectivă, pentru monitorizarea și raportarea experienței practice obținute;
- (b) Furnizarea unor îndrumări scrise detaliate pentru angajatori, supraveghetorii privind experiența practică și candidații la titlul de profesionist contabil cu privire la programul de experiență practică și rolurile și responsabilitățile aferente fiecăruia dintre ei;
- (c) Stabilirea unui mecanism pentru aprobarea gradului de adecvare al angajatorilor în ceea ce privește furnizarea experienței practice corespunzătoare pentru candidații la titlul de profesionist contabil;
- (d) Evaluarea și aprobarea mediului de desfășurare a experienței practice înainte de începerea acesteia. De exemplu, natura și domeniul de aplicare al experienței practice, precum și procedurile de instruire ale angajatorilor pot fi examinate pentru a se asigura furnizarea de îndrumări, supraveghere, servicii de mentorat, consiliere și evaluare corespunzătoare pentru candidații la titlul de profesionist contabil;
- (e) Stabilirea unui sistem de raportare periodică de către angajatori pentru a acoperi schimbările, dacă există, în ceea ce privește natura, domeniul de aplicare și conținutul planificate aferente experienței practice desfășurate de candidații la titlul de profesionist contabil;
- (f) Evaluarea, înainte de finalizarea DPI, a experienței practice dobândite, pe baza unor prezentări scrise (eventual susținute de prezentări orale) realizate de candidații la titlul de profesionist contabil și supraveghetorii privind experiența practică (a se vedea și IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea formală a competenței profesionale* (2026));
- (g) Încurajarea angajatorilor să le ofere feedback candidaților la titlul de profesionist contabil și supraveghetorilor privind experiența practică și să le comunice când au fost dobândite competențele;
- (h) Monitorizarea angajatorilor și a supraveghetorilor privind experiența practică aprobați anterior. Organizațiile membre ale IFAC pot oferi consultanță privind

aspectele care pot fi îmbunătățite sau pot recomanda retragerea aprobării în cazul în care condițiile s-au modificat într-o asemenea măsură încât criteriile privind experiența relevante nu sunt îndeplinite; și

- (i) Desfășurarea unui studiu periodic și în timp util cu privire la competențele care le sunt necesare profesioniștilor contabili pentru a facilita asigurarea dobândirii unei experiențe practice suficiente și susținerea acestora prin probe care pot fi verificate, cum ar fi un jurnal de activitate.

A20. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea formală a competenței profesionale* (2026), prevede principiile care se aplică pentru proiectarea, furnizarea și supravegherea activităților și proceselor de evaluare utilizate pentru a evalua nivelul de suficiență al experienței practice.

A21. Diferite activități pot fi utilizate pentru a evalua nivelul de suficiență al experienței practice a candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare care măsoară îndeplinirea obiectivelor educaționale pot include evaluările la locul de muncă așa cum sunt prezentate în IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențele tehnice* (2026), IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – abilitățile profesionale* (2026), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale* (2026), în domeniile-țintă ale acestora din cadrul DPI.

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 6,
DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ – EVALUAREA
FORMALĂ A COMPETENȚEI PROFESIONALE (2026)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	1-5
Data intrării în vigoare	6
Obiectiv	7
Dispoziții	
Evaluarea formală a competenței profesionale.....	8
Principiile evaluării formale	9
Probe care pot fi verificate	10
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	A1-A2
Obiectiv.....	A3
Evaluarea formală a competenței profesionale.....	A4-A7
Principiile evaluării formale	A8-A23
Probe care pot fi verificate	A24-A25

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele A1-A2)

1. Standardul Internațional de Educație (IES) 6 prescrie dispozițiile pentru evaluarea formală a competenței profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să o demonstreze până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI).
2. IES 6 se adresează organizațiilor membre ale International Federation of Accountants (IFAC). Organizațiile membre ale IFAC au responsabilitatea de a evalua dacă persoanele care candidează la titlul de profesionist contabil au obținut nivelul necesar de competență profesională până la finalul DPI. În plus, IES 6 poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. În contextul IES-urilor, evaluarea formală este evaluarea competenței profesionale. Aceasta implică evaluarea obiectivelor educaționale pentru a avea certitudinea că un candidat la titlul de profesionist contabil a demonstrat până la finalul DPI nivelul de competență profesională necesar pentru a îndeplini un rol ca profesionist contabil.
4. IES 6 specifică dispozițiile pentru evaluarea formală a competenței profesionale, în timp ce:
 - IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențele tehnice* (2026), IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – abilitățile profesionale* (2026), și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale* (2026), specifică obiectivele educaționale care vor fi evaluate care sunt relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI; și
 - IES 5, *Dezvoltarea profesională inițială – experiența practică* (2015), specifică dispozițiile pentru evaluarea experienței practice.
5. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* pentru Standardele Internaționale de Educație (2026).

Data intrării în vigoare

6. IES 6 intră în vigoare de la 1 iulie 2026.

Obiectiv (a se vedea punctul A3)

7. Obiectivul IES 6 este de a stabili activitățile de evaluare corespunzătoare pentru a determina măsura în care candidații la titlul de profesionist contabil au demonstrat până la finalul DPI nivelul de competență profesională necesar pentru a îndeplini un rol ca profesioniști contabili.

Dispoziții

Evaluarea formală a competenței profesionale (a se vedea punctele A4-A7)

8. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să evalueze formal măsura în care candidații la titlul de profesionist contabil au obținut până la finalul DPI nivelul de competență profesională necesar, pe baza rezultatelor aferente unei game de activități de evaluare desfășurate pe parcursul DPI.

Principiile evaluării formale (a se vedea punctele A8-A23)

9. Organizațiile membre ale IFAC sunt responsabile pentru asigurarea faptului că proiectarea, furnizarea și supravegherea activităților și proceselor de evaluare pentru evaluarea formală a competenței profesionale în cadrul programelor de educație profesională contabilă au niveluri ridicate de:

- Autenticitate
- Echitate
- Fiabilitate
- Integritate
- Suficiență
- Transparență
- Validitate

Principiile evaluării formale sunt enumerate în ordine alfabetică. Fiecare principiu este la fel de important pentru activitățile de evaluare.

Probe care pot fi verificate (a se vedea punctele A24-A25)

10. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să își bazeze evaluarea formală a competenței profesionale a candidaților la titlul de profesionist contabil pe probe care pot fi verificate.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele 1-5)

- A1. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea, inclusiv experiența practică (așa cum este definită în IES 5), a: (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale așa cum sunt definite în IES 2, IES 3 și, respectiv, IES 4.
- A2. Deși evaluarea formală a competenței profesionale pe parcursul DPI este responsabilitatea organizațiilor membre ale IFAC, alte părți interesate, cum ar fi angajatorii, autoritățile de reglementare, organismele de acordare a licențelor, universitățile, colegiile și furnizorii de educație privați, pot furniza un aport substanțial la proiectarea, furnizarea și supravegherea activităților de evaluare.

Obiectiv (a se vedea punctul 7)

- A3. Stabilirea măsurii în care candidații la titlul de profesionist contabil demonstrează până la finalul DPI nivelul de competență profesională necesar servește mai multor scopuri. Astfel este protejat interesul public, este îmbunătățită calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Evaluarea formală a competenței profesionale (a se vedea punctul 8)

- A4. Pentru a evalua formal dacă a fost dobândit nivelul de competență profesională necesar, organizația membră a IFAC se poate baza pe rezultatele uneia sau mai multor activități de evaluare care are loc pe parcursul DPI. Configurarea activităților de evaluare formală pe parcursul DPI poate varia. Câteva exemple pot include:
- (a) O singură evaluare multidisciplinară realizată la finalul DPI;
 - (b) O serie de activități de evaluare care se concentrează pe anumite arii de competență profesională, realizate pe parcursul DPI; sau
 - (c) O serie de activități de evaluare, inclusiv evaluări la locul de muncă, realizate pe parcursul DPI.

Organizațiile membre ale IFAC stabilesc configurația adecvată a activităților de evaluare formală pentru programele lor de educație profesională contabilă.

- A5. Activitățile de evaluare sunt acele activități care au scopul de a evalua anumite arii de competență profesională. Activitățile de evaluare aferente DPI pot fi furnizate în diferite formate. Câteva exemple de formate pot include:
- (a) Examinări scrise sau realizate pe calculator;
 - (b) Prezentări;

- (c) Studii de caz;
- (d) Simulări;
- (e) Evaluări la locul de muncă realizate de angajatori; și
- (f) Portofolii cu probe privind finalizarea activităților de la locul de muncă.

Organizațiile membre ale IFAC stabilesc formatul adecvat al activităților de evaluare formală pentru programele lor de educație profesională contabilă.

A6. Tipurile de activități de evaluare selectate și modul în care sunt furnizate pot depinde de factori specifici fiecărei organizații membre a IFAC. Câțiva factori care pot afecta acest lucru ar putea fi:

- (a) Accesibilitatea și distanțele dintre zonele geografice în care se află candidații la titlul de profesionist contabil;
- (b) Evenimentele locale specifice din jurisdicție, de exemplu, urgențele naționale;
- (c) Resursele educaționale și alte resurse disponibile ale organizației membre a IFAC;
- (d) Numărul și pregătirea candidaților la titlul de profesionist contabil care sunt evaluați;
- (e) Disponibilitatea oportunităților de învățare și dezvoltare furnizate de angajatori; și
- (f) Dispozițiile de reglementare din jurisdicțiile aferente organizațiilor membre ale IFAC.

Organizațiile membre ale IFAC stabilesc în general modul în care aceste tipuri de factori pot influența formatul și furnizarea activităților de evaluare formală pentru programele lor de educație profesională contabilă.

A7. Factorii relevanți în stabilirea nivelului de competență profesională necesar care trebuie atins până la finalul DPI pot varia. Câteva exemple de factori care pot afecta acest lucru ar putea fi:

- (a) Complexitatea și varietatea sarcinilor de care sunt responsabili profesioniștii contabili;
- (b) Așteptările părților interesate (cum ar fi publicul, angajatorii și organismele de reglementare) cu privire la natura și nivelul competenței profesionale;
- (c) Cunoștințele de specialitate care le sunt necesare profesioniștilor contabili care lucrează în anumite sectoare de activitate;
- (d) Nivelul de raționament profesional necesar pentru a prelua o misiune sau pentru a finaliza o sarcină;

- (e) Rolurile variate ale profesioniștilor contabili, cum ar fi cel privind întocmirea situațiilor financiare, consilierea fiscală sau contabilitatea managerială; și
- (f) Complexitatea mediului de lucru.

Organizațiile membre ale IFAC stabilesc modul în care aceste tipuri de factori pot influența competența profesională necesară care trebuie atinsă până la finalul DPI.

Principiile evaluării formale (a se vedea punctul 9)

- A8. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate și furnizate pentru a-i ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte competența profesională necesară până la finalul DPI. Ele pot consta în educația formală furnizată prin intermediul programelor de studii și cursurilor oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organizațiile membre ale IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă. Prin urmare, proiectarea, furnizarea și supravegherea programelor de educație profesională contabilă pe parcursul DPI pot implica un aport substanțial de la alte părți interesate decât organizațiile membre ale IFAC.
- A9. Principiile evaluării formale – autenticitatea, echitatea, fiabilitatea, integritatea, suficiența, transparența și validitatea – se aplică în cazul activităților de evaluare formală individuale care sunt furnizate pe parcursul DPI. Acestea se aplică indiferent de formatul în care sunt furnizate.
- A10. O activitate de evaluare prezintă un nivel de autenticitate ridicat dacă evaluează obiectivele educaționale avute în vedere într-un mod care reflectă situațiile realiste cu care se pot confrunța profesioniștii contabili. Autenticitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activitățile de evaluare diferite pot avea niveluri de autenticitate diferite. Evaluările autentice îi pregătesc pe candidații la titlul de profesionist contabil pentru complexitatea și varietatea sarcinilor, precum și pentru modul în care sunt îndeplinite aceste sarcini.
- A11. Există numeroase modalități în care activitățile de evaluare pot fi proiectate în vederea creșterii autenticității. De exemplu, autenticitatea unei evaluări poate fi sporită prin:
 - (a) Includerea de sarcini și activități similare cu cele solicitate unui profesionist contabil;
 - (b) Încorporarea utilizării tehnologiilor cum ar fi pachetele de programe informatice, instrumentele de analiză a datelor și instrumentele de vizualizare; și
 - (c) Utilizarea unor studii de caz din viața reală.
- A12. O activitate de evaluare prezintă un nivel de echitate ridicat dacă este corectă și obiectivă, oferindu-le tuturor candidaților la titlul de profesionist contabil oportunități egale de a finaliza cu succes programul de educație profesională contabilă. Echitatea este obținută prin activități de evaluare care sunt accesibile și incluzive pentru toți candidații la titlul de profesionist contabil. Echitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar

activitățile de evaluare diferite pot avea niveluri de echitate diferite. Echitatea poate fi îmbunătățită atunci când cei care proiectează, furnizează și supraveghează activitățile de evaluare sunt conștienți de posibilitatea unei interpretări greșite, a influențelor și a barierelor în calea accesului. Echitatea sporește încrederea părților interesate în corectitudinea și credibilitatea activităților de evaluare.

- A13. Există numeroase modalități de a proiecta activitățile de evaluare astfel încât să fie sporită echitatea. De exemplu, echitatea poate fi sporită prin:
- (a) Asigurarea accesului la tehnologie în cazul în care se depinde de aceasta pentru activitățile de evaluare;
 - (b) Revizuirea activităților de evaluare pentru a se asigura că acestea respectă experiențele și mediile diverse din punct de vedere lingvistic și cultural;
 - (c) Furnizarea de dispoziții și politici privind evaluarea clare;
 - (d) Efectuarea de ajustări adecvate pentru adaptarea la nevoile educaționale și/sau privind evaluarea suplimentare, cum ar fi oferirea de timp, de resurse suplimentare sau de formate de evaluare alternative.
- A14. O activitate de evaluare prezintă un nivel de integritate ridicat atunci când este proiectată, furnizată și supravegheată astfel încât să minimizeze potențialele încălcări ale securității evaluării, administrarea inadecvată și/sau finalizarea inadecvată a unei evaluări. Integritatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activitățile de evaluare diferite pot avea niveluri de integritate diferite. Toate părțile implicate în activitățile de evaluare au un rol de jucat în creșterea integrității acestora. Evaluările cu un nivel de integritate ridicat sporesc încrederea părților interesate privind faptul că evaluarea finalizată și prezentată reflectă competența profesională proprie candidaților la titlul de profesionist contabil și a fost întocmită în conformitate cu normele și principiile evaluării formale care guvernează evaluarea.
- A15. Există numeroase modalități de a proiecta, furniza și supraveghea activitățile de evaluare în vederea creșterii integrității. De exemplu, integritatea activităților de evaluare poate fi sporită prin:
- (a) Programarea unor examinări sincronizate pentru a evita diseminarea conținutului;
 - (b) Protejarea conținutului examinării astfel încât acesta să rămână confidențial;
 - (c) Furnizarea unei game de materiale de testare variabile și comparabile în cazul în care tipul de evaluare permite acest lucru;
 - (d) Utilizarea evaluărilor supravegheate, inclusiv a monitorizării asistate de tehnologie;
 - (e) Utilizarea tehnologiei adecvate pentru a verifica originalitatea întrebărilor și răspunsurilor aferente evaluării;

- (f) Stabilirea unor declarații clare privind politicile referitoare la integritatea evaluării, inclusiv dacă inteligența artificială poate fi utilizată de către candidații la titlul de profesionist contabil;
 - (g) Educarea candidaților la titlul de profesionist contabil cu privire la politicile și sancțiunile pentru încălcarea integrității; și
 - (h) Stabilirea unor politici clare privind încălcările securității evaluării, inclusiv a unui cadru general privind sancțiunile adecvat.
- A16. O activitate de evaluare prezintă un nivel de fiabilitate ridicat dacă generează în mod consecvent aceeași concluzie în aceleași circumstanțe date. Fiabilitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activitățile de evaluare diferite pot avea niveluri de fiabilitate diferite. O activitate de evaluare este foarte fiabilă dacă majoritatea evaluatorilor, acționând în mod independent, ajung în mod consecvent la același raționament, în aceleași circumstanțe. Fiabilitatea crește încrederea părților interesate privind faptul că rezultatul activității de evaluare reflectă cu acuratețe competența profesională a candidaților la titlul de profesionist contabil.
- A17. Există numeroase modalități de a proiecta și furniza activitățile de evaluare în vederea creșterii fiabilității. De exemplu, fiabilitatea unei evaluări poate fi sporită prin:
- (a) Selectarea evaluatorilor adecvați și punerea la dispoziția acestora a unei grile de evaluare sau a unui ghid de punctare, alături de instruire;
 - (b) Evitarea utilizării unor formulări ambigue în dispozițiile privind evaluarea;
 - (c) Efectuarea unei revizuri a calității conținutului evaluării înainte de finalizare;
 - (d) Utilizarea modelării psihometrice; și
 - (e) Verificarea stabilității și adecvării tehnologiei și interfeței cu utilizatorul.
- A18. O activitate de evaluare prezintă un nivel de suficiență ridicat dacă evaluează competența profesională necesară cu un echilibru adecvat între profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și integrarea într-o varietate de situații și contexte. Un nivel de suficiență ridicat este, de asemenea, relevant atunci când se ia în considerare totalitatea activităților de evaluare care se desfășoară pe parcursul DPI. Suficiența nu reprezintă un indicator absolut, iar activitățile de evaluare diferite pot avea niveluri de suficiență diferite. Suficiența sporește încrederea părților interesate cu privire la exhaustivitatea demonstrării competențelor de către candidații la titlul de profesionist contabil.
- A19. Există numeroase modalități de a proiecta activitățile de evaluare astfel încât să fie sporită suficiența. De exemplu, suficiența poate fi sporită prin includerea:
- (a) Unor activități de evaluare care apreciază obiectivele educaționale necesare pentru competențele tehnice, abilitățile profesionale și valorile, etica și atitudinile profesionale (amploarea) la nivelul de detaliu necesar (profunzimea); și

- (b) Unor activități de evaluare la locul de muncă ce le impun candidaților la titlul de profesionist contabil să-și demonstreze competența profesională pentru o varietate largă de abilități profesionale, precum și valorile, etica și atitudinile profesionale care sunt aplicabile în numeroase situații diferite.
- A20. O activitate de evaluare prezintă un nivel de transparență ridicat atunci când detaliile acesteia, precum ariile de competență și obiectivele educaționale care vor fi evaluate și cadrul temporal al activității, sunt făcute publice. Un nivel de transparență ridicat este de asemenea relevant atunci când este luată în considerare totalitatea activităților de evaluare care se desfășoară pe parcursul DPI. Transparența nu reprezintă un indicator absolut, iar activitățile de evaluare diferite pot avea niveluri de transparență diferite. Transparența sporește încrederea părților interesate în activitățile și procesele de evaluare.
- A21. Există numeroase modalități de a crește transparența activităților de evaluare. De exemplu, transparența poate fi sporită prin furnizarea de detalii cu privire la:
- (a) Ariile de competență profesională care urmează să fie evaluate;
 - (b) Formatele activității de evaluare, inclusiv grilele și criteriile de evaluare;
 - (c) Cadrul temporal al acestor activități de evaluare;
 - (d) Modul în care sunt desfășurate evaluările;
 - (e) Rapoartele examinatorului și întrebările aferente examenului utilizate anterior; și
 - (f) Politicile de evaluare.
- A22. O activitate de evaluare prezintă un nivel de validitate ridicat dacă evaluează obiectivele educaționale avute în vedere. Validitatea nu reprezintă un indicator absolut, iar activitățile de evaluare diferite pot avea niveluri de validitate diferite. Validitatea sporește credibilitatea activității de evaluare. Validitatea ia forme diverse și include următoarele:
- (a) Validitatea aparentă – O activitate de evaluare prezintă o validitate aparentă ridicată dacă este percepută ca o activitate care cuantifică ceea ce s-a intenționat să cuantifice;
 - (b) Validitatea predictivă – O activitate de evaluare prezintă o validitate predictivă ridicată atunci când conținutul ei este corelat cu aspectul specific al competenței profesionale pe care se intenționează ca aceasta să-l evalueze; și
 - (c) Validitatea conținutului – O activitate de evaluare prezintă o validitate a conținutului ridicată dacă asigură o acoperire corespunzătoare a aspectului specific al competenței profesionale care este evaluat.

- A23. Există numeroase modalități de a proiecta activitățile de evaluare astfel încât să fie sporită validitatea. Exemplele care ilustrează modalitățile de a spori formele de validitate includ:
- (a) Validitatea aparentă poate fi sporită atunci când sunt evaluate obiectivele educaționale pentru aplicarea unui anumit standard de contabilitate, dacă evaluarea include mai degrabă un studiu de caz cuprinzător și relevant decât un studiu de caz simplu bazat pe informații incomplete;
 - (b) Validitatea predictivă poate fi sporită atunci când sunt evaluate obiectivele educaționale pentru competențele de lider, prin folosirea unei evaluări la locul de muncă pentru a stabili cât de bine conduce o echipă candidatul la titlul de profesionist contabil mai degrabă decât prin folosirea rezultatelor unei evaluări scrise; și
 - (c) Validitatea conținutului poate fi sporită dacă o activitate de evaluare acoperă mai degrabă mai multe decât mai puține dintre aspectele aferente unei anumite arii de competență profesională care este evaluată.

Probe care pot fi verificate (a se vedea punctul 10)

- A24. Probele care pot fi verificate reprezintă probe care sunt obiective și care pot fi demonstrate și păstrate. Fundamentarea evaluării formale a obiectivelor educaționale pe probe care pot fi verificate poate satisface nevoile terțelor părți care supraveghează sau reglementează organizația membră a IFAC. Probele care pot fi verificate sporesc încrederea părților interesate în ceea ce privește faptul că persoanele care candidează la titlul de profesionist contabil au demonstrat până la finalul DPI nivelul de competență profesională necesar.
- A25. Exemplele de probe care pot fi verificate includ:
- (a) Certificatele validate care atestă finalizarea cu succes a unui curs sau foile matricole aferente cursului;
 - (b) Evidențele privind rezultatele aferente finalizării cu succes a evaluărilor; și
 - (c) O evidență privind realizările oferită de angajatori referitoare la competența dobândită de candidații la titlul de profesionist contabil.

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 7,
DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ (2020)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	1-6
Data intrării în vigoare	7
Obiectiv	8
Dispoziții	
DPC pentru profesioniștii contabili	9
Promovarea și accesul la DPC	10-11
Cuantificarea DPC	12-14
Monitorizarea și impunerea DPC.....	15-16
Materiale explicative	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	A1-A6
Obiectiv.....	A7-A8
DPC pentru profesioniștii contabili	A9-A15
Promovarea și accesul la DPC	A16-A18
Cuantificarea DPC	A19-A27
Monitorizarea și impunerea DPC.....	A28-A42

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele A1-A6)

1. Standardul Internațional de Educație (IES) 7 prescrie cerințele privind Dezvoltarea Profesională Continuă (DPC) impuse profesioniștilor contabili pentru a-și dezvolta și a-și menține competența profesională necesară pentru a le furniza servicii de înaltă calitate clienților, angajatorilor și altor părți interesate și, prin urmare, pentru a consolida încrederea publică în profesia contabilă.
2. DPC este procesul de învățare și dezvoltare care are loc după Dezvoltarea Profesională Inițială (DPI) și prin intermediul căruia se dezvoltă și se menține competența profesională care le permite profesioniștilor contabili să continue să își desfășoare rolurile în mod competent. DPC include activități de învățare și dezvoltare care sunt relevante pentru rolurile profesioniștilor contabili, cum ar fi: (a) educația, (b) instruirea, (c) experiența practică, (d) mentoratul și coachingul, (e) networkingul, (f) observarea, feedbackul și activitățile de reflectare și (g) activitățile de dezvoltare personală.
3. Cerințele în ceea ce privește competența profesională se pot modifica pe măsură ce profesioniștii contabili își asumă noi roluri pe parcursul carierei lor. DPC care include multe dintre aceleași elemente ca DPI dezvoltă, de asemenea, o amploare și o profunzime suplimentare ale competenței profesionale care ar putea fi necesare atunci când se trece la noi roluri.
4. IES 7 se adresează organizațiilor membre ale International Federation of Accountants (IFAC). Organizațiile membre ale IFAC sunt responsabile pentru DPC a profesioniștilor contabili conform dispozițiilor din IES 7. În plus, IES 7 poate fi util pentru profesioniștii contabili, angajatori, organismele de reglementare, autoritățile guvernamentale, organizațiile educaționale și alte părți interesate care susțin dezvoltarea profesională continuă a profesioniștilor contabili.
5. Profesioniștii contabili au responsabilitatea de a-și dezvolta și a-și menține competența profesională prin întreprinderea activităților de DPC relevante. Totuși, IES 7 li se adresează organizațiilor membre ale IFAC deoarece rolul acestora este de a-i ajuta pe profesioniștii contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională necesară pentru a proteja interesul public prin:
 - (a) Adoptarea cerințelor privind DPC prevăzute referitoare la elaborarea și implementarea unor proceduri de cuantificare, monitorizare și conformare corespunzătoare;
 - (b) Promovarea importanței învățării pe tot parcursul vieții și a unui angajament față de aceasta în rândul profesioniștilor contabili; și
 - (c) Facilitarea accesului la oportunitățile și resursele privind DPC pentru profesioniștii contabili.

6. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație* (2026).

Data intrării în vigoare

7. IES 7 intră în vigoare de la 1 ianuarie 2020.

Obiectiv (a se vedea punctele A7-A8)

8. Obiectivul IES 7 este de a stabili obligația ca profesioniștii contabili să întreprindă activitățile de DPC relevante pentru a-și dezvolta și a-și menține competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili.

Dispoziții

DPC pentru profesioniștii contabili (a se vedea punctele A9-A15)

9. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să le impună profesioniștilor contabili să întreprindă și să înregistreze activitățile de DPC relevante prin care își dezvoltă și își mențin competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili.

Promovarea și accesul la DPC (a se vedea punctele A16-A18)

10. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să promoveze importanța DPC și a dezvoltării și menținerii competenței profesionale și angajamentul față de acestea.
11. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să faciliteze accesul la oportunitățile și resursele de DPC pentru a-i ajuta pe profesioniștii contabili să își îndeplinească propria responsabilitate de a întreprinde activități de DPC prin care să își dezvolte și să își mențină competența profesională.

Cuantificarea DPC (a se vedea punctele A19-A20, A27)

12. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să stabilească o abordare pentru cuantificarea DPC a profesioniștilor contabili utilizând abordarea bazată pe rezultate, abordarea bazată pe activitățile realizate sau o abordare combinată.

Abordarea bazată pe rezultate (a se vedea punctele A21-A23)

13. Organizațiile membre ale IFAC care utilizează o abordare bazată pe rezultate trebuie să le impună profesioniștilor contabili să-și dezvolte și să-și mențină o competență profesională care este demonstrată prin realizarea obiectivelor educaționale relevante pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (a se vedea punctele A24-A26)

14. Organizațiile membre ale IFAC care utilizează o abordare bazată pe activitățile realizate trebuie să le impună profesioniștilor contabili să-și dezvolte și să-și mențină o competență profesională care este demonstrată prin finalizarea unui volum specificat de activități de învățare și dezvoltare relevante pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili.

Monitorizarea și impunerea DPC (a se vedea punctele A28-A42)

15. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să specifice natura și amploarea probelor care pot fi verificate pe care profesioniștii contabili trebuie să le păstreze pentru activitățile de DPC întreprinse.
16. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să stabilească un proces sistematic pentru (a) a monitoriza dacă profesioniștii contabili îndeplinesc cerințele de DPC ale organizației membre a IFAC și (b) a prevedea sancțiuni corespunzătoare pentru neîndeplinirea acestor cerințe.

Materiale explicative

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele 1-6)

- A1. În contextul IES-urilor, un profesionist contabil este o persoană care obține, demonstrează și continuă să își dezvolte competența profesională pentru a îndeplini un rol în profesia contabilă și care are obligația de a se conforma unui cod etic potrivit prevederilor unei organizații profesionale contabile sau ale unei autorități care acordă licențe. Profesia contabilă include, dar nu se limitează la:
- (a) Întocmirea, analizarea și raportarea unor informații financiare și nefinanciare relevante și reprezentate exact;
 - (b) Rolul de partener în procesul decizional și în formularea și implementarea strategiilor organizaționale;
 - (c) Auditarea informațiilor financiare și nefinanciare și furnizarea altor servicii de asigurare și consultanță; și
 - (d) Întocmirea și analizarea informațiilor fiscale relevante.
- A2. Competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea obiectivelor educaționale privind: (a) competențele tehnice, (b) abilitățile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale.
- A3. Realizarea activităților de DPC nu garantează că un profesionist contabil își va dezvolta și își va menține competența profesională necesară pentru a furniza servicii profesionale de înaltă calitate. Totuși, DPC joacă un rol important în consolidarea încrederii publice prin faptul că le permite profesioniștilor contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională care este relevantă pentru rolul lor de profesioniști contabili.
- A4. Se așteaptă de la profesioniștii contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională pe măsură ce anticipează și se adaptează la schimbările care au loc în procese, tehnologii, standardele profesionale, dispozițiile de reglementare, cerințele angajatorilor și alte domenii. Pentru a-i sprijini pe profesioniștii contabili în îndeplinirea acestor așteptări, organizațiile membre ale IFAC își pot revizui periodic politicile privind DPC și aplicarea IES 7.
- A5. Un program de DPC bine stabilit care este cuantificat, monitorizat, evaluat și aplicat poate face parte din procesele de asigurare a calității ale unei organizații membre a IFAC. Aceste procese de asigurare a calității pot include revizuri pentru asigurarea calității activităților profesioniștilor contabili (care pot include revizuirea activităților de DPC întreprinse de profesioniștii contabili), investigații și procese disciplinare.
- A6. Învățarea pe tot parcursul vieții reprezintă urmărirea în permanență a (a) competențelor tehnice; (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale. Învățarea pe tot parcursul vieții este esențială pentru ca profesioniștii contabili să îndeplinească așteptările interesului public.

Obiectiv (a se vedea punctul 8)

- A7. Stabilirea obligației ca profesioniștii contabili să întreprindă activitățile de DPC relevante pentru a-și dezvolta și a-și menține competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili servește mai multor scopuri. Aceasta ajută la protejarea interesului public, susține realizarea unor servicii de înaltă calitate pentru clienți, angajatori și alte părți interesate și promovează credibilitatea profesiei contabile.
- A8. DPC le este necesară profesioniștilor contabili, indiferent de sectorul sau de mărimea organizației în care activează, deoarece:
- (a) Profesioniștii contabili au o obligație privind competența profesională și atenția cuvenită față de clienții lor, organizațiile angajatoare și părțile interesate relevante și se așteaptă de la ei să își desfășoare activitatea în mod competent în mediul lor profesional;
 - (b) Profesioniștii contabili fac obiectul atenției publice și contribuie la menținerea încrederii publice;
 - (c) Este probabil ca publicul să se bazeze pe titlul și reputația profesională ale profesionistului contabil. Lipsa competenței poate afecta reputația și statutul profesionistului contabil, ale angajatorului, ale organizațiilor membre ale IFAC și ale profesiei contabile per ansamblu;
 - (d) Mediile caracterizate prin schimbări rapide determină necesitatea dezvoltării unor noi arii de competență profesională; și
 - (e) Angajatorii care recrutează profesioniști contabili se pot baza pe titlul profesional ca dovadă a competenței profesionale.

DPC pentru profesioniștii contabili (a se vedea punctul 9)

- A9. DPC care este relevantă facilitează învățarea și dezvoltarea eficiente pentru profesioniștii contabili. DPC este relevantă atunci când este strâns aliniată la responsabilitățile aferente rolului unui profesionist contabil și facilitează dezvoltarea și menținerea competenței profesionale necesare pentru îndeplinirea aceluși rol.
- A10. Având în vedere că profesioniștii contabili au nevoi de învățare și dezvoltare diferite, organizațiile membre ale IFAC pot elabora cadre generale de DPC care oferă o structură, îndrumări sau o explicație privind conceptele pentru a susține educația și dezvoltarea profesioniștilor contabili. Cadrele generale de DPC îi pot ajuta pe profesioniștii contabili să identifice, să întreprindă și să înregistreze activitățile de DPC relevante. De exemplu, un cadru general de DPC poate include următoarea structură pe care să o urmeze profesioniștii contabili:
- (a) Realizarea de activități de autoevaluare pentru a identifica obiectivele educaționale relevante și lacunele din propria dezvoltare;
 - (b) Planificarea, finalizarea și înregistrarea activităților de învățare și dezvoltare;

- (c) Evaluarea și desfășurarea de activități de reflectare privind activitățile de învățare și dezvoltare finalizate; și
 - (d) Revizuirea corespunzătoare a planului de învățare și dezvoltare.
- A11. Organizațiile membre ale IFAC pot oferi alte instrumente pentru a-i ajuta pe profesioniștii contabili să identifice, să planifice și să înregistreze activitățile de DPC relevante, precum:
- (a) Hărți ale competențelor, care oferă o listă a competențelor-cheie pentru anumite roluri sau sectoare ale profesiei contabile;
 - (b) Modele de planuri de învățare, care-i ajută pe profesioniștii contabili să identifice nevoile de învățare și dezvoltare, inclusiv obiectivele educaționale, și să planifice cum să îndeplinească acele nevoi; și
 - (c) Exemple referitoare la ținerea evidenței privind învățarea care-i ajută pe profesioniștii contabili să își înregistreze activitățile de învățare și dezvoltare.
- A12. Organizațiile membre ale IFAC pot furniza îndrumări care-i încurajează pe profesioniștii contabili să discute despre activitățile lor de DPC cu angajatorii, colegii, organizațiile membre ale IFAC și alte organizații profesionale. Astfel de discuții pot ajuta la identificarea lacunelor în ceea ce privește competența sau educația și dezvoltarea, împreună cu obiectivele educaționale care pot fi utilizate pentru a identifica oportunitățile de învățare relevante în vederea îndeplinirii acelor nevoi.
- A13. Organizațiile membre ale IFAC pot alege să elaboreze dispoziții sau îndrumări privind activitățile de învățare și dezvoltare sau obiectivele educaționale pe care le consideră relevante pentru rolurile și funcțiile pe care profesioniștii contabili le au în jurisdicția lor. Organizațiile membre ale IFAC pot, de asemenea, prescrie activități de DPC sau obiective educaționale specifice sau suplimentare pentru:
- (a) Ariile de competență sau subiectele specifice (de exemplu, contabilitate și raportare financiară);
 - (b) Profesioniștii contabili care lucrează în domenii specializate sau care au roluri specializate sau specifice (de exemplu, persoanele care întocmesc declarațiile fiscale); și
 - (c) Ariile de competență considerate a fi cele mai relevante pentru protejarea interesului public.
- A14. Având în vedere importanța rolului de partener de misiune într-o misiune de audit pentru interesul public, IES 8, *Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare*¹ (2021), prescrie competența profesională pe care profesioniștii contabili au obligația să și-o dezvolte și să și-o mențină ca parte a unui rol specificat.

¹ IES 8, *Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare* (2021), punctul 1.

A15. Atunci când stabilesc cerințele pentru DPC, organizațiile membre ale IFAC pot lua în considerare ce este relevant pentru profesioniștii contabili în circumstanțe speciale, de exemplu:

- Pentru persoanele care fac o pauză în carieră; și
- Pentru persoanele care s-au retras din practica cu normă întreagă, dar care continuă să desfășoare activități în calitate de profesioniști contabili.

Promovarea și accesul la DPC (a se vedea punctele 10-11)

A16. Următoarele reprezintă exemple de activități care pot contribui la promovarea DPC și la dezvoltarea și menținerea competenței profesionale:

- (a) Comunicarea periodică a valorii DPC profesioniștilor contabili;
- (b) Încurajarea utilizării unui cadru general de DPC de către profesioniștii contabili pentru a susține activitățile de învățare și dezvoltare relevante;
- (c) Promovarea varietății de oportunități de DPC disponibile pentru profesioniștii contabili;
- (d) Colaborarea cu angajatorii în vederea evidențierii importanței DPC în cadrul proceselor de gestionare a performanței; și
- (e) Colaborarea cu organismele de reglementare locale și alte autorități care acordă licențe pentru a promova nivelul de conștientizare a cerințelor de DPC locale și de conformitate cu acestea.

A17. Organizațiile membre ale IFAC pot să le ofere direct profesioniștilor contabili programe de DPC relevante și să faciliteze accesul la programele oferite de alții, inclusiv de angajatori.

A18. Următoarele reprezintă exemple de activități de învățare și dezvoltare planificate și neplanificate pe care organizațiile membre ale IFAC le pot promova pentru DPC:

- (a) Participarea la programe educaționale sau evenimente de instruire, cum ar fi cursurile de educație „în persoană” (desfășurate fizic sau virtual), cursurile de e-learning, conferințele și seminarele;
- (b) Reflectarea la experiențele practice și elaborarea de planuri de dezvoltare personală prin intermediul activităților de autoevaluare;
- (c) Primirea de instruire la locul de muncă, feedback cu privire la performanță sau îndrumări privind dezvoltarea profesională de la un mentor sau instructor;
- (d) Furnizarea de instruire la locul de muncă, feedback cu privire la performanță sau îndrumări privind dezvoltarea profesională în calitate de mentor sau instructor;
- (e) Participarea și activitatea în consilii profesionale, comitete tehnice, activități specifice sectorului, rețele de informații, comunități de practică sau alte grupuri similare;

- (f) Scrierea de articole, lucrări sau cărți de natură tehnică, profesională sau academică;
- (g) Cercetări pe teme de specialitate, inclusiv citirea literaturii de specialitate și a unor reviste profesionale, pentru aplicarea în cadrul rolului profesionistului contabil;
- (h) Studiul pentru examenele profesionale, reexaminări sau alte teste formale; și
- (i) Conceperea, elaborarea, revizuirea sau predarea de cursuri de educație „în persoană” (desfășurate fizic sau virtual), cursuri de e-learning, conferințe, seminare sau alte programe educaționale și evenimente de instruire.

Cuantificarea DPC (a se vedea punctul 12)

- A19. Cuantificarea include evaluarea probelor privind DPC în funcție de realizarea obiectivelor educaționale sau finalizarea unui volum specificat de activități de învățare și dezvoltare legate de (a) competențele tehnice, (b) abilitățile profesionale și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale.
- A20. Pentru a determina abordarea pentru cuantificarea DPC, organizațiile membre ale IFAC pot lua în considerare o serie de factori, inclusiv:
- (a) Considerentele legate de interesul public, inclusiv problemele privind mediul local, așteptările publicului și dispozițiile de reglementare relevante; și
 - (b) Nevoile de învățare și dezvoltare ale profesioniștilor contabili din jurisdicția respectivă, inclusiv înțelegerea gamei de roluri jucate de profesioniștii contabili.

Abordarea bazată pe rezultate (a se vedea punctul 13)

- A21. O abordare bazată pe rezultate cuantifică DPC prin determinarea măsurii în care profesioniștii contabili pot demonstra îndeplinirea obiectivelor educaționale. Cuantificarea se concentrează pe cunoștințele dobândite de profesioniștii contabili din activitățile de învățare și dezvoltare desfășurate. Punctul A31 oferă exemple de probe care pot fi verificate ce ar putea fi utilizate pentru a demonstra îndeplinirea obiectivelor educaționale.
- A22. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru o arie de competență specifică. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite prin activități de învățare și dezvoltare planificate și neplanificate și sunt relevante atunci când sunt aliniate îndeaproape la responsabilitățile aferente rolului unui profesionist contabil și ajută la dezvoltarea și menținerea competenței profesionale necesare pentru îndeplinirea aceluși rol.
- A23. Abordarea bazată pe rezultate include stabilirea unor obiective educaționale clar definite care sunt relevante pentru rolul unui profesionist contabil. Obiectivele educaționale pot fi stabilite de către mai multe surse, inclusiv:
- (a) Organizațiile membre ale IFAC;
 - (b) Profesioniștii contabili înșiși, atunci când desfășoară activități de autoevaluare;

- (c) Angajatorii;
- (d) Regimurile de acordare a licențelor;
- (e) Organizațiile de reglementare; și
- (f) Furnizorii de DPC.

Abordarea bazată pe activitățile realizate (a se vedea punctul 14)

A24. O abordare bazată pe activitățile realizate cuantifică DPC în funcție de orele de învățare sau unitățile de învățare echivalente. De exemplu, organizațiile membre ale IFAC pot stabili dispoziții pentru ca fiecare profesionist contabil:

- (a) Să finalizeze un număr predeterminat de ore de învățare (sau unități echivalente) într-o anumită perioadă de timp; sau
- (b) Să finalizeze un volum specificat de activități de învățare sau dezvoltare profesională relevante în fiecare an.

Punctul A32 oferă exemple de probe care pot fi verificate ce ar putea fi utilizate pentru a demonstra că activitățile de învățare și dezvoltare au fost finalizate și că acestea erau relevante pentru rolul profesionistului contabil.

A25. Organizațiile membre ale IFAC care utilizează o abordare bazată pe activitățile realizate se așteaptă ca profesioniștii contabili să își dezvolte și să își mențină competența profesională prin realizarea unui volum specificat de activități de DPC. De exemplu, o organizație membră a IFAC poate stabili o cerință de a fi efectuate cel puțin 120 de ore (sau unități de învățare echivalente) de activități de DPC relevante pentru fiecare perioadă de trei ani, din care 60 de ore (sau unități de învățare echivalente) ar fi verificabile; și un minim de 20 de ore (sau unități de învățare echivalente) de activități de dezvoltare profesională relevante în fiecare an.

A26. Organizațiile membre ale IFAC le pot furniza profesioniștilor contabili îndrumări cu privire la cuantumul DPC care poate fi obținută dintr-o singură activitate de învățare și dezvoltare care este desfășurată de mai multe ori (de exemplu, susținerea unei prezentări de mai multe ori în condițiile în care conținutul prezentării sau al discursului rămâne neschimbat).

Utilizarea ambelor abordări de cuantificare (a se vedea punctul 12)

A27. Organizațiile membre ale IFAC pot utiliza atât abordarea bazată pe rezultate, cât și abordarea bazată pe activitățile realizate pentru a-și stabili abordarea de cuantificare pentru DPC. Exemplele de moduri în care organizațiile membre ale IFAC ar putea construi o astfel de abordare ar putea include:

- (a) Evaluarea îndeplinirii obiectivelor educaționale specificate utilizând o abordare bazată pe rezultate permițând în același timp o evaluare cuantificabilă a activităților de DPC finalizate utilizând o abordare bazată pe activitățile realizate în cazul altor obiective educaționale;

- (b) Acceptarea probelor care demonstrează realizarea de către un profesionist contabil a unor activități de învățare și dezvoltare și verificarea îndeplinirii obiectivelor educaționale pentru activitățile de învățare și dezvoltare respective;
- (c) Cuantificarea DPC pentru profesioniștii contabili care desfășoară anumite roluri utilizând o abordare bazată pe rezultate, în timp ce DPC pentru profesioniștii contabili care desfășoară alte roluri este cuantificată utilizând o abordare bazată pe activitățile realizate; și
- (d) Stabilirea unei abordări bazate pe activitățile realizate permițându-i în același timp profesionistului contabil să înlocuiască o parte din DPC bazată pe activitățile realizate cu DPC cuantificată utilizând o abordare bazată pe rezultate.

Monitorizarea și impunerea DPC (a se vedea punctele 15-16)

- A28. Probele care pot fi verificate sporesc încrederea părților interesate că DPC își atinge scopul intenționat și contribuie la sporirea competenței profesionale a profesioniștilor contabili. Probele care pot fi verificate sunt obiective și pot fi demonstrate și păstrate.
- A29. Organizațiile membre ale IFAC pot furniza îndrumări cu privire la probele care trebuie păstrate pentru activitățile de DPC care au fost desfășurate. Aceste îndrumări pot acoperi responsabilitățile profesioniștilor contabili în ceea ce privește:
- (a) Păstrarea evidențelor și documentelor adecvate referitoare la DPC desfășurată de aceștia; și
 - (b) Oferirea, la cerere, de probe care pot fi verificate pentru a-și demonstra conformitatea cu cerințele de DPC ale organizației membre a IFAC.
- A30. Ca parte a specificării naturii și amplitudinii probelor pe care profesioniștii contabili le păstrează pentru DPC, organizațiile membre ale IFAC pot determina că o parte din activitățile de învățare nu pot fi verificate. Unele activități de învățare, de exemplu, formarea la locul de muncă; citirea; sau coachingul și mentoratul, ar putea fi evaluate, însă este posibil să nu poată fi verificate cu ușurință. Aceste activități contribuie, de asemenea, la activitățile de DPC relevante deoarece asigură dezvoltarea și menținerea competenței profesionale. Activitățile de învățare care nu pot fi verificate pot fi totuși dovedite și documentate, de exemplu, prin activități de autoevaluare și activități de reflectare.
- A31. Următoarele exemple reprezintă probe care pot fi verificate ce ar putea fi utilizate pentru a demonstra îndeplinirea obiectivelor educaționale într-o abordare bazată pe rezultate:
- (a) Rezultatele examinării;
 - (b) Specializările sau alte calificări;
 - (c) Evaluările dobândirii competențelor tehnice, abilităților profesionale și valorilor, eticii și atitudinilor profesionale pentru obiectivele educaționale specificate;
 - (d) Evidențele privind activitățile realizate care au fost verificate în raport cu o hartă a competențelor;

- (e) Evaluările obiective ale performanței sau conduitei în raport cu o hartă a competențelor; și
 - (f) Materialele publicate.
- A32. Următoarele exemple reprezintă probe care pot fi verificate ce ar putea fi utilizate pentru a demonstra realizarea unui volum specificat de activități de învățare și dezvoltare într-o abordare bazată pe activitățile realizate:
- (a) Planurile cursurilor, materialele educaționale, reprezentările vizuale (pentru instruirea virtuală) și obiectivele din agendele ședințelor și minutele ședințelor care verifică relevanța conținutului acestora; și
 - (b) Confirmarea finalizării unei activități de învățare și dezvoltare (inclusiv numărul de ore de învățare sau unități de învățare echivalente) de către un furnizor, instructor, angajator, mentor sau tutore.
- A33. Un proces de monitorizare sistematic i-ar putea obliga pe profesioniștii contabili ca periodic:
- (a) Să depună o declarație în care specifică măsura în care și-au îndeplinit responsabilitatea profesională de a-și menține competența profesională necesară pentru a-și îndeplini rolul;
 - (b) Să depună o declarație care să ateste conformarea cu orice cerințe de DPC specifice impuse de organizația membră a IFAC sau de alte organisme de reglementare ori autorități care acordă licențe; sau
 - (c) Să ofere probe referitoare la activitățile de învățare și dezvoltare realizate sau să se supună verificării competenței profesionale care a fost dezvoltată și menținută prin intermediul DPC.
- A34. Un proces de monitorizare sistematic ar putea implica realizarea de către organizațiile membre ale IFAC a următoarelor:
- (a) Obținerea unui eșantion din evidențele profesioniștilor contabili cu privire la activitățile de DPC în scopul verificării conformității cu dispozițiile;
 - (b) Evaluarea planurilor de învățare sau a documentelor privind DPC ca parte a programelor de asigurare a calității;
 - (c) Impunerea anumitor angajatori să includă programe de DPC și sisteme de monitorizare eficiente în programele lor de asigurare a calității și să urmărească activitățile de învățare și dezvoltare ca parte a sistemelor lor de înregistrare a intervalelor temporale; sau
 - (d) Colaborarea cu organismele de reglementare sau cu alte autorități care acordă licențe pentru a ajuta la monitorizarea și impunerea cerințelor de DPC.

- A35. Organizațiile membre ale IFAC pot determina ce roluri ale profesioniștilor contabili sunt considerate a fi cele mai relevante pentru protejarea interesului public și, în consecință, pot adopta o monitorizare mai riguroasă.
- A36. Organizațiile membre ale IFAC pot desfășura o serie de procese de monitorizare ciclice. Pentru determinarea duratei unui proces de monitorizare ciclic, organizația membră a IFAC poate analiza ce este rezonabil în mediul său, având în vedere interesul public, pe de o parte, și așteptările publicului, ale organismelor de reglementare și ale altor părți interesate, pe de altă parte. Experiența unora dintre organizațiile membre ale IFAC sugerează că ciclurile de 1-5 ani ar putea îndeplini aceste așteptări.
- A37. Un sistem de DPC obligatorie va funcționa mai eficient și în interesul public atunci când nivelul de conformitate al profesioniștilor contabili care nu au reușit să își îndeplinească obligațiile de DPC este remediat în timp util. Organizațiile membre ale IFAC ar putea lua în considerare condițiile legale și de mediu din jurisdicția lor pentru a determina tipurile de sancțiuni pe care le vor impune pentru neconformitate.
- A38. Măsurile inițiale luate în vederea tratării neconformității se vor axa cel mai probabil pe remedierea nivelului de conformitate a profesioniștilor contabili într-un termen rezonabil. Este probabil ca organizațiile membre ale IFAC să încerce să stabilească un echilibru între riscul de a stabili o sancțiune care, în fond, îi permite unui profesionist contabil să amâne sau să evite conformarea cu cerințele de DPC și riscul de a stabili o sancțiune care este excesiv de punitivă.
- A39. Neîndeplinirea în mod deliberat de către un profesionist contabil a cerințelor privind dezvoltarea și menținerea competenței profesionale poate reprezenta o încălcare a unui cod etic care poate avea ca rezultat luarea unor măsuri disciplinare și diminuarea capacității profesionistului contabil de a acționa în interesul public.
- A40. Unele organizații membre ale IFAC ar putea avea autoritatea legală de a-i exclude pe profesioniștii contabili care nu se conformează sau de a le interzice dreptul de practică. Excluderea sau interzicerea dreptului de practică le poate fi aplicată profesioniștilor contabili care au demonstrat clar, prin neconformarea repetată sau prin răspunsurile lor la investigațiile organizației membre a IFAC, că este probabil să continue să nu se conformeze cerințelor de DPC. Publicarea numelor profesioniștilor contabili care nu se conformează în mod deliberat este o opțiune care poate fi luată în considerare de către organizația membră a IFAC. Publicarea numelor poate acționa ca un factor de descurajare general pentru profesioniștii contabili și îi poate oferi publicului un semnal clar în ceea ce privește angajamentul profesiei față de menținerea competenței și protejarea interesului public.
- A41. Un proces eficient de monitorizare și impunere necesită resurse corespunzătoare. Organizațiile membre ale IFAC pot lua, de asemenea, în considerare crearea unui consiliu sau a unui comitet care să supravegheze cerințele de DPC și procesul de monitorizare și impunere.
- A42. Organizațiile membre ale IFAC pot lua în considerare să raporteze public măsura în care membrii lor se conformează cerințelor de DPC stabilite în IES 7.

**STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 8,
COMPETENȚA PROFESIONALĂ PENTRU PARTENERII
DE MISIUNE RESPONSABILI PENTRU AUDITURILE
SITUAȚIILOR FINANCIARE (2021)**

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	1-5
Data intrării în vigoare	6
Obiectiv	7
Dispoziții	8-9
Materiale explicative	
Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB.....	A1
Domeniul de aplicare al prezentului standard.....	A2-A16
Obiectiv.....	A17-A18
Dispoziții.....	A19-A31

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele A2-A16)

1. Standardul Internațional de Educație (IES) 8 prescrie competența profesională pe care profesioniștii contabili trebuie să și-o dezvolte și să și-o mențină atunci când îndeplinesc rolul de partener de misiune responsabil pentru auditurile situațiilor financiare¹.
2. IES 8 se adresează organizațiilor membre ale International Federation of Accountants (IFAC). Organizațiile membre ale IFAC sunt responsabile pentru Dezvoltarea Profesională Continuă (DPC) a profesioniștilor contabili și pentru promovarea angajamentului față de învățarea pe tot parcursul vieții în rândul profesioniștilor contabili. Conform IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă*² (2020), organizațiile membre ale IFAC le impun profesioniștilor contabili să și dezvolte și să și mențină competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili. IES 8, *Competența profesională pentru partenerii de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare* (2021), aplică dispoziția din IES 7 pentru rolul de partener de misiune. Este responsabilitatea profesionistului contabil care îndeplinește rolul de partener de misiune să și dezvolte și să și mențină competența profesională prin întreprinderea activităților de DPC relevante, care includ experiența practică.
3. IES 8 trebuie citit împreună cu Declarația privind obligațiile membrilor (SMO) 1 – *Asigurarea calității*, Standardul Internațional de Audit (ISA) 220 (revizuit), *Managementul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, Standardul Internațional privind Managementul Calității (ISQM) 1, *Managementul calității pentru firmele care efectuează audituri sau revizuri ale situațiilor financiare ori alte misiuni de asigurare sau servicii conexe*, și Standardul Internațional privind Managementul Calității (ISQM) 2, *Revizuirea calității misiunilor*. Împreună, aceste reglementări stabilesc responsabilitățile pentru organizațiile membre ale IFAC, partenerii de misiune și firme ca parte a sistemului de management al calității pentru auditurile situațiilor financiare. De asemenea, în multe jurisdicții, un organism de reglementare poate avea un rol de supraveghere în acest sistem de management al calității. Fiecare dintre aceste părți interesate poate avea o influență asupra competenței profesionale a partenerului de misiune.
4. Organizațiile membre ale IFAC sau alte părți interesate pot aplica dispozițiile IES 8 și în cazul profesioniștilor contabili care îndeplinesc un rol echivalent cu cel al unui partener de misiune în auditurile altor informații financiare istorice în conformitate cu ISA-urile (ori cu alte standarde de audit relevante) sau în alte tipuri de misiuni prin care sunt furnizate servicii de asigurare și servicii conexe.

¹ În sensul IES 8, denumit în continuare „partener de misiune” conform definiției stabilite în Standardul Internațional de Audit (ISA) 220 (revizuit), *Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, punctul 12 litera (a).

² IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctul 9.

5. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni pentru Standardele Internaționale de Educație* (2026). Termeni suplimentari din reglementările International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) sunt, de asemenea, incluși în Materialele explicative.

Data intrării în vigoare

6. IES 8 intră în vigoare de la 1 ianuarie 2021.

Obiectiv (a se vedea punctele A17-A18)

7. Obiectivul IES 8 este de a stabili competența profesională pe care profesioniștii contabili o dezvoltă și o mențin atunci când îndeplinesc rolul de partener de misiune.

Dispoziții (a se vedea punctele A19-A31)

8. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să le impună profesioniștilor contabili care îndeplinesc rolul de partener de misiune să își dezvolte și să își mențină competența profesională care este demonstrată prin îndeplinirea obiectivelor educaționale, inclusiv, dar fără a se limita la, obiectivele enumerate în Tabelul A.
9. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să le impună profesioniștilor contabili care îndeplinesc rolul de partener de misiune să întreprindă activități de DPC care dezvoltă și mențin competența profesională necesară pentru acest rol.

Tabelul A: Obiectivele educaționale aferente competenței profesionale a unui partener de misiune

Ariile de competență (IES 8)	Obiectivele educaționale
(a) Audit	(i) Coordonarea auditului prin implicarea activă pe parcursul tuturor etapelor misiunii de audit.
	(ii) Coordonarea procesului de identificare și evaluare a riscurilor de denaturare semnificativă.
	(iii) Elaborarea unui plan de audit care răspunde riscurilor de denaturare semnificativă identificate.
	(iv) Evaluarea răspunsurilor la riscurile de denaturare semnificativă.
	(v) Formularea concluziilor cu privire la gradul de adecvare și la suficiența tuturor probelor de audit relevante, inclusiv probele contradictorii, pentru a susține opinia de audit.

IES 8, COMPETENȚA PROFESIONALĂ PENTRU PARTENERII DE MISIUNE
RESPONSABILI PENTRU AUDITURILE SITUAȚIILOR FINANCIARE (2021)

Arile de competență (IES 8)	Obiectivele educaționale
	<p>(vi) Evaluarea măsurii în care auditul a fost efectuat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit sau cu alte standarde de audit, legi și reglementări relevante aplicabile în cazul unui audit al situațiilor financiare.</p> <p>(vii) Elaborarea unei opinii de audit adecvate și a unui raport al auditorului aferent, inclusiv o descriere a aspectelor-cheie de audit, după caz.</p>
<p>(b) Contabilitate financiară și raportare financiară</p>	<p>(i) Evaluarea măsurii în care o entitate a întocmit, din toate punctele de vedere semnificative, situațiile financiare în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil și cu dispozițiile de reglementare aplicabile.</p> <p>(ii) Analizarea recunoașterii, evaluării, prezentării și descrierii tranzacțiilor și evenimentelor în cadrul situațiilor financiare în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil și cu dispozițiile de reglementare aplicabile.</p> <p>(iii) Evaluarea raționamentelor și estimărilor contabile, inclusiv estimările la valoarea justă, realizate de conducere.</p> <p>(iv) Evaluarea prezentării fidele a situațiilor financiare în ceea ce privește natura afacerii, mediul operațional și capacitatea entității de a-și continua activitatea.</p>
<p>(c) Guvernanță și gestionarea riscurilor</p>	<p>(i) Evaluarea structurilor de guvernanță corporativă și a proceselor de evaluare a riscurilor care afectează situațiile financiare ale unei entități ca parte a strategiei de audit generale.</p>
<p>(d) Mediul de afaceri</p>	<p>(i) Analizarea factorilor specifici sectorului de activitate, factorilor de reglementare și a altor factori externi relevanți care sunt utilizați ca sursă de informații în evaluarea riscurilor de audit, inclusiv, dar fără a se limita la, aspectele legate de piață, concurență, tehnologia de produs și dispozițiile privind mediul.</p>

IES 8, COMPETENȚA PROFESIONALĂ PENTRU PARTENERII DE MIȘIUNE
RESPONSABILI PENTRU AUDITURILE SITUAȚIILOR FINANCIARE (2021)

Ariile de competență (IES 8)	Obiectivele educaționale
(e) Fiscalitate	(i) Evaluarea procedurilor realizate pentru a trata riscurile de denaturare semnificativă din situațiile financiare în ceea ce privește obligațiile fiscale și efectul rezultatelor acestor proceduri asupra strategiei de audit generale.
(f) Tehnologia informației și comunicațiilor	(i) Evaluarea mediului aferent tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) pentru a identifica acele controale care au legătură cu situațiile financiare cu scopul de a stabili impactul asupra strategiei de audit generale.
(g) Legile și reglementările comerciale	(i) Evaluarea neconformităților cu legile și reglementările identificate sau suspectate pentru a stabili efectul acestora asupra strategiei de audit generale și asupra opiniei de audit.
(h) Finanțe și management financiar	(i) Evaluarea diverselor surse de finanțare care sunt disponibile pentru o entitate și a instrumentelor financiare utilizate de aceasta pentru a stabili impactul asupra strategiei de audit generale.
	(ii) Evaluarea fluxurilor de trezorerie, a bugetelor și a prognozelor unei entități, precum și a necesarului de capital circulant pentru a stabili impactul asupra strategiei de audit generale.
(i) Interpersonale și de comunicare	(i) Comunicarea eficientă și adecvată cu echipa misiunii, conducerea și persoanele responsabile cu guvernarea ale entității.
	(ii) Evaluarea impactului potențial al diferențelor culturale și lingvistice asupra desfășurării auditului.
	(iii) Soluționarea problemelor de audit prin intermediul unei consultări eficiente atunci când este necesar.
(j) Personale	(i) Promovarea învățării pe tot parcursul vieții.
	(ii) Adoptarea unui comportament demn de urmat de către echipa misiunii.
	(iii) Asumarea unui rol de mentor sau de instructor în raport cu echipa misiunii.
	(iv) Promovarea activității de reflectare.

IES 8, COMPETENȚA PROFESIONALĂ PENTRU PARTENERII DE MISIUNE
RESPONSABILI PENTRU AUDITURILE SITUAȚIILOR FINANCIARE (2021)

Ariile de competență (IES 8)	Obiectivele educaționale
(k) Organizaționale	(i) Evaluarea măsurii în care echipa misiunii, inclusiv experții auditorului, deține în mod colectiv obiectivitatea și competența necesare pentru desfășurarea auditului.
	(ii) Gestionarea misiunilor de audit prin exercitarea competențelor de lider și coordonarea proiectelor echipelor de misiune.
(l) Angajamentul față de interesul public	(i) Promovarea calității auditului și a conformității cu standardele profesionale și dispozițiile de reglementare cu atenția concentrată asupra protejării interesului public.
(m) Scepticismul profesional și raționamentul profesional	(i) Aplicarea raționamentului profesional în planificarea și desfășurarea unui audit și stabilirea concluziilor pe care să se bazeze opinia de audit.
	(ii) Promovarea importanței aplicării scepticismului profesional pe parcursul tuturor etapelor misiunii de audit.
	(iii) Aplicarea scepticismului profesional pentru a evalua în mod critic probele de audit obținute pe parcursul unui audit și formularea unor concluzii bine fundamentate.
	(iv) Evaluarea impactului subiectivismului individual și organizațional asupra capacității de a aplica scepticismul profesional.
	(v) Aplicarea raționamentului profesional pentru a evalua aserțiunile și declarațiile conducerii.
	(vi) Soluționarea problemelor de audit utilizând gândirea critică pentru a analiza alternativele și rezultatele.
(n) Principiile de etică	(i) Promovarea importanței conformității cu principiile de etică fundamentale. ³
	(ii) Evaluarea amenințărilor la adresa obiectivității și independenței care pot apărea în timpul unui audit și formularea unor răspunsuri la acestea.

³ Principiile fundamentale, *Manualul privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența)* al IESBA – Ediția 2024, Secțiunea 110.

Materiale explicative

Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB (a se vedea punctul 5)

A1. IES 8 utilizează următorii termeni definiți deja în reglementările IAASB⁴.

Tabelul B: Definiții ale IAASB adoptate în IES 8

Termenul definit	Sursa termenului	Definiția utilizată
Expert al auditorului	ISA 620 <i>Utilizarea activității unui expert al auditorului,</i> punctul 6 litera (a).	O persoană sau o organizație care deține competențe într-un alt domeniu decât contabilitatea sau auditul, a cărei activitate în acel domeniu este utilizată de auditor în vederea obținerii de suficiente probe de audit adecvate. Un expert al auditorului poate fi fie un expert intern al auditorului (care este un partener sau un angajat, inclusiv un angajat temporar, al firmei auditorului sau al unei firme din rețea), fie un expert extern al auditorului.
Partener de misiune*	ISA 220 (revizuit) <i>Managementul calității pentru un audit al situațiilor financiare,</i> punctul 12 litera (a).	Partenerul* sau o altă persoană, desemnată de firmă, care este responsabil(ă) pentru misiunea de audit și efectuarea acesteia, precum și pentru raportul auditorului care este emis în numele firmei și care, după caz, are autoritatea adecvată acordată de un organism profesional, legal sau de reglementare.
Echipele misiunii	ISA 220 <i>Managementul calității pentru un audit al situațiilor financiare,</i> punctul 12 litera (d).	Toți partenerii și personalul care efectuează misiunea de audit și orice alte persoane care efectuează proceduri de audit în cadrul misiunii, cu excepția unui expert extern al auditorului și a auditorilor interni care oferă asistență directă în cadrul misiunii ⁵ .

⁴ Definițiile din ISA detaliate mai sus sunt incluse în *Manualul de reglementări internaționale de management al calității, audit, revizuire, alte servicii de asigurare și servicii conexe al IAASB – Ediția 2023-2024*, Volumul I.

⁵ ISA 610, *Utilizarea activității auditorilor interni* (revizuit în 2013), stabilește limitele privind utilizarea asistenței directe. De asemenea, acesta recunoaște că auditorului extern i se poate interzice prin legi sau reglementări să obțină asistență directă din partea auditorilor interni. Prin urmare, utilizarea asistenței directe este limitată la situațiile în care aceasta este permisă.

IES 8, COMPETENȚA PROFESIONALĂ PENTRU PARTENERII DE MISIUNE
RESPONSABILI PENTRU AUDITURILE SITUAȚIILOR FINANCIARE (2021)

Termenul definit	Sursa termenului	Definiția utilizată
Situații financiare	ISA 200 <i>Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit,</i> punctul 13 litera (f).	O reprezentare structurată a informațiilor financiare istorice, inclusiv a prezentărilor de informații, care are scopul de a comunica resursele sau obligațiile economice ale unei entități la un moment specific sau modificările acestora pe parcursul unei perioade de timp, în conformitate cu un cadru de raportare financiară. Termenul „situații financiare” se referă de obicei la un set complet de situații financiare așa cum este stabilit în dispozițiile cadrului general de raportare financiară aplicabil, dar poate face referire și la o componentă individuală a situațiilor financiare. Prezentările de informații cuprind informații explicative sau descriptive, incluse așa cum prevede, permite în mod expres sau permite implicit cadrul general de raportare financiară aplicabil în situațiile financiare sau în note ori încorporate prin referințe încrucișate.
Firmă*	ISA 220 (revizuit) <i>Managementul calității pentru un audit al situațiilor financiare,</i> punctul 12 litera (e).	Un practician individual, un parteneriat sau o corporație ori o altă entitate de profesioniști contabili ori un echivalent al acestora din sectorul public.
Raționament profesional	ISA 200 <i>Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit,</i> punctul 13 litera (k).	Aplicarea pregătirii, a cunoștințelor și a experienței relevante, în contextul dat de standardele de audit, contabilitate și etică, pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la demersurile care sunt adecvate în circumstanțele misiunii de audit.

Termenul definit	Sursa termenului	Definiția utilizată
Scepticism profesional	ISA 200 <i>Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit,</i> punctul 13 litera (l).	O atitudine care include o gândire investigativă, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări cauzate fie de fraudă, fie de eroare și o evaluare critică a probelor de audit.
*Termenii „partener de misiune”, „partener” și „firmă” trebuie interpretați ca făcând referire la termenii echivalenți lor din sectorul public atunci când este cazul.		

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele 1-5)

- A2. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea: (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A3. DPC este o continuare a Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI). DPI reprezintă învățarea și dezvoltarea prin intermediul cărora persoanele dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesionist contabil. DPC este procesul de învățare și dezvoltare care are loc după DPI și prin care este dezvoltată și menținută competența profesională care le permite profesioniștilor contabili să continue să își desfășoare rolurile în mod competent. DPC asigură dezvoltarea continuă a: (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale dobândite pe parcursul procesului de dezvoltare profesională inițială, îmbunătățite corespunzător pentru activitățile și responsabilitățile profesionale ale profesioniștilor contabili.
- A4. Conform IES 7⁶, DPC include experiența practică. Pe măsură ce cariera unui partener de misiune evoluează, experiența practică devine din ce în ce mai importantă în ceea ce privește dezvoltarea și menținerea profunzimii și amplitudinii necesare ale competenței profesionale. Experiența practică pentru partenerii de misiune poate fi demonstrată prin

⁶ A se vedea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctul 2.

declarații pe propria răspundere anuale, evidențele privind orele facturate și rezultatele activităților de monitorizare a calității precum analizele de performanță, revizuirile de asigurare a calității misiunii și inspecțiile reglementate.

- A5. Pe lângă competența profesională și experiența practică, există și alți factori ce nu intră sub incidența prezentului IES care determină dacă un profesionist contabil deține, atunci când este necesar, autoritatea adecvată acordată de o organizație profesională, judiciară sau de reglementare pentru a îndeplini rolul de partener de misiune.
- A6. În multe jurisdicții, legislația, reglementările sau un organism de reglementare (numite în mod colectiv „regim de autorizare”) stabilește sau impune (stabilesc sau impun) dispozițiile referitoare la persoanele care pot îndeplini rolul de partener de misiune. Regimurile de autorizare variază mult în ceea ce privește dispozițiile. Atunci când autorizarea nu ține de competența organizației membre a IFAC, organizațiile membre ale IFAC trebuie să facă toate eforturile posibile conform descrierii din SMO 2 – *Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil*⁷ pentru a influența regimul de autorizare astfel încât organizațiile membre ale IFAC să poată îndeplini cerințele privind competența profesională stabilite în IES 8.
- A7. O firmă, care prin definiție include practicienii independenți, stabilește cine poate emite o opinie de audit ca reprezentant legal al firmei respective. Majoritatea firmelor funcționează într-o structură de parteneriat, iar partenerii din această structură decid persoana din cadrul firmei care poate îndeplini rolul de partener de misiune.

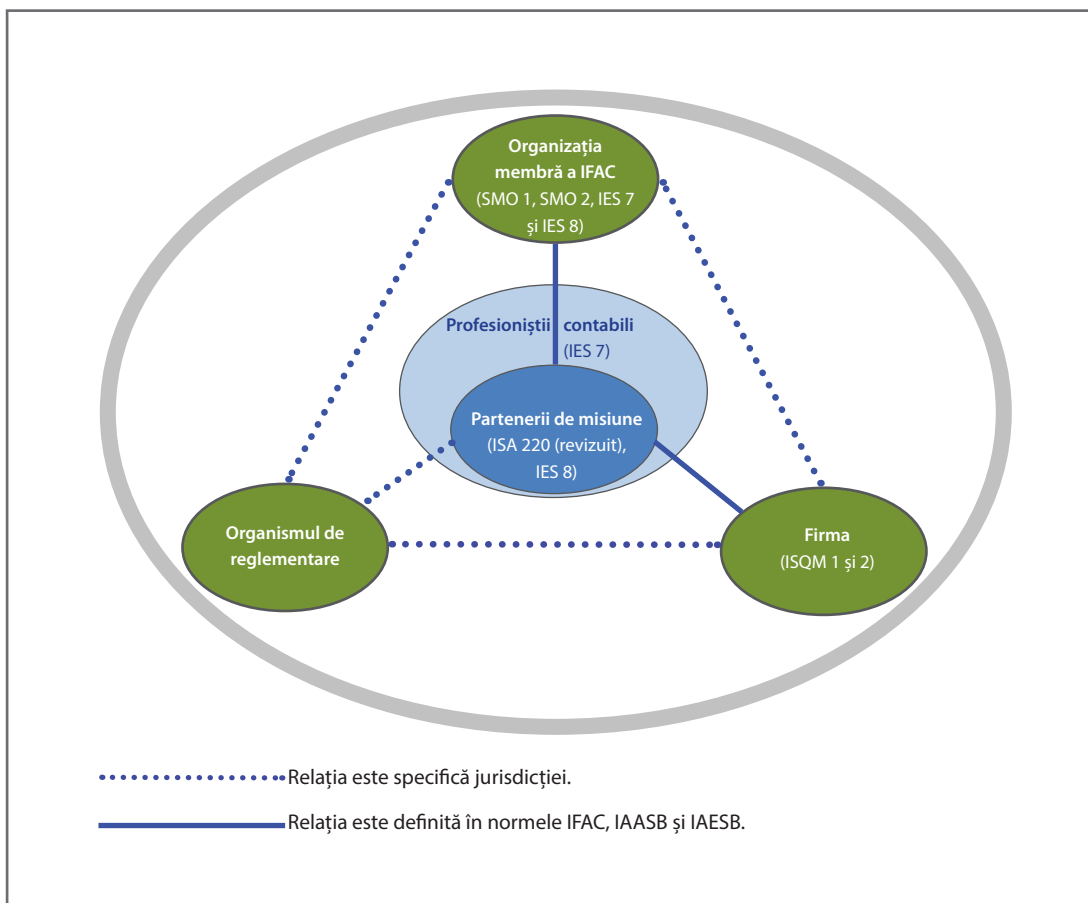
Părțile interesate care au influență asupra competenței profesionale a partenerilor de misiune

- A8. Figura 1 ilustrează părțile interesate care influențează competența profesională a partenerilor de misiune. Relațiile dintre părțile interesate pot depinde de jurisdicție sau pot reprezenta o consecință a dispozițiilor cuprinse în ISA și IES și a obligațiilor cuprinse în reglementările IFAC.
- A9. În conformitate cu IES 7⁸, organizațiile membre ale IFAC le impun profesioniștilor contabili să desfășoare și să înregistreze activitățile de DPC relevante prin care își dezvoltă și își mențin competența profesională necesară pentru îndeplinirea rolului lor de profesioniști contabili.

⁷ Declarația privind obligațiile membrilor 2 – *Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* stabilește dispozițiile pentru o organizație membră a IFAC în ceea ce privește aceste Standarde Internaționale de Educație. Declarația privind obligațiile membrilor tratează în mod specific situația în care o organizație membră a IFAC nu are nicio responsabilitate sau există o responsabilitate comună pentru adoptarea și implementarea standardelor de educație profesională contabilă.

⁸ A se vedea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctul 9.

Figura 1: Părțile interesate care influențează competența profesională a partenerilor de misiune

- A10. IES 7⁹ le impune, de asemenea, organizațiilor membre ale IFAC să stabilească un proces sistematic pentru a monitoriza măsura în care profesioniștii contabili îndeplinesc cerințele referitoare la DPC ale organizației membre a IFAC.
- A11. ISA 220 (revizuit)¹⁰ tratează responsabilitățile partenerului de misiune cu privire la măsura în care echipa misiunii și orice experți ai auditorului care nu fac parte din echipă dețin împreună competența, capacitățile adecvate și suficient timp. Exceptând cazul în care informațiile furnizate de firmă sau de alte părți sugerează contrariul, ISA 220 (revizuit)¹¹ indică faptul că echipa misiunii se poate baza pe sistemul de management al calității din cadrul firmei în ceea ce privește competența personalului prin intermediul procesului său de recrutare și instruire formală.

⁹ A se vedea IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctul 16.

¹⁰ A se vedea ISA 220 (revizuit), *Managementul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, punctul 14.

¹¹ A se vedea ISA 220 (revizuit), *Managementul calității pentru un audit al situațiilor financiare*, punctul A2.

- A12. ISQM 1¹² îi impune firmei să stabilească obiective referitoare la calitate care tratează în mod adecvat obținerea, elaborarea, utilizarea, menținerea, alocarea și atribuirea de resurse în timp util pentru a permite proiectarea, implementarea și operarea sistemului de management al calității.
- A13. În multe jurisdicții, organismele de reglementare pot avea un rol de supraveghere în relația cu organizațiile membre ale IFAC, firmele și partenerii de misiune.
- A14. Prin conformarea cu dispozițiile din prezentul IES și respectarea obligațiilor lor prevăzute de SMO 1¹³ și SMO 2¹⁴, organizațiile membre ale IFAC sprijină firmele în ceea ce privește conformarea cu dispozițiile ISQM 1 și partenerii de misiune în conformarea cu dispozițiile ISA 220 (revizuit). Împreună, aceste reglementări promovează claritatea și consecvența în ceea ce privește competența profesională prevăzută pentru partenerii de misiune și echipa misiunii, ceea ce contribuie la protejarea interesului public.
- A15. Doar acei profesioniști contabili care își dezvoltă și își mențin competența profesională care este demonstrată prin îndeplinirea obiectivelor educaționale enumerate în Tabelul A vor fi capabili să facă față situațiilor complexe pe care partenerii de misiune le pot întâlni pe parcursul carierei lor. Un profesionist contabil care dorește să fie partener de misiune va lucra, de regulă, mai mulți ani în echipe ale unor misiuni și poate avansa către roluri de supraveghere sau de conducere sub supravegherea unui partener de misiune. Această succesiune de niveluri de responsabilitate din ce în ce mai mari reprezintă o cale obișnuită pe care un profesionist contabil o poate urma pentru a se pregăti pentru rolul de partener de misiune. Cei care îndeplinesc rolul de partener de misiune își dezvoltă și își mențin competența profesională prin efectuarea sau coordonarea de misiuni de audit și prin alte activități de învățare ca parte a DPC.

Auditul situațiilor financiare și alte misiuni de asigurare

- A16. IES 8 se aplică în cazul partenerilor de misiune responsabili pentru auditurile situațiilor financiare. Competența profesională care este demonstrată prin îndeplinirea obiectivelor educaționale din Tabelul A poate fi, de asemenea, utilă atunci când sunt efectuate

12 A se vedea ISQM 1, *Managementul calității pentru firmele care efectuează audituri sau revizuirile ale situațiilor financiare ori alte misiuni de asigurare sau servicii conexe*, punctul 32.

13 Declarația privind obligațiile membrilor 1 – *Asigurarea calității* stabilește dispozițiile pentru o organizație membră a IFAC în ceea ce privește sistemele de revizuire pentru asigurarea calității în cazul membrilor săi care efectuează audituri, revizuirile și alte misiuni de asigurare și servicii conexe asupra situațiilor financiare. Declarația privind obligațiile membrilor tratează în mod specific situația în care o organizație membră a IFAC nu are nicio responsabilitate sau există o responsabilitate comună pentru stabilirea regulilor și operarea sistemului de revizuire pentru asigurarea calității.

14 Declarația privind obligațiile membrilor 2 – *Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* stabilește dispozițiile pentru o organizație membră a IFAC în ceea ce privește aceste Standarde Internaționale de Educație. Declarația privind obligațiile membrilor tratează în mod specific situația în care o organizație membră a IFAC nu are nicio responsabilitate sau există o responsabilitate comună pentru adoptarea și implementarea standardelor de educație profesională contabilă.

auditori ale altor informații financiare istorice în conformitate cu ISA-urile sau alte tipuri de servicii de asigurare și servicii conexe. În mod similar, o mare parte din competența profesională necesară pentru un audit al situațiilor financiare poate fi relevantă pentru acei parteneri de misiune responsabili pentru misiunile de asigurare legate de informațiile incluse în situațiile non-financiare, precum indicatorii sociali sau privind mediul.

Obiectiv (a se vedea punctul 7)

- A17. Stabilirea competenței profesionale pe care profesioniștii contabili trebuie să și-o dezvolte și să și-o mențină atunci când îndeplinesc rolul de partener de misiune servește mai multor scopuri. Aceasta protejează interesul public; contribuie la calitatea auditului; îmbunătățește activitatea partenerilor de misiune; și promovează credibilitatea profesiei de audit.
- A18. Deși una dintre premisele IES 8 este că partenerii de misiune și-au dezvoltat deja competența profesională necesară pentru a-și asuma acest rol, partenerii de misiune operează într-un mediu caracterizat de o continuă schimbare. Presiunea pentru schimbare poate veni din multe surse, inclusiv, dar fără a se limita la: (a) reglementarea sporită, (b) evoluțiile în raportarea financiară și nefinanciară, (c) tehnologiile emergente, (d) utilizarea tot mai intensă a sistemelor de analiză economică și (e) complexitatea afacerilor. Schimbarea le impune partenerilor de misiune să și mențină și să și dezvolte permanent competența profesională pe parcursul carierelor lor.

Dispoziții (a se vedea punctele 8-9)

- A19. Tabelul A identifică ariile de competență și obiectivele educaționale aferente (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale. O arie de competență este o categorie pentru care poate fi specificat un set de obiective educaționale conexe.
- A20. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specificată. Îndeplinirea obiectivelor educaționale reprezintă o abordare bazată pe rezultate pentru cuantificarea DPC. IES 7 furnizează îndrumări suplimentare cu privire la cuantificarea DPC¹⁵.
- A21. IES 8 dezvoltă obiectivele educaționale care descriu competența profesională care trebuie dobândită de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI așa cum este prezentat în IES-urile 2, 3 și 4¹⁶.
- A22. Pe lângă obiectivele educaționale din Tabelul A, alți factori pot afecta natura, plasarea în timp și amplexarea DPC planificate. Acești factori pot include, dar nu se limitează la:

¹⁵ IES 7, *Dezvoltarea profesională continuă* (2020), punctele A19-A27.

¹⁶ IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențele tehnice* (2026); IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – abilitățile profesionale* (2026); și IES 4, *Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale* (2026).

(a) portofoliul de misiuni de audit al unui partener de misiune, (b) amploarea oricăror modificări în standardele de audit și de raportare financiară și (c) impactul oricăror modificări în ceea ce privește conținutul altor arii de competență menționate în Tabelul A.

- A23. Indiferent de dimensiunea sau natura misiunii de audit și de firma partenerului de misiune care efectuează auditul, o premisă a IES 8 este aceea că partenerii de misiune continuă să întreprindă activități de DPC adecvate pentru complexitatea auditurilor pentru care au rolul de parteneri de misiune.
- A24. Organizațiile membre ale IFAC pot include arii de competență suplimentare sau le pot impune partenerilor de misiune să îndeplinească obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în prezentul IES. Această situație poate apărea, de exemplu, atunci când un partener de misiune auditează sectoare de activitate sau tranzacții specializate.

Practicienii independenți și practicile mici și mijlocii

- A25. Prin faptul că se concentrează mai degrabă pe un rol specific decât pe echipa misiunii sau pe structura firmei, IES 8 recunoaște varietatea de situații în care operează partenerul de misiune, inclusiv ca practician independent sau în cadrul unor practici mici și mijlocii¹⁷. În aceste situații, partenerul de misiune poate opera fără susținerea unei echipe a misiunii, inclusiv fără sprijinul acelor membri ai echipei misiunii care dețin abilități specializate. În consecință, partenerul de misiune poate avea o implicare directă în finalizarea unei varietăți mai mari de activități de audit decât în alte situații.

Audit – Obiective educaționale

- A26. Coordonarea procesului de identificare și evaluare a riscurilor de denaturare semnificativă include luarea în considerare a:
- Riscurilor identificate prin procedurile pentru acceptarea și continuarea misiunii;
 - Capacității entității de a-și continua activitatea;
 - Riscurilor de denaturare semnificativă cauzată de fraudă sau eroare.
- A27. Evaluarea răspunsului la riscurile de denaturare semnificativă include procesul de aprobare sau de stabilire a unei strategii de audit generale adecvate.
- A28. Evaluarea măsurii în care auditul a fost efectuat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit sau cu alte standarde relevante și cu legile și reglementările relevante include:
- Formularea unei concluzii în ceea ce privește măsura în care au fost obținute suficiente probe de audit adecvate;

¹⁷ IFAC descrie PMM-urile drept practici care prezintă următoarele caracteristici: clienții lor sunt în mare parte IMM-uri; utilizează surse externe pentru a suplimenta resursele tehnice interne limitate; și au un număr limitat de angajați profesioniști.

- Analizarea deficiențelor semnificative în ceea ce privește controlul intern și alte aspecte care urmează să le fie comunicate persoanelor responsabile cu guvernanta; și
- Luarea în considerare a subiectivismului în estimările conducerii și în alte domenii în care se aplică raționamentul.

Organizațional – Obiective educaționale

A29. Exemplele de domenii ale unui audit în care poate fi utilizat un expert al auditorului includ domeniul fiscal, TIC, domeniul juridic, expertiza contabilă judiciară, evaluările, serviciile actuariale și privind pensiile, dar nu se limitează la acestea.

Scepticismul profesional și raționamentul profesional – Obiective educaționale

A30. Un aspect-cheie al oricărui audit îl reprezintă evaluarea măsurii în care au fost obținute suficiente probe de audit adecvate pentru a susține concluziile pe care se bazează opinia auditorului. Scepticismul profesional implică aplicarea unei gândiri investigative pentru evaluarea critică a probelor de audit. ISA-urile prevăd, de asemenea, ca partenerii de misiune și echipele lor să își exercite raționamentul profesional în planificarea și desfășurarea unui audit al situațiilor financiare. Raționamentul profesional este exercitat, de exemplu, atunci când aserțiunile și ipotezele conducerii cuprinse în situațiile financiare sunt puse la îndoială, precum și atunci când este analizată măsura în care standardele de contabilitate sunt aplicate în mod adecvat de către o entitate și este determinată o strategie de audit generală adecvată.

A31. Planificarea unei DPC eficiente în domeniile scepticismului profesional și raționamentului profesional implică acordarea atenției cuvenite și poate include o combinație de metode de învățare în care mentoratul, activitatea de reflectare și experiența practică au roluri esențiale.

GLOSAR DE TERMENI PENTRU STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE EDUCAȚIE (2026)

1. Acest glosar cuprinde un ansamblu de termeni definiți, mulți dintre aceștia fiind definiți în mod specific în Standardele Internaționale de Educație (IES-uri). Este recunoscut faptul că termenii pot fi interpretați ca având sensuri, nuanțe și aplicabilități obișnuite diferite în diversele țări în care își desfășoară activitatea organizațiile membre ale IFAC. Glosarul nu prescrie modul în care termenii trebuie utilizați de către organizațiile membre ale IFAC. Mai degrabă, glosarul este o listă de termeni definiți, cu sensuri speciale, destinate utilizării lor în cadrul IES-urilor.
2. Cuvintele marcate cu asterisc (*) indică termenii care sunt definiți în altă parte a glosarului.

Abilități intelectuale – Abilitățile care se referă la capacitatea unui profesionist contabil* de a rezolva probleme, de a lua decizii, de a se adapta schimbărilor și de a-și exercita raționalul profesional.

Abilități interpersonale și de comunicare – Abilitățile care se referă la capacitatea unui profesionist contabil* de a colabora și de a interacționa eficient cu alte persoane.

Abilități organizaționale – Abilitățile care se referă la capacitatea unui profesionist contabil* de a lucra eficient cu sau într-o organizație pentru a obține cele mai bune rezultate sau efecte de la persoanele și resursele disponibile.

Abilități personale – Abilitățile care se referă la atitudinile și conduita personale ale unui profesionist contabil*.

Abilități profesionale – Abilitățile intelectuale, interpersonale și de comunicare, personale și organizaționale pe care un profesionist contabil le integrează cu competențele tehnice* și cu valorile, etica și atitudinile profesionale* pentru a-și demonstra competența profesională*.

Abordare bazată pe activitățile realizate – O abordare care stabilește volumul activităților de învățare necesare pentru dobândirea și menținerea competenței profesionale* de către profesioniștii contabili*.

Abordare bazată pe rezultate – O abordare care le impune profesioniștilor contabili* să demonstreze, prin intermediul obiectivelor educaționale* realizate, că au dobândit și își mențin competența profesională*.

Abordare combinată – O abordare care combină elemente ale abordării bazate pe activitățile realizate* cu elemente ale abordării bazate pe rezultate*.

Accesibil (în contextul evaluării) – În raport cu o evaluare*, măsura în care o activitate de evaluare* le permite tuturor persoanelor să participe la și să demonstreze îndeplinirea obiectivelor educaționale*.

**Activitate de evaluare* – Acele activități care au scopul de a evalua anumite arii de competență profesională*.

*Activitate de evaluare formală** – Acele activități menite să evalueze anumite arii de competență profesională* pe parcursul DPI*.

Activitate de reflectare – Procesul iterativ prin care profesioniștii contabili* continuă, în toate etapele carierei lor, să își dezvolte competența profesională* prin analizarea experiențelor lor (reale sau simulate) în vederea îmbunătățirii acțiunilor lor viitoare.

Arie de competență – O categorie pentru care poate fi specificat un set de obiective educaționale* conexe.

Autenticitate (a evaluării) – În raport cu o evaluare*, măsura în care o activitate de evaluare apreciază obiectivele educaționale* într-un mod care reflectă situațiile realiste cu care se confruntă profesioniștii contabili.

Bune practici – Acele elemente considerate esențiale pentru educația* și dezvoltarea profesioniștilor contabili* și realizate la standardul necesar pentru dobândirea competenței profesionale*.

Calificare – Calificarea ca profesionist contabil* înseamnă că, la un moment dat, s-a considerat că o persoană a îndeplinit, și continuă să îndeplinească, cerințele pentru recunoașterea ca profesionist contabil*.

Candidat la titlul de profesionist contabil – O persoană care a început un program de educație profesională contabilă* ca parte a Dezvoltării Profesionale Inițiale*.

Competență profesională – Capacitatea de a îndeplini un rol* conform unui standard impus.

Competențe tehnice – Competențele tehnice sunt definite drept capacitatea de aplicare a cunoștințelor profesionale* în vederea îndeplinirii unui rol conform unui standard definit.

Cunoștințe profesionale – Acele subiecte care compun materia contabilității, precum și alte discipline economice care, împreună, constituie totalul cunoștințelor esențiale pentru profesioniștii contabili*.

Dezvoltare profesională continuă (DPC) – Procesul de învățare și dezvoltare* care are loc după dezvoltarea profesională inițială* și prin care se dezvoltă și se menține competența profesională* care le permite profesioniștilor contabili* să continue să își desfășoare rolurile* în mod competent.

Dezvoltare profesională inițială (DPI) – Procesul de învățare și dezvoltare* prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil* dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul* de profesionist contabil.

Dispoziții de etică relevante – Acele dispoziții de etică ce li se aplică profesioniștilor contabili*, care sunt în general alcătuite din Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili

(inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) al International Ethics Standards Board for Accountants (Codul IESBA) împreună cu orice dispoziții naționale care sunt mai restrictive.

Echitate (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este corectă și obiectivă, oferindu-le tuturor candidaților la titlul de profesionist contabil oportunități egale de a finaliza cu succes programul de educație profesională contabilă. Echitatea este obținută prin activități de evaluare care sunt accesibile* și incluzive* pentru toți candidații la titlul de profesionist contabil.

**Educație* – Un proces sistematic în scopul dobândirii și dezvoltării cunoștințelor, abilităților și altor capacități ale unei persoane, un proces care se desfășoară de obicei, dar nu exclusiv, în mediul academic.

**Educație cooperativă* – Un program de educație*, care are de obicei ca rezultat o diplomă, care include perioade alternante (de exemplu, module, semestre, trimestre) de studiu academic și experiență de muncă full-time. Aceasta presupune, de obicei, nevoia de timp suplimentar pentru îndeplinirea cerințelor pentru obținerea diplomei.

Educație formală – Componenta care nu se desfășoară la locul de muncă a unui program de educație contabilă.

Educație profesională contabilă – Educația și instruirea care folosesc ca fundament educația generală și dezvoltă (a) cunoștințele profesionale*, (b) abilitățile profesionale* și (c) valorile, etica și atitudinile profesionale*.

**Evaluare* – Aprecierea competenței profesionale* dobândite prin învățare și dezvoltare*.

*Evaluare formală** – Evaluarea competenței profesionale* dobândite prin învățare și dezvoltare pe parcursul DPI*.

Experiență practică – Activitățile la locul de muncă și alte activități care sunt relevante pentru dezvoltarea competenței profesionale.

Fiabilitate (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* determină în mod consecvent aceeași concluzie, în aceleași circumstanțe.

Firmă – Un practician individual, un parteneriat ori o corporație sau o altă entitate de profesioniști contabili ori un echivalent al acestora din sectorul public.

Incluziv (în contextul evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* le oferă tuturor candidaților la titlul de profesionist contabil șanse egale de a demonstra îndeplinirea de către aceștia a obiectivelor educaționale.

Indicator al activităților realizate – Un indicator bazat pe activitățile realizate se concentrează pe resursele investite în învățare și dezvoltare*, de exemplu, numărul de ore pe durata cărora este de așteptat ca o persoană să participe la un curs sau subiectele acoperite.

Indicator al rezultatelor – Un indicator bazat pe rezultate se concentrează pe măsura în care profesionistul contabil* a dobândit competența specificată.

Instruire – Activitățile de învățare și dezvoltare* care completează educația* și experiența practică*. Instruirea pune accentul pe aplicarea practică și se desfășoară de obicei la locul de muncă sau într-un mediu de lucru simulat.

Integritate (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este proiectată, furnizată și supravegheată astfel încât să minimizeze potențialele încălcări ale securității evaluării, administrarea inadecvată și/sau finalizarea inadecvată a unei evaluări.

Învățare și dezvoltare – Un proces continuu de dezvoltare și menținere a competenței profesionale* pe tot parcursul carierei unui profesionist.

Jurnal de activitate – O evidență ținută de o persoană cu privire la natura lucrărilor și sarcinilor realizate, precum și la timpul petrecut pentru realizarea acestor sarcini și lucrări. Un jurnal de activitate poate include, de asemenea, documentarea competențelor dezvoltate ca urmare a finalizării sarcinilor de lucru.

Modelare psihometrică (a evaluării)* – O metodă utilizată pentru a calibra caracteristicile evaluărilor* și a le acorda un punctaj.

Monitorizare – Procesul sistematic de colectare, revizuire și confirmare a probelor care demonstrează dezvoltarea și menținerea competenței profesionale.

Obiectiv educațional – Conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru o arie de competență specificată*.

Probe care pot fi verificate – Probe care sunt obiective și pot fi demonstrate și păstrate.

Profesionist contabil – O persoană care obține, demonstrează și continuă să își dezvolte competența profesională pentru a îndeplini un rol în profesia contabilă și care are obligația de a se conforma unui cod etic potrivit prevederilor unei organizații profesionale contabile sau ale unei autorități care acordă licențe.

Program de educație profesională contabilă – Programele proiectate pentru a-i ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil* să își dezvolte nivelul de competență profesională* necesar până la finalul dezvoltării profesionale inițiale*. Ele pot consta într-o educație formală* furnizată prin intermediul unor programe de studii și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organizațiile membre ale IFAC și angajatori, precum și în instruirea la locul de muncă.

Psihometrie (în contextul evaluării) – Domeniul de studiu privind evaluarea obiectivă a abilităților sau capacităților.

Raționament profesional – Aplicarea pregătirii, cunoștințelor, abilităților și experienței profesionale relevante proporțional cu faptele și circumstanțele, inclusiv natura și domeniul de aplicare al activităților profesionale specifice, precum și interesele și relațiile implicate.

Rol – O funcție căreia îi este asociat un set de așteptări specific.

Scepticism profesional – O atitudine care include o gândire investigativă, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări cauzate fie de fraudă, fie de eroare și o evaluare critică a probelor.

Situații financiare – O reprezentare structurată a informațiilor financiare istorice, inclusiv a prezentărilor de informații, care are scopul de a comunica resursele sau obligațiile economice ale unei entități la un moment specific sau modificările acestora pe parcursul unei perioade de timp în conformitate cu un cadru general de raportare financiară. Termenul „situații financiare” se referă de obicei la un set complet de situații financiare așa cum este stabilit în dispozițiile cadrului general de raportare financiară aplicabil, dar poate face referire și la o componentă individuală a situațiilor financiare. Prezentările de informații cuprind informații explicative sau descriptive, incluse așa cum prevede, permite în mod expres sau permite implicit cadrul general de raportare financiară aplicabil în situațiile financiare sau în note ori încorporate prin referințe încrucișate.

Situațiile financiare care fac obiectul unui audit sunt cele care-i aparțin entității și care au fost întocmite de conducerea entității sub supravegherea persoanelor responsabile cu guvernanta.

Specializare – Recunoașterea oficială de către un organism membru a unui grup de membri ai săi care dețin o competență distinctă într-un anumit domeniu sau în anumite domenii conex(e) activității profesioniștilor contabili*.

Suficiență (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este caracterizată printr-un echilibru între profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și combină materiale din diferite domenii care sunt aplicate în cazul unei varietăți de situații și contexte.

Suficiență (a experienței practice) – Măsura în care experiența practică* este caracterizată printr-un echilibru între profunzime și amploare, cunoștințe și aplicare și, după caz, integrarea materialelor din diferite domenii care sunt aplicate în cazul unei varietăți de situații și contexte.

Amploarea experienței practice este afectată de factori precum: natura rolului; nivelul cunoștințelor; nivelul anterior de educație formală*; legislația națională sau locală; dispozițiile autorităților de reglementare; și așteptările publicului în ceea ce privește competența profesională*.

Profunzimea experienței practice* este afectată de factori precum: varietatea și complexitatea sarcinilor; nivelul de supraveghere; și asistența din partea unui mentor.

Supraveghetor privind experiența practică – Un profesionist contabil* care este responsabil pentru îndrumarea, consilierea și asistarea candidaților la titlul de profesionist contabil în vederea dobândirii unei experiențe practice* suficiente.

Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) – Tehnologii, tehnici și procese cu tradiție și emergente utilizate pentru colectarea, gestionarea, transformarea sau comunicarea datelor și informațiilor.

Transparență (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care sunt făcute publice detaliile unei activități de evaluare*, precum ariile de competență* și obiectivele educaționale* care vor fi evaluate și cadrul temporal al activității.

Validitate (a evaluării) – Calitatea sau starea care descrie măsura în care o abordare de cuantificare evaluează obiectivele educaționale avute în vedere.

Validitate aparentă (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* este percepută ca o activitate care cuantifică ceea ce se intenționa să cuantifice.

**Validitatea conținutului (evaluării)* – În raport cu evaluarea*, măsura în care o activitate de evaluare* asigură o acoperire corespunzătoare a aspectului specific al competenței profesionale* care este evaluat.

Validitate predictivă (a evaluării) – În raport cu evaluarea*, măsura în care conținutul activității de evaluare* este corelat cu aspectul specific al competenței profesionale* pe care se intenționează ca aceasta să-l evalueze.

Valori, etică și atitudini profesionale – Caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili* ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de conduită (de exemplu, principiile de etică) asociate în general cu conduita profesională și considerate esențiale pentru definirea caracteristicilor distinctive ale acesteia.

Manualul de reglementări internaționale de educație, Ediția 2026, publicat de International Federation of Accountants (IFAC) în ianuarie 2026 în limba engleză, a fost tradus în limba română de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) în martie 2026 și a fost reprodus cu permisiunea IFAC. Procesul de traducere a *Standardelor Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* a fost analizat de IFAC, iar traducerea a fost realizată în conformitate cu „Declarația privind politica – Politica pentru traducerea publicațiilor a International Federation of Accountants”. Textul aprobat al tuturor publicațiilor IFAC este cel publicat de IFAC în limba engleză. IFAC nu își asumă nicio responsabilitate pentru acuratețea și caracterul complet al traducerii sau pentru orice acțiuni care ar putea decurge ca urmare a acesteia.

Textul în limba engleză al *Manualului de reglementări internaționale de educație, Ediția 2026* © 2026 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Textul în limba română al *Manualului de reglementări internaționale de educație, Ediția 2026* © 2026 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Titlul original: *Handbook of International Education Pronouncements, 2026 Edition*

Contactați permissions@ifac.org pentru permisiunea de a reproduce, a stoca, a transmite sau a utiliza acest document în alte scopuri similare.

ISBN pentru ediția în limba română: 978-606-580-241-4

**International
Federation
of Accountants®**

529 Fifth Avenue
New York, NY 10017
+1 (212) 286-9344
www.ifac.org
ISBN: 978-606-580-241-4